İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

2026–2029

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

2026-2029

16 MİLYON İÇİN Çalışıyoruz

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KADINLARI GERİDE BIRAKAN TOPLUMLAR, GERİDE KALMAYA MAHKUMDUR.

M. Atatürk

Kıymetli İstanbullular,

İstanbul; tarihi birikimi, güçlü toplumsal yapısı ve ortak yaşam kültürüyle şekillenmiş, dünyanın en değerli kentlerinden biridir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak kentimizde sunduğumuz imkânlara herkesin, yaşamın her evresinde eşit biçimde erişebilmesini sağlamayı ve eşitliği kurumsal bir ilke olarak kalıcı hâle getirmeyi hedefliyoruz. Yerel politikaların planlanmasından hizmetlerin sunumuna kadar tüm süreçlerimizde hak temelli bir anlayışı esas alıyoruz.

Bu doğrultuda 2021-2024 yılları arasında uygulanan Yerel Eşitlik Eylem Planı, İstanbul'da eşitlik temelli yerel politikaların kurumsallaşmasına yönelik önemli bir eşik oluşturdu. Uygulama sürecinde edinilen deneyimler, çalışma biçimimizi ve karar alma süreçlerini dönüştüren güçlü bir öğrenme zemini oluşturdu. Uzun yıllar boyunca değişmez kabul edilen meslek kalıplarını ve kamusal rolleri sorguladık; belediye hizmetlerinde eşitliğin daha somut karşılık bulduğu yeni bir dönemi başlattık.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarihinde ilk kez, erkek egemen olarak görülen kaptanlık, gemicilik, vatmanlık, itfaiyecilik gibi farklı meslek dallarında kadınlar görev almaya başladı. Bu mesleklerin yanı sıra; kadın yönetici oranlarının artışı kadınların yalnızca hizmetlerden yararlanan değil, aynı zamanda hizmeti üreten ve karar süreçlerine katkı sunan özne olarak konumlandığı bir dönem ortaya çıkardı. Kadın yönetici oranlarının artırılmasına yönelik attığımız adımlar; eşitliğin, hizmet sunumunun her aşamasına yayılan bütüncül bir yaklaşım olarak ele alındığını göstermektedir.

2026-2029 Yerel Eşitlik Eylem Planımız; önceki dönemde elde edilen kazanımların ileriye taşınmasını ve eşitlik perspektifinin belediyenin tüm hizmetlerine daha bütüncül biçimde yerleştirilmesini amaçlıyor. Bu kapsamda yeni eylem planımız, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, akademi ve kentte yaşayan paydaşlarımızın katkılarıyla, katılımcı ve ortak akla dayalı bir süreç sonucunda hazırlandı. Planın merkezinde, kadınların kent yaşamında güvende olduğu ve güçlendiği, çocukların oyunla ve güvenle büyüdüğü,

gençlerin hayallerini gerçekleştirdiği, engelli bireylerin kentsel yaşamda etkin rol aldığı ve yaş almış yurttaşların kentten kopmadan aktif bir yaşam sürdürdüğü bir İstanbul hedefleniyor. Bu yaklaşımın temelini, tüm politika ve uygulamalara yön veren toplumsal eşitlik anlayışı oluşturuyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak önceliğimiz; eşitliği, söylem düzeyinde bırakmadan, ölçülebilir, izlenebilir ve sürdürülebilir politikalarla hayata geçirmektir. 2026-2029 Yerel Eşitlik Eylem Planı, bu kararlılığın somut bir ifadesidir. İstanbul'un daha adil, daha kapsayıcı ve birlikte güçlenen bir kent olma yolunda önemli bir rehber niteliği taşımaktadır.

Değerli İstanbullular,

2021 yılında ilkini kamuoyuyla paylaştığımız Yerel Eşitlik Eylem Planımızın 2026-2029 dönemini kapsayan ikincisini sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyuyorum. İstanbul'da filizlenen bu yaklaşımın, zamanla ülkemizin dört bir yanına yayılacağına yürekten inanıyorum. Dileğim, bu planın her ölçekte politika üretenler için ilham verici bir referans olması ve eşitlik ilkesi bu toprakların ayrılmaz bir parçası hâline gelene dek yol gösterici olmaya devam etmesidir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin büyük baskı ve engelleme çabalarıyla mücadele ettiği bu dönemde büyük bir özveriyle hizmetlerin aksamadan devam etmesini sağlayan tüm çalışma arkadaşlarıma, 2026-2029 Yerel Eşitlik Eylem Planı'mızda emeği geçen herkese yürekten teşekkürlerimi sunuyorum.

Özgür, adil ve eşit günlerde görüşmek ümidiyle Silivri'den en sıcak selamlarımı gönderiyorum.

Ekrem
İMAMOĞLU
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Kıymetli İstanbullular,

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak 2019'dan bu yana, seçilmiş Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun ortaya koyduğu vizyon doğrultusunda, kent yönetiminde eşitliği temel bir ilke hâline getirdik.

Eşitliği en önemli sosyal politikamız, planlamadan bütçelemeye, insan kaynaklarından hizmet sunumuna kadar tüm kurumsal süreçlere yön verecek temel yaklaşımımız olarak ele aldık.

2021–2024 dönemini kapsayan ilk Yerel Eşitlik Eylem Planımız, bu dönüşümün önemli bir eşiği oldu. Planın, Kurumsal İzleme Sistemi üzerinden düzenli biçimde takip edilmesi, eşitlik alanındaki hedeflerimizin ölçülebilir, izlenebilir ve hesap verebilir bir zemine taşınmasını sağladı.

Kadınların karar alma mekanizmalarındaki temsiliyetinin artması, geleneksel olarak erkek egemen kabul edilen mesleklerde kadın istihdamının güçlenmesi ve hizmetlerin farklı toplumsal kesimlerin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden tasarlanması bu sürecin somut çıktıları arasında yer aldı.

2026–2029 Yerel Eşitlik Eylem Planımız ise Ekrem Başkanımız öncülüğünde birikimimizi daha da ileriye taşıma irademizin ifadesidir. Eğitim ve yaşam boyu öğrenmeden ekonomik güçlenmeye, şiddet ve ayrımcılıkla mücadeleden kültür, sanat ve spora kadar geniş bir çerçevede somut, ölçülebilir ve birimler arası koordinasyonu esas alan hedeflerimizi belirledik. Planımız, kamu kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının, meslek örgütlerinin, akademinin ve gerçek insanların katkılarıyla katılımcı bir süreç sonunda hazırlandı.

Planımız, İstanbul'da yaşayan kadınların, çocukların, gençlerin, engelli bireylerin ve yaş almış vatandaşlarımızın kent yaşamına tam ve etkin katılımını güvence altına alma kararlılığımızın somut belgesidir.

İstanbul'u daha adil, daha kapsayıcı ve birlikte güçlenen bir kent haline getirme hedefiyle; eşitlik perspektifini tüm hizmet alanlarımıza yerleştirmeye kararlılıkla devam edeceğiz.

Saygılarımla,

Nuri ASLAN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	
İBB MİSYON, VİZYON ve TEMEL DEĞERLER	
GİRİŞ	**13**
1. YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI	**14**
A. Bir Hak Olarak Yerel Eşitlik Eylem Planı	15
B. Türkiye'de Yerel Eşitlik Eylem Planları	16
C. İBB Yerel Eşitlik Eylem Planı Çalışmaları (2021–2024)	17
2. YEEP HAZIRLIK SÜRECİ	**22**
A. Planlama Sürecinin Organizasyonu	23
B. Hazırlık Programı ve Süreci	24
3. DURUM ANALİZİ	**26**
A. Üst Politika Belgeleri Analizi	27
B. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Güncel Veriler	34
C. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Temel Sorun Alanları	37
Ç. Paydaş Analizleri	45
D. Kurum içi Analiz	49
4. TEMALAR	**52**
A. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve YEEP İlişkisi	53
B. YEEP Temaları	54
4.1. Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme	55
4.2. Ekonomik Güçlenme ve İstihdam	60
4.3. Güvenli ve Erişilebilir Kent	64
4.4. Katılımcılık	71
4.5. Kültür ve Sanat	76
4.6. Sağlık Hizmetleri	80
4.7. Sosyal Destek ve Bakım Hizmetleri	85
4.8. Spor ve Yeşil Alan	89
4.9. Şiddet ve Ayrımcılık	93
5. İZLEME VE DEĞERLENDİRME	**100**
KAYNAKÇA	**102**

KISALTMALAR

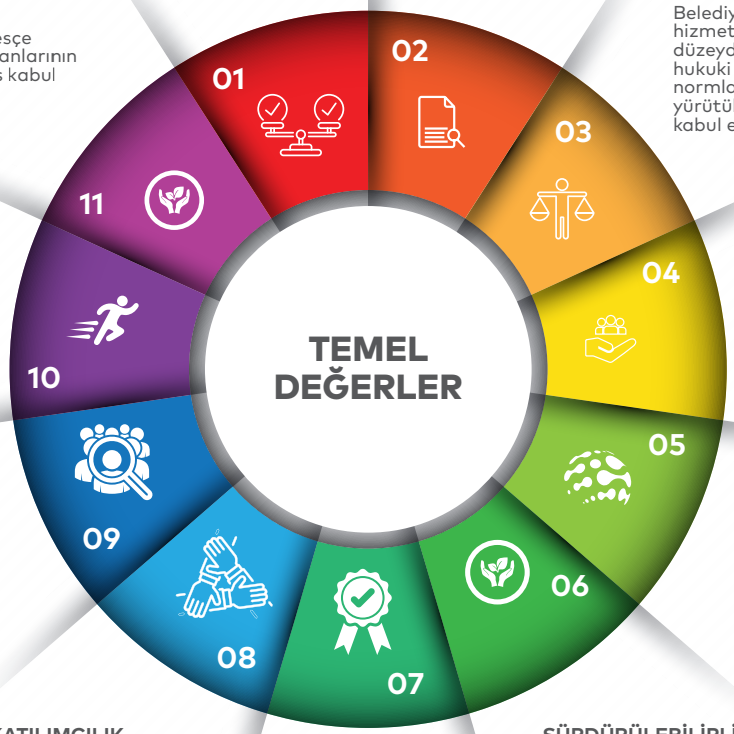
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AMATEM	Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezi
BM	Birleşmiş Milletler
ÇEMATEM	Çocuk ve Ergen Madde Bağımlılığı Tedavi ve Eğitim Merkezi
DBS	Daire Başkanlığı Sorumlusu
HPV	İnsan Papilloma Virüsü
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İETT	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri
İSADEM	İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi
İSMEK	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları
İSKİ	İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi
KETEM	Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi
KGS	Kurumsal Gelişim Sorumlusu
MBB	Marmara Belediyeler Birliği
QPR	Kurumsal İzleme Programı
SEDEP	Sosyal ve Ekonomik Destek Programı
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SYDV	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

MİSYON

Yeni nesil belediyecilik anlayışıyla şehrin tüm değerlerine sahip çıkarak üreten, adil paylaşan, kültürel ve sosyal yaşamı ile 24 saat yaşayan, dayanıklı bir İstanbul için erişilebilir hizmetler sunmak.

VİZYON

Adil, yeşil ve yaratıcı şehir, mutlu İstanbullu

ADALET

Belediyecilik hizmetlerinin tüm vatandaşlara hiçbir konuda ayrım gözetmeden, İstanbullunun talep ve ihtiyaçlarını dikkate alacak ve karşılayacak nitelikte sunulmasını esas kabul eder.

ŞEFFAFLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK

Belediyecilik hizmetlerinde ve tüm kaynakların etkin kullanımında; İstanbullulara karşı her konuda açık ve şeffaf olunmasını, hesap verme sorumluluğunun alınmasını esas kabul eder.

ÇEVREYE DUYARLILIK

Belediyecilik hizmetlerinin gelecek kuşakların bugünkü çevre varlıklarından mahrum bırakılmaksızın yürütülmesini ve İstanbul'un herkesçe erişilebilir yeşil alanlarının artırılmasını esas kabul eder.

ETİK

Belediyecilik hizmetlerinin evrensel düzeyde kabul görmüş hukuki ve sosyal normlar çerçevesinde yürütülmesini esas kabul eder.

ÇEVİKLİK

Dünyada değişen trendlere, dönüşen toplumsal ihtiyaçlara yalın, hızlı ve etkin biçimde yanıt verebilen şehircilik anlayışını esas kabul eder.

KAPSAYICILIK

Belediyecilik hizmetlerini farklı kesimlerin ihtiyaçları ile doğrudan örtüşen şekilde sunmayı esas kabul eder.

İNSAN ODAKLILIK

Belediye hizmetlerinin sunumunda kent sakinlerinin memnuniyetinin temin edilmesinin temel önceliklerden birisi olmasını esas kabul eder.

YENİLİKÇİLİK

Belediyecilik hizmetlerinin sunumunda küresel ölçekte en iyi uygulamaların da dikkate alındığı modern, çözüm odaklı yöntemlerin uygulanması esasını kabul eder.

KATILIMCILIK

Belediyecilik hizmetlerine yönelik kararların alımında kent sakinlerinin mevcut süreçlere dahil edilmesini ve yurttaş katılımını mümkün kılacak yeni mekanizmaların tesis edilmesini esas kabul eder.

LİYAKAT

İstanbulluların talep, ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanmasına yönelik tüm faaliyetlerin yürütülmesinde mesleki yetkinlik ilkesinin hâkim olmasını esas kabul eder.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Belediyecilik hizmetlerinin sunumunda doğal kaynakları verimli kullanırken gelecek nesillerin ihtiyaçlarını da gözetmeyi esas kabul eder.

GİRİŞ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şubat 2020 itibarıyla Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı imzalama kararını İBB Meclis onayıyla almış ve bu doğrultuda gerekli başvuruları yapmıştır. Başvurular sonucunda Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı, 3 Ekim 2022 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Ekrem İmamoğlu tarafından imzalanmıştır. Avrupa Yerel Yaşamda Kadın-Erkek Eşitliği Şartı ile uyumlu biçimde, Avrupa Kentsel Şartı'nda da güvenlik, temiz ve sağlıklı bir kentsel çevrede yaşama, konut edinme, çalışma, sağlık, eğitim ve sosyokültürel etkinliklerden yararlanma, ulaşım ve dolaşım özgürlüğü, yaşadığı yerleşime ilişkin kararlara katılma ve bunları denetleme hakkı gibi temel kentli haklarından, bir kentte yaşayan tüm insanların cinsiyet, yaş, inanç, toplumsal, ekonomik ya da siyasal konum, fiziksel ya da psikolojik engellilik durumlarına bakılmaksızın eşit olarak yararlanmasını sağlamak gerektiği vurgulanmaktadır. Bu çerçevede, yerel kamu hizmetlerinin herkes için eşitlikçi bir anlayışla sunulabilmesi adına, özellikle yerel hizmet sunumunda kadınların ihtiyaçlarının gözetilmesinin gerekliliği ortaya konulmaktadır. Bu yaklaşım, kadınların gündelik yaşamda üstlendikleri çoklu rollerden kaynaklanan yüklerin azaltılmasının, kadınlara özgü ihtiyaçları dikkate alan yerel hizmet ve uygulamalarla mümkün olabileceğine işaret etmektedir. Kadınların kentli haklarını etkin biçimde kullanabilmeleri ve yerel program ile projelerin uygulama süreçlerine dâhil olabilmeleri için, tüm aşamalarda toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesinin esas alınması gerekmektedir. Kent nüfusunun yaklaşık yarısını oluşturan kadınlar ve kız çocuklarının kentli haklarından eşit biçimde yararlanabilmeleri, öncelikle ihtiyaçlarının doğru biçimde tespit edilmesini ve yaşam koşullarına uygun katılım ile hizmet modellerinin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı (YEEP), kadınların yaşadığı çok boyutlu eşitsizlikleri bütüncül bir çerçevede ele almayı ve farklı politika alanları arasında bağlantı kuran stratejiler geliştirmeyi hedeflemektedir. Plan, yalnızca kadınlar ve kız çocuklarının yaşadığı eşitsizlikleri değil; yerelde farklı koşullarda yaşayan engelliler, yaşlılar, çocuklar, gençler ile eşitsizlikten etkilenen tüm toplulukların sorun, ihtiyaç ve beklentilerini, yaşam alanları ve koşullarıyla birlikte bütüncül bir yaklaşımla ele almayı amaçlamaktadır.

Plan; yerelde toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki mevcut durumu ortaya koyarak cinsiyete ve çeşitliliğe dayalı verilerin incelenmesine, bu veriler doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine yönelik hedeflerin geliştirilmesine ve öncelikli alanların belirlenmesine imkân sağlamaktadır. Bu kapsamda planın hazırlanma süreci; belediyenin ilgili birimleri ve yöneticileri ile sivil toplum kuruluşları (STK), üniversiteler ve akademisyenlerin aktif katılımıyla çok paydaşlı ve etkileşimli bir anlayışla yürütülmüştür. Süreç boyunca düzenlenen çalıştaylar ve toplantılar, uygulanan anketler ve gerçekleştirilen görüşmeler yoluyla paydaş görüşleri sistematik biçimde toplanmış; mevcut çalıştay raporları ve kurumsal dokümanlar analiz edilmiştir. Ayrıca ilgili birimlerle birlikte hedef ve göstergeler tek tek değerlendirilerek ortak akıl temelinde YEEP oluşturulmuştur.

Hazırlanan ikinci YEEP ile kadınlar ve kız çocuklarının karşı karşıya kaldığı toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerin azaltılması; kentsel hizmetlere eşit erişimde güçlük yaşayan tüm gruplar için kapsayıcı politikaların geliştirilmesi; iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına (SKA) yerel düzeyde katkı sunulması hedeflenmektedir.

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI | 2026-2029

1 YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI

Yerel Eşitlik Eylem Planları, toplumsal cinsiyet eşitliğini merkeze alan ve kadınların farklı yaşam koşullarından kaynaklanan özgün sorun ve ihtiyaçlarını dikkate alan planlardır. Bu planlar, yerel düzeyde ihtiyaç ve sorunlara yönelik talep ve çözüm önerileri geliştirmenin yanı sıra, belediyeler ile sivil alan arasındaki iş birliği mekanizmalarını da güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, planı hazırlayan kurumun veya belediyenin yetki ve sorumluluk alanında yaşayan kişilerin sorunlarını ve ihtiyaçlarını odağa almanın yanı sıra, kurumun veya belediyenin kendi kurumsal yapısını da eşitlikçi bir perspektiften gözden geçirmesini ve gerekli düzenlemeleri yapmasını hedeflemektedir.

Kentler, politika yapıcılar için pek çok eylem alanını barındırmaktadır. Barınma ve konuttan boş zamanı değerlendirme etkinlikleri ve rekreasyon[1] alanlarına; psikolojik ve fiziksel olarak iyilik hâlinden altyapı ve ulaşıma; günün her saatinde güvende hissettiren bir şehirde yaşamaktan, toplumsal cinsiyet temelli şiddetten korunmaya; yaşam boyu öğrenme ve eğitim olanaklarına erişimden sosyal ve ekonomik riskler karşısında desteklenmeye kadar pek çok konu, kentler, kentte yaşayanlar ve kenti yönetenler açısından birlikte ele alınması gereken başlıklar arasında yer almaktadır. Bu durum, kentte yaşayanların ihtiyaç ve sorunlarına karşılık verebilmek amacıyla geniş bir yelpazede politika üretilmesini, bu politikaların uygulamaya konmasını ve uygulamaların sürekli olarak izlenerek iyileştirilmesini ve gerektiğinde revize edilmesini gerekli kılmaktadır.

Günümüzde YEEP'ler, gelişmiş demokrasilerin temel katılım araçlarından biri hâline gelmiştir. Birçok alanı ilgilendiren tematik planlar olmaları nedeniyle tek bir kamu kurumunun sorumluluk alanı çerçevesinde şekillendirilemezler. STK, üniversite ve özel sektör gibi paydaşların sorumluluk üstlendiği; iş birliği, katılım ve sahiplenme ile sürdürülebilirlik kazanan uygulamalardır.[2] Bu çerçevede katılımcı yöntemlerle oluşturulan politika yol haritaları olarak tarafların karşılıklı müzakeresi ve fikir ile deneyim paylaşımı doğrultusunda sorunların kapsamlı biçimde tespit edildiği, çözüm önerilerinin geliştirildiği ve sorumlulukların paylaşıldığı dinamik bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır.

A. Bir Hak Olarak Yerel Eşitlik Eylem Planı

Yerel yaşamda kadın ve erkeklerin eşit bir şekilde var olması tartışmasının düşünsel temelini 1960'larda Lefebvre tarafından ortaya konan kent hakkı yaklaşımına kadar geriye götürmek mümkündür. Bu alanda Lefebvre'in öncülüğünde gelişen tartışma, kent hakkının sadece kentte yaşayan herkesin çıkarlarını gözeten ve kentte yaşama hakkını savunan yanıyla değil, aynı zamanda kentin, sakinleri tarafından tam kullanımı ve biçimlendirilmesi yönüyle de ilgilenmektedir. Hatta Harvey buna ilişkisel bir boyut katarak, kent hakkını, insanların birbirleri ile iletişimi ve ortaklığı ile "kenti değiştirerek kendilerini değiştirme hakkına" sahip oldukları kolektif bir hak olarak ifade eder.[3] Bu bağlamda, insan haklarına duyarlı ve eşitlikçi bir kentsel yaşam ancak iş birliği, katılım, karşılıklı müzakere ve uzlaşı ile mümkündür.

Kent hakkı kavramını cinsiyet boyutu ile birlikte ele alan ilk uluslararası belge, 1992 yılında duyurulan Avrupa Kentsel Şartı olmuştur. Şartın 20. maddesi "yerel yönetimlerin hizmetlerini bütün bireylere cinsiyet, yaş, köken, inanç, sosyal, ekonomik ve politik ayrım gözetmeden, fiziksel veya zihinsel özürlerine bakmadan, eşit olarak sunmakla yükümlü olduklarını" vurgulamaktadır. [4]

Bununla birlikte, insan hakları konusunda atılmış ve kadın erkek eşitliğini bir norm olarak vurgulayan, Türkiye'nin de tanıdığı ve imzalayıp onayladığı uluslararası belgeler olan Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (1976: madde 3)[5]; BM Ekonomik, Toplumsal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi (1976: madde 3)[6]; BM Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW) (1979)[7] ve Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu (1995: paragraf 15)[8] bu alandaki temel dokümanlardır.

Yine, daha güncel başka bir uluslararası belge olarak, BM Genel Kurulu tarafından 2015'te kabul edilen ve Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin yerini

alan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıdır. SKA 5. hedef, "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" için yapılacaklara ayrılmış; 11. hedef ise "Sürdürülebilir Şehirler ve Yaşam" konusunda belirlenmiştir. Bu amaçların alt hedefleri arasında "Erişilebilir, Güvenli ve Ucuz Ulaşım" ile "Güvenli, Kapsayıcı ve Erişilebilir Yeşil ve Kamusal Alanlar" yer almakta olup, kadınlar özellikle vurgulanmıştır.[9]

Türkiye'nin 2011 yılında onayladığı ve 2021 yılında 3718 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile çekildiği, en güncel uluslararası belgelerden olan ve İstanbul Sözleşmesi adıyla da anılan Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (2011) kapsamında, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetin önlenmesinde kapsamlı ve koordineli politikaların benimsenip uygulanması (madde 7) ile koruma ve destek mekanizmalarının oluşturulmasında, yerel yönetimler de sorumlu kurumlar arasında sayılmıştır.[10]

Kent hakkı konusunda uluslararası tanınma bağlamında önemli belgelerden bir diğeri de Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı kapsamında 2016 yılında toplanan HABİTAT III, Yeni Kentsel Gündem'dir. İnsan hakları kenti konusu, Birleşmiş Milletler çatısı altında Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG) Sosyal İçerme, Katılımcı Demokrasi ve İnsan Hakları Komisyonu tarafından, Güney Kore'nin Gwangju Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde 2011 yılından beri düzenlenmekte olan Dünya İnsan Hakları Kenti Forumu ile sürekli gündemde tutulmaktadır. Bu forumlar aracılığıyla, dünyada mümkün olan en geniş ölçekte yerel yönetim temsilcisinin katılımı ile bu forumlarda belirlenen ortak ilkeler hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. [11]

2014 yılında düzenlenen 4. Dünya İnsan Hakları Kentleri Forumu tarafından kabul edilen ve hâlâ izlenen 10 kılavuz ilkeden ikincisi, "ayrımcılığın engellenmesi ve olumlu eylem" olmuştur. Bu ilkede, "İnsan Hakları Kenti idari sınırlar içerisinde ve ötesinde yaşayan herkes için eşitlik ve hakkaniyet ilkesine saygı gösterir. İnsan Hakları Kenti, "toplumsal cinsiyet temelli politikalar ile eşitsizlikleri azaltmak, mülteciler ve yurttaş olmayan kişiler dâhil, marjinalize olmuş ve risk altındaki grupları güçlendirmek için olumlu eylemleri içeren bir ayrımcılık karşıtı politika uygular." denmektedir ve bu ilke YEEP'ler için önemli bir fikri zemin sunmaktadır. YEEP kavramsallaştırmasına ise ilk kez Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'nin (CEMR) 2006 yılında ilan ettiği Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nda açıkça değinilmiştir.

B. Türkiye'de Yerel Eşitlik Eylem Planları

Ulusal düzeydeki mevzuat, politika ve planlar açısından Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesi, kadın erkek eşitliğini kabul eden, düzenleyen ve eşitliğin hayata geçirilmesi için devleti yükümlü kılan en temel kanun maddesi olduğu bilinmektedir. Türkiye'de bu anayasal çerçeveyi esas alarak YEEP hazırlayan belediyelerin ilk örnekleri, Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler Programı kapsamında ortaya çıkmıştır.[12] Ayrıca, merkezi yönetimde bakanlık düzeyinde hazırlanan eşitlik eylem planlarına da rastlanmaktadır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın hazırlattığı "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024–2028)" ile "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021–2025)", Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde; yerel yönetimlerin de dâhil edildiği kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar, meslek kuruluşları, özel sektör ve ilgili diğer kuruluşların kadınların güçlenmesine yönelik çalışmalarını kapsayan dokümanlardır.

Ulusal mevzuatın önemli bileşenlerinden biri de 5393 Sayılı Belediye Kanunu'dur. Kanun'da hemşehri hukuku kavramı ile belediye hizmetlerinin muhatapları ve katılımcı yönü vurgulanmıştır. "Herkes" ve "müşterek ihtiyaçlar" kavramları gibi dikkatle ele alınması gereken konulara değinilmiştir. Müşterek ihtiyaç kavramı, toplumun bir bütün olarak ele alınmasından öte; kişileri ve grupları homojenleştirmeden herkesin çeşitliliğini dikkate alarak politika üretilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu noktada, ulusal mevzuatın ve tekil belediyelerin kadın erkek eşitliği ile diğer farklı sosyal grupların özel sorun ve ihtiyaçlarını görme noktasında eksik kaldığı alanlarda, YEEP'ler önemli bir anaakımlaştırma stratejisi olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye'nin farklı büyükşehirlerinde YEEP'ler hazırlanmış ve uygulamaya alınmıştır. 2010 yılında yürütülen Kadın Dostu Kentler programı kapsamında bazı il belediyelerinde de YEEP'ler hazırlanmış olmakla birlikte, günümüzde bu planların güncellenmediği ve proje bazlı olarak kaldığı tespit edilmiştir. Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin (CEİD) 2024 yılında yayınladığı çalışmasında güncel olarak YEEP hazırlayan 9 büyükşehir belediyesinin olduğu görülmüştür.[13]

C. İBB Yerel Eşitlik Eylem Planı Çalışmaları (2021–2024)

İBB, İstanbul'da ortak yaşamı birlikte örmek ve eşit haklara erişimde dezavantaj yaşayan tüm toplumsal gruplar için daha adil koşullar oluşturmak amacıyla hazırladığı YEEP'i 7 Mart 2021 tarihinde kamuoyu ile paylaşmıştır. YEEP, İBB'nin hedefleri ve ilkeleri doğrultusunda, belediye politikalarının eşitlik perspektifiyle oluşturulmasını, hizmetlerin kapsayıcı bir biçimde yürütülmesini ve tüm kesimlerin eşit haklara sahip olarak kent yaşamına katılımının sağlanmasını amaçlayacak şekilde hazırlanmıştır.

YEEP'in genel uygulama esaslarına açıklık getirilmesi ve eşitlik çalışmalarının etkin biçimde koordine edilmesi amacıyla "Yerel Eşitlik Eylem Planı'na İlişkin Çalışma Usul ve Esasları" hazırlanmış ve Genel Sekreterlik tarafından tüm birimlere resmî yazı ile tebliğ edilmiştir. Söz konusu belge, YEEP'in kurum genelinde uygulanmasına ilişkin olarak ilgili birimlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile uygulanacak usul ve esasları kapsamaktadır.

YEEP'in uygulanmasını sağlamak ve yerel eşitlik çalışmalarını koordine ederek kurumsallaşma sürecini yürütmek amacıyla Yerel Eşitlik Kurulu ve Yerel Eşitlik Komisyonu oluşturulmuştur.

İBB Yerel Eşitlik Kurulu; Genel Sekreter başkanlığında, bulunmadığı durumda görevlendirdiği Genel Sekreter Yardımcısı başkanlığında;

- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı
- Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı
- Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanı
- İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanı
- Sağlık İşleri Dairesi Başkanı
- Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı
- İETT Genel Müdür Yardımcısı
- İSKİ Genel Müdür Yardımcısı
- İstanbul Planlama Ajansı Başkanı
- İstanbul Kent Konseyi Başkanı'ndan

oluşur ve gerekli durumda re'sen veya kurul üyelerinden birinin talebi üzerine kurul başkanı tarafından uygun görülmesi durumunda ilgili birimlerden katılımcı talep edilebilir.

Yerel Eşitlik Kurulu'nun görev ve sorumlulukları şunlardır:

a. Yerel eşitlik politika ve stratejilerinin belirlenmesi ve kararlaştırılması,

b. YEEP hazırlanması sürecinin takibi ve taslak planın onaylanması,

c. YEEP'in izleme ve gerçekleşme raporlarının değerlendirilmesi için 6 ayda bir toplantı gerçekleştirilmesi,

ç. Belediyenin tüm birimlerinin yerel eşitlik çalışmalarına aktif katılımının sağlanması,

d. Uygulamada karşılaşılan sorunların görüşülüp karara bağlanması.

Yerel eşitlik çalışmaları ve belirtilen görev tanımları kapsamında, Yerel Eşitlik Kurulu 2021–2024 döneminde Genel Sekreter Yardımcısı başkanlığında üç toplantı gerçekleştirmiştir.

Yerel Eşitlik Kurulu'na bağlı olarak çalışmak üzere oluşturulan Yerel Eşitlik Komisyonu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı'nın başkanlığında;

- Strateji Geliştirme Şube Müdürü
- Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürü
- Çocuk Hizmetleri Şube Müdürü
- Sosyal Hizmetler Şube Müdürü
- Engelli Hizmetleri Şube Müdürü
- Halkla İlişkiler Şube Müdürü
- Avrupa/Anadolu Yakası Muhtarlıklar Şube Müdürü
- İnsan Kaynakları Şube Müdürü
- Hayat Boyu Öğrenme Şube Müdürü
- Sağlık ve Hıfzıssıhha Şube Müdürü
- İstanbul Darülaceze Şube Müdürü
- Gençlik Hizmetleri Şube Müdürü
- Toplu Ulaşım Hizmetleri Şube Müdürü
- İştirakler Koordinatörü
- İSKİ ve İETT Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı temsilcisi
- İstanbul Planlama Ajansı Sosyal Politikalar Koordinatörü
- İstanbul Kent Konseyi Genel Sekreteri'nden

oluşur ve gerekli durumda re'sen veya komisyon üyelerinden birinin talebi üzerine komisyon başkanı tarafından uygun görülmesi durumunda ilgili birimlerden katılımcı talep edilebilir.

Yerel Eşitlik Komisyonu'nun görev ve sorumlulukları şunlardır:

a. Yerel eşitlik politika ve stratejilerinin hazırlanması ve Kurulun onayına sunulması,

b. YEEP'in hazırlık çalışmalarının koordine edilmesi ve kaynak planlamasının yapılması,

c. İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası fon kaynaklı proje çağrılarına ilgili birim tarafından başvuru yapılmasının sağlanması,

ç. YEEP Çeyrek Dönem Gerçekleşme Raporlarını değerlendirmek üzere Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında izleme ve koordinasyon toplantıları yapılması,

d. YEEP Yarıyıl Gerçekleşme Raporlarının Yerel Eşitlik Kurulu'na sunulması,

e. Belediye ile yerel, ulusal ve uluslararası kurumlar, özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasında ilgili birimler tarafından iş birlikleri geliştirilmesine; dezavantajlı grupların haklarının korunması, farkındalık oluşturulması ve duyarlılık kazandırılmasına yönelik eğitim, seminer, kampanya ve benzeri etkinliklerin düzenlenmesine katkı sağlanması,

f. Toplumsal eşitlik kültürünün oluşturulmasına yönelik faaliyetlerin planlanması ve kurum dışı paydaşlarla iş birliklerinin ilgili birimlerin sorumluluğunda yürütülmesine destek olunması,

g. Yerel eşitlik çalışmalarının tanıtılmasına yönelik ilgili birim tarafından bilgilendirici afiş, broşür, süreli veya süresiz yayınların hazırlanması ve yayımlanmasının sağlanması ve kurum içinde hazırlanan yayınlara katkı sağlanması,

ğ. Kadınlar, engelliler, çocuklar, 65+ yaş grubu, göçmen ve mülteciler vb. dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına yönelik yerel hizmet modellerinin geliştirilmesi ve karar mekanizmalarına katılımının, temasına uygun birim sorumluluğunda yürütülmesinin sağlanması,

h. Kadınlar ve dezavantajlı gruplar için kurum dışında yapılan çalışmaların, temasına uygun birim sorumluluğunda izlenmesi, destek verilmesi ve katılım sağlanması.

Belirtilen görev tanımları kapsamında, Yerel Eşitlik Komisyonu 2021–2024 döneminde Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı başkanlığında yirmi toplantı gerçekleştirmiştir.

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'na bağlı Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü bünyesinde, yerel eşitlik çalışmalarının kurum genelinde takibini ve koordinasyonunu sağlamak ve Yerel Eşitlik Komisyonu çalışmalarında sekretarya görevini yürütmek üzere YEEP Koordinasyon Birimi oluşturulmuştur. Birimde alanında uzman üç personel görev yapmaktadır.

YEEP Koordinasyon Birimi'nin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a. Yerel eşitlik ile ilgili analiz, araştırma ve değerlendirme çalışmalarının belediye genelinde koordine ve konsolide edilmesi,

b. Belediyenin tüm birimlerine, hizmetlerin sunumunda eşitlikçi bir yaklaşım benimsenmesine ilişkin rehberlik yapılması,

c. YEEP hazırlık süreçlerinin katılımcı ve şeffaf bir biçimde sürdürülmesine yönelik organizasyonların gerçekleştirilmesi,

ç. Belediye birimlerinin yıllık yatırım ve hizmet programlarının YEEP doğrultusunda oluşturulmasının sağlanması,

d. YEEP kapsamında çeyrek dönem ve yıl sonu gerçekleşme raporlarının hazırlanarak Komisyona sunulması,

e. İzleme çalışmalarında tespit edilen iyileştirme alanlarının belirlenerek Komisyona sunulması ve güncellenen eylem planına dâhil edilmesi,

f. Belediye personeline yönelik, yerel eşitlik bilincini ve farkındalığını artırıcı etkinlik ve eğitim programlarının organize edilmesi veya bu çalışmalara katkı sunulması,

g. Komisyon karar ve taleplerine uygun olarak birimlerden bilgi ve uzmanlık görüşlerinin talep edilmesi,

ğ. Kurumsal stratejik plan, diğer strateji belgeleri ve eylem planları doğrultusunda YEEP'e yönelik boşluk analizlerinin yapılması,

h. Birimlerin yerel eşitlik çalışmaları ile insan hakları kenti olma hedefi kapsamında; tanıtıcı/bilgilendirici afiş, broşür ve süreli ya da süresiz yayın içeriklerinin hazırlık aşamasında ilgili birimlere destek verilmesi,

ı. İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası fon kaynaklı proje çağrılarının takip edilerek kullanılabilecek fonlar hakkında Komisyona bilgilendirme yapılması.

YEEP Koordinasyon Birimi'nin görev ve sorumlulukları arasında yer alan (d) maddesi kapsamında, YEEP'in düzenli olarak izlenmesi ve kurumsallaşmasının sağlanması amacıyla planda yer alan tüm eylemler Kurumsal İzleme Programı'na (QPR)[14] tanımlanmış ve ilgili birimlere atanmıştır. Bu doğrultuda, eylemlerin gerçekleşme durumları düzenli aralıklarla izlenmiş ve raporlanmıştır. Kurum içi izleme mekanizmasına ek olarak, her yıl hazırlanan YEEP Değerlendirme Raporu dış paydaşlarla paylaşılmış; rapora ilişkin görüş ve öneriler alınmıştır.

2021–2024 YEEP kapsamında, I. Dönem (2021–2022) eylemler üzerinden izleme çalışmaları yürütülmüş; II. Dönem (2023–2024) ise eylem planının güncellenmiş versiyonu yayımlanarak göstergeler üzerinden izleme süreci tamamlanmıştır.

Yürütülen çalışmalar sonucunda birçok eylem hayata geçirilmiş, bazı eylemler ise süreklilik arz eden faaliyetler hâline getirilerek belediyenin hizmet alanına dâhil edilmiştir.

YEEP'in farkındalık ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, YEEP Koordinasyon Birimi tarafından "10 Soruda YEEP", YEEP Broşürü ve Eşitlikçi İletişim Rehberi hazırlanmıştır. Söz konusu yayınlar; İBB birimleri, konsolosluklar, üniversiteler, büyükşehir ve ilçe belediyeleri, kent konseyleri, eşitlik birimleri ile STK'larla paylaşılmıştır. Ayrıca, İBB bünyesinde düzenlenen etkinliklerde, çözüm noktalarında, İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezlerinde (İSADEM), İBB Kadın Merkezlerinde ve hizmet binalarında yer alan iletişim noktalarında dağıtılarak vatandaşların erişimine sunulmuştur.

YEEP 2023 Broşürü

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI | 2026-2029

2 YEEP HAZIRLIK SÜRECİ

YEEP HAZIRLIK SÜRECİ

A. Planlama Sürecinin Organizasyonu

YEEP'in planlama süreci organizasyonu, Yerel Eşitlik Kurulu başkanlığında; Yerel Eşitlik Komisyonu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, YEEP Proje Ekibi ve YEEP Çalışma Grubu'ndan oluşmaktadır.

Yerel Eşitlik Kurulu ve Komisyonu'nun görev tanımlarına "İBB YEEP Çalışmaları (2021–2024)" başlığı altında yer verilmiş olup, aşağıda organizasyonda yer alan diğer yapıların görevleri yer almaktadır.

YEEP Proje Ekibi

Proje Ekibi; Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü YEEP Koordinasyon Birimi'nin yanı sıra; Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü, Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü, Engelli Hizmetleri Şube Müdürlüğü, İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü ve Gençlik Hizmetleri Şube Müdürlüğü'nden ikişer personelden oluşur. YEEP Proje Ekibinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

- Yerel eşitlik ile ilgili analiz, araştırma ve değerlendirme çalışmalarının belediye genelinde koordine edilmesi ve konsolide edilmesi,
- YEEP hazırlık süreçlerinin katılımcı ve şeffaf bir biçimde sürdürülmesine yönelik organizasyonların gerçekleştirilmesi,
- YEEP'in hazırlık aşamasında amaç, hedef, eylem ve performans göstergelerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların koordine edilmesi,
- İlgili birimlerden gelen eylem ve gösterge önerilerinin toplanması, tasnif edilmesi ve değerlendirilmesi,
- Amaç, hedef, eylem, gösterge arasındaki bütünlüğün ve planlama hiyerarşisinin sağlanması,
- YEEP taslak metninin yazım sürecinin yürütülmesi ve metin bütünlüğünün sağlanması,
- Eylem planı kapsamında yapılan toplantı, çalıştay ve istişare süreçlerinin çıktılarının plana yansıtılmasının sağlanması,
- Planın mevzuat, stratejik plan ve üst politika belgeleri ile uyumunun gözetilmesi,
- Plan taslağına ilişkin revizyonların ilgili birimlerle eşgüdüm içinde gerçekleştirilmesi,
- Nihai plan metninin onay süreçlerine hazırlanması ve ilgili birimlere iletilmesinin sağlanması.

YEEP Çalışma Grubu

Daire Başkanları, Şube Müdürleri, Daire Başkanlığı Sorumluları (DBS), Kurumsal Gelişim Sorumluları (KGS) ve şube müdürlükleri tarafından yönetici seviyesinde (müdür yardımcısı, şef, danışman vb.) görevlendirilen personelden oluşmaktadır. YEEP Çalışma Grubunun görev ve sorumlulukları şunlardır:

- YEEP kapsamında YEEP Proje Ekibi tarafından ön değerlendirmesi yapılan paydaş önerilerinin teknik değerlendirmesinin yapılması,
- Önerilerin ilgili mevzuat, stratejik plan ve kurumsal öncelikler çerçevesinde değerlendirilmesi,
- Önerilerin içerik ve uygulanabilirlik açısından uyumlaştırılması,
- Eylem Planında yer alacak eylem ve göstergeler için hedef belirleme çalışmasının yürütülmesi.

YEEP HAZIRLIK SÜRECİ

B. Hazırlık Programı ve Süreci

İBB 2026–2029 YEEP'in Proje Yönetim Planı, YEEP Koordinasyon Birimi tarafından hazırlanmış ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın onayıyla uygulamaya alınmıştır. Sürecin etkin ve katılımcı ilerlemesi amacıyla, YEEP Koordinasyon Birimi'nin de dâhil olduğu YEEP Proje Ekibi oluşturulmuştur. Sürecin başlangıcını oluşturan toplantı, 11 Mart 2025 tarihinde Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı koordinasyonunda düzenlenmiştir. Toplantıda YEEP Proje Ekibinin görevleri aktarılmış, Proje Yönetim Planı katılımcılar ile paylaşılmıştır.

Hazırlık süreci; İstanbul'a dair demografik verilerin incelenmesi, analiz edilmesi ve sorun alanlarının belirlenmesi ile devam etmiştir. Derlenen veriler, anlamlı bir bütün hâline getirildikten sonra ekip tarafından gerçekleştirilen toplantılarda değerlendirilmiştir. Analiz sürecinde, YEEP'in temel unsurlarından biri olan katılımcılık ilkesi gözetilerek, İBB'nin 2019 yılından itibaren farklı alanlarda düzenlediği çalıştaylara ait raporlar incelenmiş; bu raporlarda tartışılan konular, iletilen öneriler ve tespit edilen ihtiyaçlar listelenmiştir. Bu sürece ek olarak Ekim ayı içerisinde sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, uzmanlar, akademisyenler, İBB birim temsilcileri ve yöneticilerinin katılımıyla hedef kitle odaklı çalıştaylar düzenlenmiştir.

Çalıştayların yanı sıra tekil görüşlerin alınmasına imkân tanıyan İlçe Belediyeleri Anketi, Hayal Bu Ya Festivali Katılımcı Anketi, Muhtar Görüş Formu, İBB Beklenti ve Memnuniyet Anketi ile DBS ve KGS Anketi düzenlenmiş ve farklı grupların talepleri alınmıştır.

Paydaş analizleri sonucunda elde edilen öneriler, YEEP Koordinasyon Birimi tarafından ön değerlendirmeye tabi tutulmuş; akabinde teknik inceleme yapılmak üzere ilgili birimlere iletilmiştir. İlgili birimlerle yüz yüze gerçekleştirilen toplam 19 toplantı neticesinde taslak eylem ve gösterge seti oluşturulmuştur. İBB'nin ilgili birimlerinde görev yapan DBS'ler, KGS'ler, müdür yardımcıları ve müdürlerin katkılarıyla eylem ve göstergelere ilişkin dört yıllık hedeflendirme çalışması tamamlanmıştır. Birim görüşmeleri doğrultusunda şekillenen taslak eylem ve göstergeler ile yıllık hedeflere ilişkin bilgiler, resmi yazı ile daire başkanlıklarının onayına sunulmuş; ilgili onay süreçlerinin tamamlanmasının ardından Yerel Eşitlik Komisyonu'nun değerlendirmesine iletilmiştir. Komisyon tarafından uygun bulunan taslak plan, Yerel Eşitlik Kurulu'nda ele alınmış ve gerekli inceleme ve değerlendirmelerin tamamlanmasının ardından nihai onay süreci sonuçlandırılmıştır.

YEEP'in ana temaları; İBB'nin stratejik dokümanları, ilgili kurum ve kuruluşların politika metinleri ile gerçekleştirilen paydaş görüşmeleri doğrultusunda, kent yaşamında eşitliğin güçlendirilmesine yönelik bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde belirlenmiştir. Anlatılar, saha bulguları ve kurumsal raporların ortaya koyduğu öncelikli sorun alanları esas alınarak oluşturulan ana temalar; eğitim ve yaşam boyu öğrenme, ekonomik güçlenme ve istihdam, güvenli ve erişilebilir kent, katılımcılık, kültür ve sanat, sağlık hizmetleri, sosyal destek ve bakım hizmetleri, spor ve yeşil alan ile şiddet ve ayrımcılık başlıkları altında yapılandırılmıştır.

YEEP HAZIRLIK SÜRECİ

PROJE YÖNETİM PLANI

OCAK-MART 2025

- Proje Yönetim Planının Hazırlanması
- Proje Ekibinin Oluşturulması
- Başlangıç Toplantısı Yapılması ve Proje Yönetim Planının Sunulması

NİSAN – AĞUSTOS 2025

- Üst Politika Belgeleri Analizi
- İstanbul'a Ait Demografik Verilerin Derlenmesi (nüfus, eğitim, istihdam vb.)
- İBB Mevcut Çalıştay Raporlarının İncelenmesi
- Hayal Bu Ya Festivali Anket-Pano Çalışması

EYLÜL – ARALIK 2025

- İlçe Belediyeleri Anketi
- Muhtarlar Anketi
- Çalıştay Hazırlıkları
- Hedef Kitle Odaklı Çalıştayların Yapılması
- Çalıştayların Raporlanması
- Analiz Sonuçlarının Birimler ile Paylaşımı ve Değerlendirilmesi

OCAK – ŞUBAT 2026

- YEEP Birim Toplantıları
- Amaç ve Hedef Çalışması
- Eylem ve Gösterge Belirleme Çalışması
- Gösterge Yıllık Hedef Değerlerinin Alınması
- YEEP'in Tasarımının Yapılması ve Yönetim Onayı
- YEEP'in Yerel Eşitlik Komisyonu Onayına Sunulması
- YEEP'in Yerel Eşitlik Kurulu Onayına Sunulması

ŞUBAT-MART 2026

- YEEP'in Web Sitesine Yüklenmesi
- Planın QPR'a Entegre Edilerek İzlemeye Hazır Hâle Getirilmesi

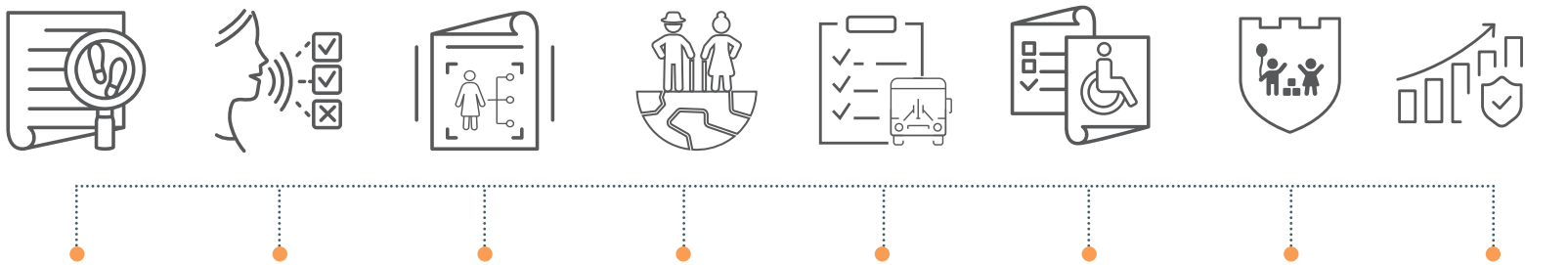
YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI | 2026-2029

3 DURUM ANALİZİ

A. Üst Politika Belgeleri Analizi

İBB 2026–2029 YEEP'in hazırlık sürecinde, üst politika belgeleri kapsamlı biçimde analiz edilmiştir. Bu çerçevede aşağıda yer alan ulusal ve yerel politika belgeleri incelenmiştir:

ULUSAL VE YEREL POLİTİKA BELGELERİ

- **ON İKİNCİ KALKINMA** PLANI (2024–2028)
- **KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE IV. ULUSAL** EYLEM PLANI (2021–2025)
- **KADININ GÜÇLENMESİ STRATEJİ BELGESİ VE** EYLEM PLANI (2024–2028)
- **YAŞLI HAKLARI ULUSAL** EYLEM PLANI (2023–2025)
- **ERİŞİLEBİLİR ULAŞIM STRATEJİSİ VE** EYLEM PLANI (2021–2025)
- **ENGELLİ HAKLARI ULUSAL** EYLEM PLANI (2023–2025)
- **ÇOCUK HAKLARI STRATEJİ BELGESİ VE** EYLEM PLANI (2023–2028)
- **İBB VİZYON 2050 STRATEJİ BELGESİ**

Söz konusu belgelerde yer alan politika, hedef ve eylemler taranarak Belediyemizin görev, yetki ve faaliyet alanına giren hususlar tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, YEEP'in amaç ve hedeflerinin belirlenmesi sürecinde temel referans olarak esas alınmıştır.

DURUM ANALİZİ

On İkinci Kalkınma Planı

Çocukların kaliteli, evrensel, ücretsiz ve okul öncesi eğitime erişimlerinde fırsat eşitliği sağlanacaktır.

Aile bireylerinin, teknoloji ve dijitalleşmenin olumsuz etkilerinden korunmasına yönelik bilinçli medya kullanımı konusunda farkındalığını artırmak üzere eğitim programları yaygınlaştırılacaktır.

Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözeten, çocuk güvenliğini ve çocuğun iyi olma halini destekleyen eğitim ortamları sağlanacak, eğitim dışına çıkma ve okuldan kopma riski bulunan öğrencilere yönelik önleyici mekanizmalar oluşturulacaktır.

Kurumlarca toplanan verilerin cinsiyet, yaş, göçmenlik statüsü, engellilik, coğrafi konum gibi nitelikler bazında üretilmesi sağlanacak ve buna dayalı analizler gerçekleştirilecektir.

Kız çocuklarının eğitime katılımları, devamlılıkları ve eğitimlerini tamamlamalarını engelleyen faktörler analiz edilerek okul terklerinin önlenmesi, okul kayıt, devam ve tamamlanma oranlarının artırılmasına yönelik program, proje ve uygulamalar geliştirilecektir.

Kadınlara yönelik şiddet ile erken yaşta ve zorla evliliklerle sıfır tolerans ilkesiyle mücadele edilecek, şiddetin önlenmesi ve şiddet mağdurlarının güçlenmesi sağlanacaktır.

Hayat boyu öğrenmeye katılım ve belge çeşitliliği artırılacak, kazanımların belgelendirilmesi teşvik edilecek, hayat boyu öğrenme sisteminin işgücü piyasasının talep ettiği becerileri kazandırması ve bu becerilerin iş ve sosyal yaşamda etkin kullanımı sağlanacaktır.

Doğum öncesi dönemden başlayarak çocukların sağlık, beslenme, erken öğrenme, karşılık verici duyarlı bakım, güvenli çevre ve sosyal koruma politikalarına yönelik hizmetlerin sunumu ile erişilebilirliğinin artırılması ve niteliğinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

Kadın istihdamını artırmaya yönelik kurumsal bakım olanaklarının ekonomik ve fiziki erişilebilirliği artırılacaktır.

Çocukların kültür, sanat, bilim ve spor faaliyetlerine yönelmesini özendirmeye yönelik uygulamalar geliştirilecek, her çocuğun bir spor ve bir kültür-sanat alanında beceri kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

Bulaşıcı olmayan hastalıklara yönelik risk faktörlerinin azaltılması için kanser tarama programları da dâhil olmak üzere çeşitlendirilmiş tarama programları yaygınlaştırılacak, erken teşhis oranları artırılacaktır.

Yoksulluğun nesiller arası aktarımını azaltmak ve fırsat eşitliğini artırmak üzere çocukların bireysel ihtiyaçlarına yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir.

Çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik mücadele kararlılıkla sürdürülecektir.

Evde sağlık hizmetleri güçlendirilecek ve izleme takip sistemi geliştirilecektir.

Gezici kütüphane ve gezici tiyatro sayısı artırılacaktır.

Çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddeti önleyecek program ve uygulamalar geliştirilecek, risk altındaki çocuklara ve ailelerine yönelik hizmetler ile psikososyal destek programları yaygınlaştırılacaktır.

Okullarda ve sosyal hizmet merkezlerinde sağlık, ilk yardım, beslenme, finansal okuryazarlık, teknoloji, hukuk ve sosyal medya okuryazarlığı becerilerini güçlendirecek programlar yürütülecektir.

Yaşlılara yönelik koruyucu ve tedavi edici hizmetlerin güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Çocuk dostu yayınlar desteklenecektir.

Gençlerin spor, kültür ve sanat faaliyetler ile özellikle matematik, fen, teknoloji ve mühendislik alanlarına yönelmesini sağlayacak programlar geliştirilecektir.

Spor yapma kültürünü geliştirmek ve sporu geniş kitlelere yaymak amacıyla spora başlama yaşında bulunan yetenekli çocuklar tespit edilerek ilgili spor dallarına yönlendirilecek ve üst düzey sporcu olarak yetiştirilmeleri sağlanacaktır.

Toplu ulaşım ağı içerisindeki erişilebilirlik standartlarına uygun olmayan unsurlar belirlenerek eksiklikler giderilecektir.

Evde bakıma destek hizmetleri çeşitlendirilerek yaygınlaştırılacaktır.

Aile içi ve kuşaklararası ilişkiler güçlendirilecek ve gönüllülük faaliyetleri artırılacaktır.

Kapsayıcı eğitim konusunda engellilere hizmet sunanlar ve engellilerle birlikte eğitim alanlar ile onların aileleri başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin bilgi ve bilinç düzeyini artırmak üzere farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

Göçmenlerin sosyal ve kültürel hayata uyumlarını sağlamak üzere Türkçe dil eğitimi gibi yaygın eğitim programları düzenlenecek, iletişim ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir.

Fiziksel çevre şartları, ulaşım hizmetleri, internet siteleri, mobil uygulamalar, basılı, dijital ve görsel medya yayınları ile kamusal hizmetler engellilerin erişilebilirliğine uygun hâle getirilecektir.

Kent konseylerinin etkinleştirilmesi sağlanacaktır.

Sosyal yardım istihdam bağlantısı güçlendirilecektir.

Kadın, genç, yaşlı ve engellilerin yerel yönetimlerdeki temsil ve karar alma süreçlerine katılım mekanizmaları güçlendirilecektir.

Öncelikle yoksullar, kadınlar, çocuklar, engelliler ve yaşlılar olmak üzere nüfusun tümünün afetler ile ekonomik, sosyal ve çevre sorunları gibi durumlar için dirençleri artırılacaktır.

*Tablo On İkinci Kalkınma Planı

Başta tarım satış kooperatifleri, kadın kooperatifleri ile sosyal nitelikli kooperatifler olmak üzere öncelikli sektörlerde faaliyette bulunan kooperatiflere destek sağlanacaktır.

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021–2025)

Yerel yönetimlere bağlı hizmet sunan kadın danışma, dayanışma ve destek merkezi gibi birimlerde tespit edilen şiddet vakalarının ilgili birimlere bildirimi ile hızlı ve etkin şekilde yönlendirilmesine yönelik kurumsal kapasite artırılacaktır.

Şiddeti bildirme ve ihbar etme yükümlülüğü bulunan kamu görevlilerinin söz konusu bildirim ve ihbarı zamanında ve etkin biçimde gerçekleştirebilmesine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecektir.

Belediye Kanunu gereğince nüfusu 100 bini geçen tüm belediyelerin konukevi açmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yürütülecektir.

Şiddet mağduru kadınların konukevi sonrası izlenmesi ve desteklenmesi sağlanacaktır.

Şiddet mağduru kadınların Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV), belediye vb. kurum ve kuruluşlarca yapılan ekonomik yardım ve desteklerden öncelikli yararlanmalarına yönelik gerekli tedbirler alınacaktır.

Şiddet mağdurunun beraberindeki çocuklar için özel müdahale ve destek programları geliştirilecek ve uygulanacaktır.

Olağanüstü dönemlerde şiddet mağdurlarının kurumsal hizmetlere erişim ve hizmetlerden yararlanmasının kesintiye uğramaması için gerekli tedbirler alınacaktır.

DURUM ANALİZİ

Kadının Güçlenmesi Eylem Planı (2024–2028)

Okuryazar olmayan kadınların okuma yazma kurslarına katılımı, okuma yazma kurslarına devam edenlerin üst kademeye geçiş süreçleri takip edilecek ve tamamlamaları sağlanacaktır.

Başta kız öğrenciler olmak üzere gençlerin STEM ve anahtar becerilerine dair farkındalıkları ile bu alana katılımlarını artırmaya yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.

Okul öncesi eğitimden başlayarak okul ve mesai saatlerini uyumlaştıracak okul sonrası eğitim mekanizmaları (etüt, hobi-sanatsal faaliyetler, spor faaliyetleri) geliştirilecektir.

Yaygın eğitim kapsamındaki kursların düzenlendiği yerlerde çocuk bakım ve/veya oyun odaları yaygınlaştırılacak ve denetlenecektir.

Kadınlarda sağlık okuryazarlığının geliştirilmesi amacıyla farkındalık çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Kadınların bağımlılıkla mücadele ve tedaviye başvurmaları kapsamında güçlenmeleri için bilgi ve farkındalık artırıcı etkinlikler düzenlenecektir.

Kadın erkek eşitliği perspektifinin başta istihdam politikaları olmak üzere ulusal ve yerel düzeyde politika oluşturma, planlama ve bütçeleme ve izleme süreçlerinin tüm aşamalarına sistematik ve sürdürülebilir şekilde entegrasyonu ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Çalışma yaşamında kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve şiddetle mücadele kapsamında işyerlerinde şiddete sıfır tolerans ilkesinin benimsenmesi için farkındalık artırma çalışmaları yapılacaktır.

Engelli, şiddet mağduru, geçici/uluslararası koruma altındaki kadınlar ile afetlerden etkilenen kadınların mesleki gelişimine ve istihdama katılımına yönelik eğitimler artırılacak, işgücü piyasalarına girişlerinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Çevre ve iklim değişikliğinin kadınlara ve kız çocuklarına etkilerini uyum ve risk açısından değerlendirecek araştırma ve analizler gerçekleştirilecektir.

Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı (2023–2025)

Demans ve Alzheimer özelinde ihtisaslaşmış gündüz hizmet merkezlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

İç ve dış göç hareketleriyle yer değişikliği yapan yaşlı bireyler için gündüz hizmet merkezlerinde uyum programları yürütülmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Yalnız yaşadığı tespit edilen yaşlı bireylerin günlük ihtiyaçlarının sağlanmasına yönelik takipleri yapılarak hizmet sunumu gerçekleştirilecektir.

Bölgesel ihtiyaçlar gözetilerek yaşlı bireylere yönelik hayat boyu öğrenme programları geliştirilecektir.

Yaşlı bireylerin dijital okuryazarlıklarını geliştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenecektir.

Evde üretim yapan yaşlı bireylerin ürettikleri ürünlerin üretimi, pazarlanması ve satışı konularında destek verilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Sosyal yardımların yaşlı bireylerin yaşa bağlı olarak ya da güncel gelişmeler doğrultusunda ortaya çıkan ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.

Sağlık hizmetlerinin yaş dostu bir anlayışla geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Yaşlı bireylere yönelik olarak gündüz hizmet sunan merkezler nitelik ve nicelik açısından güçlendirilecektir.

50+ yaş ve üzeri bireylere yönelik okuryazarlık eğitimleri düzenlenecektir.

Mesleki danışmanlık ve işe yönlendirme hizmetlerinin yaş temelli uyumlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personele yönelik hizmet içi eğitim programlarına çalışma hayatında yaş ayrımcılığının önlenmesi konusunda modül eklenecektir.
Erişilebilir kütüphane ve müze uygulamalarının yaygınlaştırılması çalışmaları yapılacaktır.
Kentsel dönüşüm kapsamında yaş dostu kentler bakış açısı gözetilmesine ilişkin farkındalık çalışmaları yapılacaktır.
Erişilebilir ücretsiz şehir içi transfer hizmetlerinin yaşlı bireyler için geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
Ürün ve hizmetlerin evrensel tasarım ilkesi anlayışıyla her yaşa uygun olarak geliştirilmesinin teşvik edilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

*Tablo Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı (2023–2025)

Erişilebilir Ulaşım Stratejisi ve Eylem Planı (2021–2025)

Kaldırım ve engelli otoparkı işgallerine ilişkin yapılan denetimlerin artırılması
Terminal/istasyon/iskele/gar/aktarma merkezlerinde hareket kabiliyeti kısıtlı yolcular için seyahat bilgileri ve haritaların bulunduğu erişilebilir bilgilendirme mecralarının (pano, kiosk vb.) kurulması
Terminal/istasyon/iskele/gar/aktarma merkezlerinde akülü tekerlekli sandalye vb. destek araçlarının şarj edilebileceği ünitelerin, destek noktalarında yaygınlaştırılması
Erişilebilirlik destek uygulamalarını içeren akıllı durakların yaygınlaştırılması
Yaşlı ve engelli bireyler trafik ışıklarına yaklaştığında, ışıkların süresinin düzenlenerek daha uzun geçiş süresi tanınmasını sağlayan sistemin oluşturularak pilot uygulamanın yapılması
Alzheimer gibi rahatsızlıkları olan bireyler için mobil uygulama ve çağrı merkeziyle entegre akıllı bileklik uygulamasının pilot olarak kullanılmaya başlanması ve yaygınlaştırılması
Yaya geçitleri, alt geçit, üst geçit ve hemzemin geçitlerin hareket kabiliyeti kısıtlı bireylerin kullanımına uygun hâle getirilmesi
Şehirler arası otobüs terminallerinde "Alt Değiştirme Odası" konseptinde "Erişilebilir Geniş Tuvalet" lerin bulunması

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023–2025)

Sosyal, kültürel ve rekreasyonel etkinliklerin gerçekleştirildiği mekânların erişilebilirliği ve sunulan hizmetlerin farklı engel gruplarının gereksinimlerine uygun olarak geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.
Engelli bireylere sosyal ve kültürel etkinliklerde uygulanan indirim ve benzeri avantajların genişletilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
Sosyal ve kültürel etkinliklere katılım konusunda engelli bireylere ve ailelerine yönelik engel gruplarına uygun yönlendirmeler ve destek hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.
Engelli bireylerin bireysel kapasitelerini geliştirmelerine yönelik yaratıcı, sanatsal, entelektüel eğitim ve gelişim olanaklarından eşit şekilde yararlanması için gerekli tedbirler alınacaktır.

Türk İşaret Dili'nin ülke geneline yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

İşitme engelli bireylerin kamu kurumlarından bilgi alabilmelerini teminen görüntülü işaret dili tercüman desteğinin sağlanması konusunda çalışmalar yapılacaktır.

Doğuştan engelin tanılanmasından hemen sonra, engelli bebeğin ailesine yönelik sağlık ve rehabilitasyon alanında bilgilendirme, danışmanlık, rehberlik, psiko-sosyal destek ve yönlendirme hizmetlerini içeren bir mekanizmanın kurulmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

*Tablo Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023–2025)

Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023–2028)

Çocuklara yönelik faaliyet alanlarında, çocukların risklerden korunmalarına yönelik farkındalık artırıcı bilgi içerikli levha ve işaretlemelerin bulundurulması

Sokak, cadde, kaldırım, yaya yolu ve benzeri ortak kullanım alanlarında çocukların güvenli hareket etmelerini sağlayacak yeterli aydınlatmanın sağlanması

Çocuğa yönelik hizmet vermek üzere ruhsatlandırılan (oyun evi, oyun atölyesi vb.) tesislere yönelik izleme ve denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi

Farklı ilgi ve beceri alanlarını destekleyen çocuk ve genç dostu yapısal mekânların (içerisinde kütüphane, sanatsal faaliyet, ders çalışma, toplantı mekânı gibi bölümleri bulunan, ücretsiz internet, bilgisayar erişimi olan ve zamanı etkin kullanıma uygun tasarımlı) geliştirilmesi

Okul, site ve toplu konut bahçeleri, parklar ve benzeri mekânların, özel gereksinimi olan çocuklar başta olmak üzere tüm çocukların eğitim ve öğretim faaliyetlerini, bedensel ve sosyal gelişimlerini destekleyecek ve sağlıklarına zarar vermeyecek şekilde tasarlanması

Çocuklara yönelik faaliyet alanlarının çevresinde (taşıt akış hızını azaltacak zemin malzemeleri, şerit daraltma, asfalt boyama gibi) güvenlik önlemlerinin alınması

Sporda güvenli ortamın hazırlanabilmesi için ihtiyaçlar ve risklere ilişkin mevcut durumun analiz edilmesi ve spor alanında çocuk koruma önlemlerinin alınması

Çocuklara yönelik fiziksel ve psikolojik şiddetin ortadan kaldırılması, olumlu ebeveynlik becerilerinin geliştirilebilmesi için bilgilendirme dokümanı hazırlanması ve ailelere eğitim verilmesi

İBB Vizyon 2050 Strateji Belgesi

Kent sakinleri ile birlikte afet risklerini azaltmaya yönelik çok paydaşlı ve katılımcı planlama süreçleri tasarlanması

Kadınların gece otobüslerinde durak dışı inebilmesi uygulamasının duyurulması için iletişim kampanyası

Çocuk dostu sokaklar ve yaya bölgeleri uygulamalarının yaygınlaştırılması

Kadın oranının düşük olduğu iş kollarında kadınlara yönelik mesleki eğitimler verilmesi

"Sosyoekonomik Kırılganlık Analizi" doğrultusunda düzenli gelir desteğine ihtiyaç duyduğu tespit edilen bireylere, bu ihtiyacı ortadan kalkana kadar, belirlenen miktarlarda düzenli gelir desteği sağlanması
İndirimli toplu taşıma hizmetinin tüm dezavantajlı grupları içerecek şekilde çeşitlendirilmesi
Kent genelinde İBB Yurtlarının sayısının artırılması
Spor dallarında kadın erkek sporcu oranının dengelenmesi için eğitim ve destek programları
Ruh sağlığı hizmeti alan bireyler için beceriler edinebilecekleri şekilde meslek edindirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
65 yaş ve üstü bireyler için gündüz bakım ve sosyal yaşam evlerinin yaygınlaştırılması
Sağlık birimlerinde 9-30 yaş arası bireylere ücretsiz HPV aşısının yapılması
Özellikle hareket kısıtı olan bireylerin, kadınların ve göçmenlerin hareketliliğinin artırılması amacıyla kenti deneyimleyebilmeleri için kültürel rotalar oluşturulması
Kültürel olanaklara erişimin az olduğu semtlerde İBB'ye ait kültür ve sanat kurumlarının daha aktif hâle getirilmesi
İBB hizmetlerinde öğrencilere özel indirimlerin uygulanması (Kent Lokantası, BELTUR kafe ve sosyal tesislerde öğrenci dostu menüler vs.)
Güvenlik personelinin fiziksel şiddet, taciz, sözlü saldırı durumlarında müdahale becerisinin artırılmasına dair kurumsal kapasite geliştirilmesi
Parklar ve rekreasyon alanlarına panik butonu/acil durum butonu gibi güvenlik araçlarının yerleştirilmesi ve ilgili akıllı uygulamalar geliştirilmesi
Ulaşım sektöründe hizmetlerinde, şoför, vatman, makinist ve kaptan gibi erkek mesleği olarak görünen alanlarda kadın kotasının uygulanması
Kamu personeline etnik, dini ve dil kökenli ayrımcılık; toplumsal cinsiyet ayrımcılığı, yaş ayrımcılığı ile ilgili farkındalık düzeylerinin artırılması; toplumsal cinsiyet duyarlı hizmet, toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadele ve şiddete uğrayan bireylerin korunması, desteklenmesi ve yönlendirilmesi konusunda eğitimler verilmesi
Mobbing, taciz ve şiddet konularında kurumların kendi politika metinlerini hazırlamaları için kampanyalar düzenlenmesi

***Tablo İBB Vizyon 2050 Strateji Belgesi**

B. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Güncel Veriler

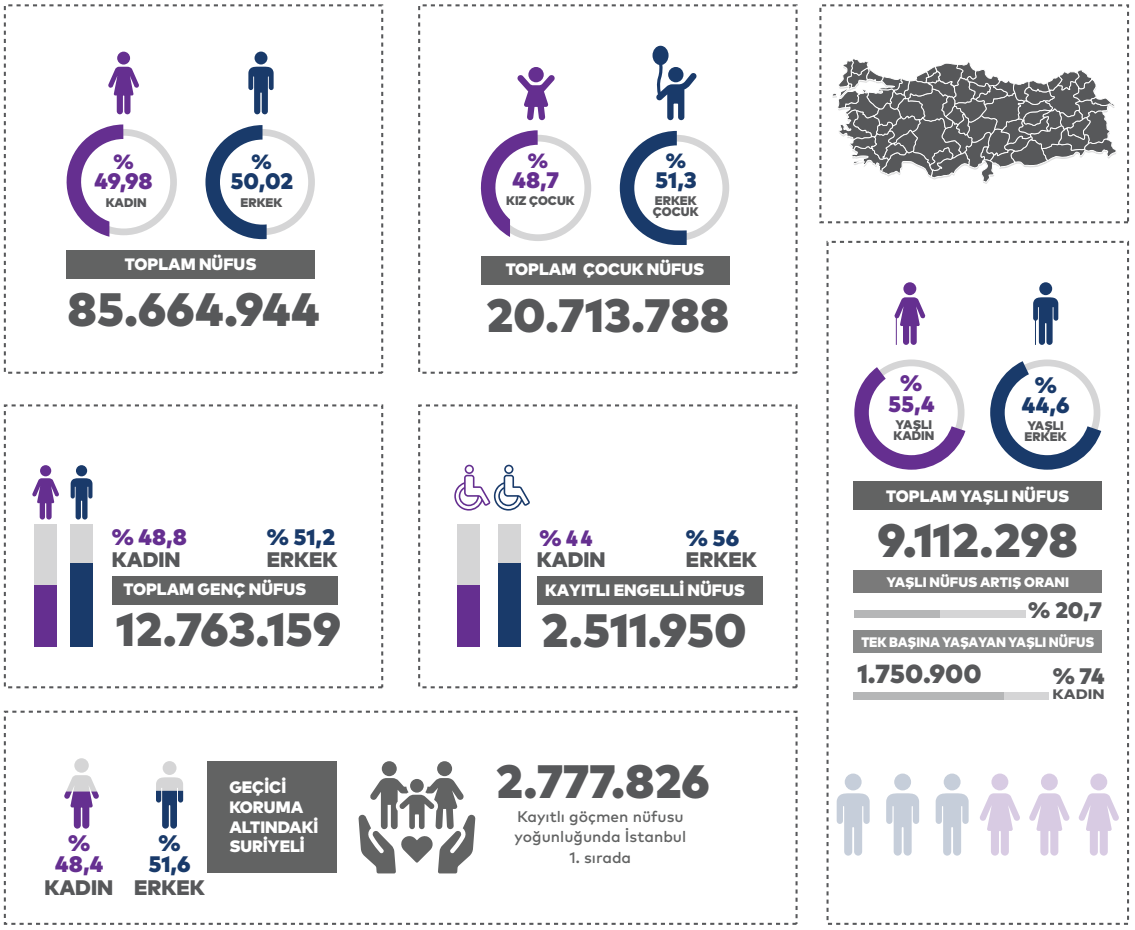
Toplumsal cinsiyet kavramı, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren özellikle sosyoloji ve kadın çalışmaları literatüründe, biyolojik cinsiyet ile toplumsal roller arasındaki farkı açıklamak üzere kullanılmaya başlanmıştır. Kadınların toplumdaki dezavantajlı konumlarının yalnızca biyolojik farklardan değil, kültürel, tarihsel ve kurumsal olarak inşa edilen toplumsal rollerden kaynaklandığı görüşü bu kavram etrafında şekillenmiştir. Toplumsal cinsiyet; kadınlara ve erkeklere atfedilen roller, sorumluluklar, davranış kalıpları, güç ilişkileri, beklentiler ve fırsatlar bütünü olarak tanımlanmakta; bu yapıların kültür, gelenek, din, eğitim ve benzeri kurumlar aracılığıyla üretildiği kabul edilmektedir.[15] Bu noktada temel amaç, toplumsal cinsiyet farklarına dayalı hiyerarşileri bitirmek ve bu farklardan doğan güç eşitsizliklerini oluşturan ilişkileri, değerleri, sistemleri ve kurumları değiştirmektir.[16]

Toplumsal cinsiyet ilişkileri, yaşamın pek çok alanında erkeklerin daha baskın konumda olduğu ve kadınların çoğunlukla ikincil plana itildiği eşitsiz güç ilişkilerini içermekte; toplumun erkek egemen yaklaşımla şekillenmesi ise bu eşitsizliğin politika ve kurumsal yapılara yansımasına neden olmaktadır.[17] Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik politikaların merkezden çok yerel düzeyde üretilmesi, kadın erkek eşitliğine ilişkin faaliyetlerin öncelikli olarak yerel ölçekte ölçülmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesi ile bu alanda atılan adımların, çabaların ve yapılan girişimlerin ülke geneline yayılmasını hızlandırıcı etkisi olacağı düşünülmektedir.[18]

Bu politikaların üretilmesinde ilk adım; farklı kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, sendikalar, meslek odaları, üniversiteler vb. tarafından ortaya konan istatistiki veriler ve analizler aracılığıyla yerel düzeyde mevcut durumun tespit edilmesidir. Elde edilen bu analizler doğrultusunda, eşit haklara ve hizmetlere erişimde güçlük yaşayan gruplar belirlenmeli; söz konusu gruplara yönelik ihtiyaçlar, geliştirilecek politika ve uygulamaların önceliklendirilmesinde temel ölçüt olarak ele alınmalıdır.

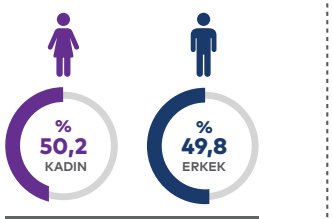
TÜRKİYE İSTATİSTİKLERİ
(2024)

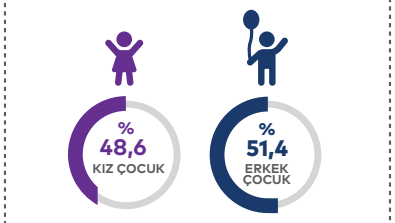

* Türkiye ve İstanbul İstatistiklerinde yer alan veriler için bkz: Kaynakça [19] [20] [21] [22]

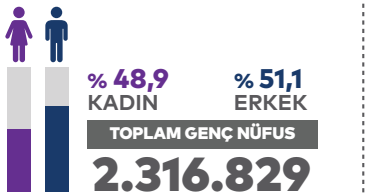
İSTANBUL İSTATİSTİKLERİ
(2024)

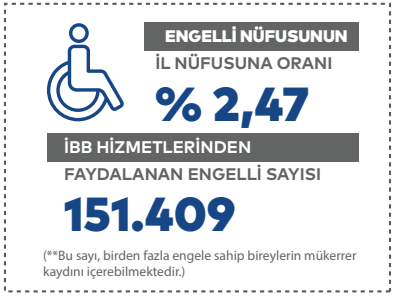

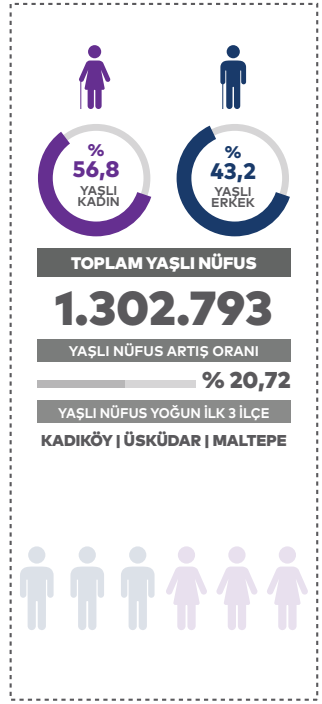

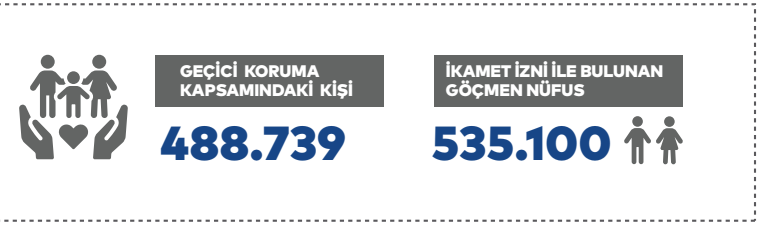

* Türkiye ve İstanbul İstatistiklerinde yer alan veriler için bkz: Kaynakça [19] [20] [21] [22]

C. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Temel Sorun Alanları

Toplumsal cinsiyet eşitliğini ölçmek adına ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar, Türkiye'de yaşayan kadınların günümüzde de toplumsal, ekonomik ve politik eşitsizliklerle karşı karşıya olduğunu ortaya koymaktadır. Dünya Ekonomik Forumu'nun (World Economic Forum - WEF) hazırlamış olduğu 2024 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde,[23] 146 ülke arasında Türkiye 0,645 puan ile 127. sırada yer almıştır. Raporda, Türkiye'nin Ekonomik Katılım ve Fırsat alt endeksinde en düşük puanı aldığı belirtilmektedir. Türkiye'nin 2024 yılı alt endeks puanları ve sıralamaları aşağıdaki gibidir:

ALT ENDEKSLER	PUAN	SIRALAMA (146 ÜLKE)
Ekonomik Katılım ve Fırsat	0.507	133. sıra
Eğitimsel Kazanım	0.987	35. sıra
Sağlık ve Hayatta Kalma	0.966	128. sıra
Siyasi Güçlendirme	0.118	103. sıra

Ekonomik Katılım ve İstihdam

Türkiye, cinsiyet eşitliği konusunda bazı ilerlemeler kaydetmiş olsa da, özellikle ekonomik ve politik katılım alanlarında önemli eşitsizlikler bulunmaktadır. İş gücü İstatistikleri Şubat 2025 verilerine göre, Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaştaki toplam nüfus 66 milyon 206 bin kişi olarak kaydedilmiştir. Bu nüfusun %49,5'i erkeklerden, %50,5'i kadınlardan oluşmaktadır. Ancak iş gücüne katılım oranları cinsiyete göre belirgin farklılıklar göstermektedir. Erkeklerin iş gücüne katılım oranı %70,8 iken, kadınların iş gücüne katılım oranı %35,9 seviyesindedir. Bu durum, kadınların iş gücü piyasasına erişiminin erkeklere kıyasla oldukça sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır.

İstihdam oranlarına bakıldığında ise erkeklerin %66,0, kadınların ise yalnızca %31,9 oranında istihdam edildiği görülmektedir. Kadınların istihdam oranının erkeklerin yarısından daha düşük olması, iş gücüne katılımdaki eşitsizliği istihdam alanında da derinleştirmektedir. İşsizlik oranı erkeklerde %6,7 iken, kadınlarda %11,0 olarak ölçülmüştür. Bu veri, kadınların iş gücüne katılımının düşük olmasının yanı sıra, katıldıklarında da iş bulma konusunda erkeklere kıyasla daha dezavantajlı konumda olduklarını göstermektedir.

Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranları daha çarpıcıdır. Toplam genç işsizlik oranı %15,0 olarak hesaplanırken, bu oran erkeklerde %10,8, kadınlarda ise %22,7'dir. Genç kadınlardaki işsizlik oranı, genç erkeklerin yaklaşık iki katı seviyesindedir. Bu durum, genç kadınların istihdam piyasasına geçişte daha büyük yapısal engellerle karşılaştığını ve cinsiyete dayalı eşitsizliklerin genç yaşta da belirgin biçimde ortaya çıktığını göstermektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından gerçekleştirilen 2023 Kazanç Yapısı Araştırması sonuçları, cinsiyete dayalı ücret farklarının Türkiye'de hemen hemen tüm sektörlerde erkeklerin lehine olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma verilerine göre yıllık ortalama brüt kazanç 305.784 TL olarak belirlenmiştir. Bu ortalama, erkek çalışanlar için 314.242 TL iken, kadın çalışanlar için 289.720 TL düzeyindedir. Kadın çalışanların erkek çalışanlardan daha yüksek yıllık ortalama brüt kazanç elde ettiği istisnai sektörler ise ulaştırma ve depolama faaliyetleri (414.502 TL) ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı faaliyetleridir (453.413 TL). Bunun dışında kalan tüm sektörlerde, erkek çalışanların yıllık ortalama brüt kazançlarının kadın çalışanların kazançlarının üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Kadınların istihdama katılımı önünde çeşitli yapısal ve kültürel engeller bulunmaktadır. Bu engeller arasında kültürel normlar, toplumsal önyargılar, iş yerinde karşılaşılan ayrımcılık, ev içi sorumluluklar, bakım yükü, uzun ve esnek olmayan çalışma saatleri, lojistik zorluklar ve yetersiz politik destekler öne çıkmaktadır.

Ancak, tüm bu faktörler arasında özellikle ev içi iş bölümü ve bakım yükü, kadınların çalışma yaşamına katılımını sınırlayan temel etkenler olarak dikkat çekmektedir.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel-İş'e bağlı Emek Araştırma Dairesi tarafından hazırlanan 2023 yılı Kadın Emeği Raporu'na göre, Türkiye'de 9 milyon 663 bin kadın, ev işleri nedeniyle çalışma hayatına katılamadığını ifade etmiştir.[24] Buna karşın, ev işleri nedeniyle çalışma hayatına katılamadığını belirten erkek olmadığı görülmüştür. Ayrıca, ailevi ve kişisel nedenlerle iş gücüne dâhil olamadığını belirten kadın sayısı 2 milyon 286 bin olarak kaydedilmişken, bu gerekçeyle çalışma hayatının dışında kalan erkeklerin sayısı yalnızca 466 bin kişidir. Bu veriler, kadınların ev içi sorumluluklar nedeniyle istihdamdan dışlanmasının boyutlarını ve toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikleri açıkça ortaya koymaktadır.

Kadınların iş gücüne katılım oranlarının düşük olması, istihdamın kadınların yaşamlarına sunabileceği ekonomik ve sosyal olanaklardan yeterince yararlanamadıklarını göstermektedir. Oysa istihdam, küresel ölçekte kadınlar ve erkekler arasındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesinde kritik bir araçtır. İstihdam olanaklarının sınırlı olması, kadınların ekonomik özgürlüğünü kısıtlamakta ve toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerin daha da derinleşmesine neden olmaktadır.

Türkiye'de kadın istihdamının genel durumu değerlendirildiğinde, İBB ve bağlı iştiraklerinin de bu genel tablodan muaf olmadığı görülmektedir. İBB ve iştiraklerinde çalışan personelin cinsiyet dağılımına bakıldığında, 2019 yılında kadın çalışan oranı %15 iken, bu oran 2024 yılında %21'e yükselmiştir. Bu artış, beş yıl boyunca yürütülen güçlü bir siyasi kararlılığın sonucudur.

Kadınların iş gücüne katılımını artırmak, ücret eşitliğini sağlamak ve kadınların liderlik pozisyonlarında daha görünür olmalarını desteklemek için kapsamlı politika ve programların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda; uygun fiyatlı ve erişilebilir çocuk bakım hizmetlerinin sağlanması, esnek çalışma düzenlemelerinin teşvik edilmesi ve ücret eşitliğinin yasal güvence altına alınması önemli adımlar arasında yer almaktadır. Ayrıca kadın girişimciliğinin desteklenmesi, kadınlara yönelik mesleki eğitim programlarının geliştirilmesi ve işyerlerinde cinsiyete dayalı ayrımcılıkla etkin mücadele edilmesi, kadınların İş gücüpiyasasındaki konumlarını güçlendirmek için hayata geçirilmesi gereken stratejilerdendir.

Yoksulluk

Yoksulluk, yalnızca ekonomik kaynakların yetersizliğiyle sınırlı olmayan, bireylerin temel haklara ve hizmetlere erişimini kısıtlayan çok boyutlu bir olgudur. Bu bağlamda derin yoksulluk, barınma, beslenme, eğitim ve sağlık gibi en temel ihtiyaçlara dahi erişememe durumunu tanımlar. Toplumsal cinsiyet, bu yoksulluk biçiminin hem deneyimlenişini hem de yeniden üretimini belirleyen önemli bir çerçevedir. Kadınlar, özellikle göçmenler, yalnız anneler, yaşlılar ya da engelliler gibi kesişen kimlikler nedeniyle yapısal eşitsizlikler sonucu yoksulluğun etkilerini daha ağır şekilde yaşamaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadınların ücretli işe katılımını sınırlandırırken, bakım emeği gibi görünmeyen işlerin yükünü artırmakta ve bu durum kadınların ekonomik bağımsızlığını zayıflatmaktadır. Yoksulluğun nasıl derinleştiğini ve boyutlarını anlamak adına bazı istatistiklere bakmak gerekmektedir.

2024–2025 döneminde, iki ayrı sendika tarafından belirlenen üç aylık açlık ve yoksulluk sınırı tablolarına aşağıda yer verilmiştir.

AY/YIL	TÜRK-İŞ	DİSK
Aralık 2024	21.083	21.533
Ocak 2025	22.131	22.075
Şubat 2025	23.324	22.886

Açlık Sınırı Verileri (TL)[25]

AY/YIL	TÜRK-İŞ	DİSK
Aralık 2024	68.675	74.552
Ocak 2025	72.088	76.358
Şubat 2025	75.973	79.165

Yoksulluk Sınırı Verileri (TL)[26]

2025 yılı Ocak ayı için belirlenen net asgari ücretin 22.104,67 TL olduğu göz önüne alındığında, asgari ücretle çalışan birçok hanenin açlık sınırı altında kaldığı görülmektedir. TÜİK 2024 yılı "Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri" bülteninde, belirlenen yoksulluk sınırına göre İstanbul'daki yoksul sayısı 2 milyon 756 bin kişi olarak hesaplanmıştır. Ayrı bir rapora göre, Türkiye'de yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olanların oranı yüzde 29,3 iken, 2021-2024 yılları arasında bu oranın 0-17 ve 18-64 yaş grupları için azaldığı; 65 yaş üstü nüfus için ise arttığı gözlemlenmiştir. 2021 yılında Türkiye'de 100 yaşlıdan 17'si yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altındayken, 2024 yılında 100 yaşlıdan 23'ü risk altındadır. Cinsiyet bazında bakıldığında ise, %29,3'lük risk altındaki nüfusun %31,5'inin kadınlar, %27,1'inin erkekler olduğu görülmüştür.[27]

Emekli maaşı ile geçinip ek işler yapan hanelerin verileri de 65 yaş ve üzeri nüfus için yoksulluğun artışının bir göstergesidir. "İstanbul'da Emekli Olmak 2024 Araştırması" sonuçlarına göre İstanbul'da altı haneden birinin sadece emekli aylığı ile geçindiği, her 10 haneden 1'inin ise en düşük emekli aylığı (2024 yılında 10.000 TL) ile geçinen haneler olduğu görülmüştür. İstanbul'da emeklilerin de dâhil olduğu yaşlılık aylığı alanların 2 milyon 420 bin kişi olduğu, toplamda her beş kişiden birinin aktif olarak çalışmadığı, pasif gelire sahip sigortalı oldukları görülmüştür. Bu sebeplerle de emekliler arasında çalışma giderek yaygınlaşmaktadır. Uzun yıllar çalışan işçilerin emekliliklerinde de çalışmak zorunda kalmasının emekli aylıklarının düşüklüğünden kaynaklandığı düşünülmektedir. İstanbul'da yaşlılık veya emeklilik aylığına hak kazanmış vatandaşların %28,4'ünün resmi olarak çalışmaya devam ettiği görülmüştür.[28] Bu durum, emeklilik yaşının sonunda olması beklenen "dinlenme" ve "rahat bir yaşam" beklentisinin Türkiye'de birçok kişi için geçerli olmadığını ortaya koymaktadır.

Yoksulluk, bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayamamasına neden olurken, özellikle çocuklar üzerinde çok daha derin ve kalıcı etkiler bırakmaktadır. Bu durum, çocuk işçiliğini tetikleyen başlıca etkenlerden biri haline gelmektedir. Çocuk işçiliği, çocuğun fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen, yaşına ve gelişim düzeyine uygun olmayan koşullarda ekonomik faaliyetlerde yer alması durumudur. Bu olgu, çocuğun temel hak ve özgürlüklerine, özellikle de eğitim hakkına erişimini engelleyen ve ulusal - uluslararası çocuk koruma standartlarına aykırılık teşkil eden yapısal bir sorundur. Çocuk işçiliğine dair 2019 yılına ait veriler gününün şartlarına ışık tutuyor olsa da 2019 yılından sonra resmi bir araştırmaya rastlanamamış, 2023 yılında yayımlanan raporlarda dahi 2019 verileri kullanılmıştır. [29]

TÜİK Resmi İstatistikleri (Çalışan Çocuk İstatistikleri, 2019 Temel Bulgular) verilerine göre, ekonomik faaliyette bulunan çocuk sayısı 720.000 olup bu sayı, toplam çocuk nüfusunun %4,4'üne karşılık gelmektedir. Yine bir diğer araştırma olan "Türkiye'deki Çocuklar 2023 İstatistiklerle Bakış" raporu, 5–17 yaş grubundaki çocuk işçiliği oranının yaş ilerledikçe belirgin biçimde arttığını göstermiştir. Özellikle 15–17 yaş aralığında iş gücüne katılım oranı %15,7 ile en yüksek düzeye ulaşmakta; 12–14 yaş grubunda bu oran %3,0, 5–11 yaş grubunda ise %0,4 olarak kaydedilmektedir. Cinsiyete göre incelendiğinde, erkek çocukların tüm yaş gruplarında kız çocuklara kıyasla daha yüksek oranlarda iktisadi faaliyetlere dâhil olduğu; 15–17 yaş grubunda erkek çocuklarda bu oranın %21,7'ye ulaştığı, kız çocuklarda ise %9,4 düzeyinde seyrettiği tespit edilmiştir. Erkek çocukların genel işçilik oranı %6,0 iken, kız çocuklarda %2,6'dır.

Okula devam eden 15–17 yaşındaki çocukların %12'si ekonomik faaliyette bulunurken, okula devam etmeyenlerde bu oran %32'ye yükselmektedir.

Ayrıca ekonomik faaliyetlerde yer alan çocuklar arasında, kaza riski sonucu fiziksel sağlığı olumsuz etkilenenlerin oranı erkek çocuklarda %8,5, kız çocuklarda %0,9'dur; bu farklılık, erkek çocukların çalışma ortamlarının neden olduğu tehlikelere karşı daha yüksek düzeyde sağlık riski altında bulunduğunu göstermektedir. Çalışan çocukların çalışma nedenlerinde ilk sırayı %35,9 ile "hanehalkının ekonomik faaliyetine yardımcı olmak" alırken, bunu %34,4 ile "iş öğrenmek, meslek sahibi olmak" ve %23,2 ile "hanehalkı gelirine katkıda bulunmak" izlemektedir.

Eğitim

SKA'nın dördüncü maddesi, eğitim alanında eşitlik ve kapsayıcılığı hedeflemekte; 2030 yılına kadar herkes için nitelikli eğitimin ve yaşam boyu öğrenme olanaklarının sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu hedefin gerçekleştirilebilmesi için kız ve erkek çocuklarının okullaşma oranlarında eşitliğin sağlanması ve özellikle dezavantajlı bölgelerde nitelikli okul öncesi eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması büyük önem taşımaktadır. Aynı şekilde, kadınların ve erkeklerin yükseköğretim de dâhil olmak üzere eğitimin tüm kademelerine erişiminin önündeki yapısal engellerin kaldırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin eğitim yoluyla güçlenmesini sağlayacaktır. Eğitimde fırsat eşitliği, yalnızca bireysel gelişimi değil, aynı zamanda toplumsal kalkınmayı da doğrudan etkilemektedir.

İstanbul'da okuryazarlık oranlarına bakıldığında, 2023 yılı itibarıyla İstanbul'da yaşayan 14.543.186 kişinin %98'i, yani 14.310.148'i okuryazar olup, 233.038 kişi ise okuma yazma bilmemektedir. Okuryazar olmayan kişilerin %0,6'sı erkeklerden, %2,7'si ise kadınlardan oluşmaktadır.[30] Bu veriler, kadınların okuryazarlık konusunda zorluklarla karşılaştığını göstermektedir.

Okuryazarlık oranlarındaki bu farklara rağmen, ilkokul ve ortaöğretim düzeyindeki net okullaşma oranlarına bakıldığında, kız çocuklarının eğitimde erkek çocuklarıyla eşit oranda yer aldığı görülmektedir. Ayrıca okul öncesi (3–5 yaş) eğitimde de kız ve erkek çocukları arasındaki net okullaşma oranları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu verilerin ekonomik ve sosyal değişimlerden nasıl etkilendiği düzenli olarak izlenmeli; özellikle kriz dönemlerinde okuldan alınan çocukların cinsiyete göre nasıl farklılık gösterdiği araştırılmalıdır.

Bunun yanı sıra, eğitime devam etmeyen çocukların neden eğitimlerine ara verdiklerinin incelenmesi, bu sorunun çözümüne yönelik daha etkili stratejilerin geliştirilmesine yardımcı olabilir. Bu bağlamda, eğitim ortamlarında sosyal risklerin erken tespitine olanak tanıyan okul temelli sosyal hizmet uygulamalarının yaygınlaştırılması da özellikle kırılgan grupların eğitime erişiminde sürdürülebilirliği güçlendirecek bir adım olacaktır.

2023–2024 eğitim-öğretim yılı verilerine göre, Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında (ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde) öğrenim gören kadın öğrenci sayısı, erkek öğrenci sayısını geçmiştir. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) verilerine göre, açık öğretim programlarında 392.303 kadın ve 189.806 erkek öğrenci eğitim alırken; örgün öğretim programlarında ise 482.896 kadın ve 447.908 erkek öğrenci bulunmaktadır. Sonuç olarak, toplamda 875.199 kadın ve 637.714 erkek öğrenci yükseköğretime devam etmektedir.[31] Kadınların yükseköğretimde sayısal olarak artışı olumlu bir gelişme olmakla birlikte, bu durumun iş gücüpiyasasına, akademik kariyer olanaklarına ve karar alma mekanizmalarındaki temsile ne ölçüde yansıdığı ayrıca değerlendirilmelidir.

İstanbul'a üniversite eğitimi için başka illerden gelen öğrenciler açısından barınma, önemli bir sorun alanı olarak öne çıkmaktadır. Kentte hâlihazırda 372 özel öğrenci yurdu, 36 Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK) yurdu ve ilk defa 2021 yılında hizmet vermeye başlayan İBB'ye ait 16 öğrenci yurdu bulunmaktadır. Ancak sosyoekonomik düzeyi düşük hanelerden gelen öğrenciler, özel yurtların yüksek maliyetleri nedeniyle bu olanaklardan yeterince yararlanamamaktadır. Bu durum, söz konusu öğrencilerin öğrenim süreçlerini sürdürebilmelerini ciddi biçimde zorlaştırmaktadır.

Bu nedenle barınma sorununun, öğrencilerin düşünmek zorunda kalacağı bir konu olmaktan çıkarılması ve merkezi ile yerel yönetimler tarafından kamusal sorumluluk çerçevesinde çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Roman çocukların eğitim düzeyi, genel nüfusa kıyasla belirgin biçimde daha düşüktür. Okula kayıt, devamlılık ve akademik başarı oranları düşük seyretmekte; özellikle ortaöğretime geçiş oranları sınırlı kalmaktadır. Okul terk oranları 12–15 yaş aralığında yoğunlaşmakta olup, 14–17 yaş grubundaki roman erkek çocukların yalnızca %23'ü, kız çocukların ise %28'i eğitimine devam etmektedir. Türkiye genelinde aynı yaş grubundaki çocukların okula devam oranının %90'ın üzerinde olduğu göz önüne alındığında, roman çocukların eğitime erişimindeki eşitsizlik dikkat çekicidir. 2019 yılında yapılan İstanbul Roman Çalıştayı Raporu ve saha bulguları, roman çocuklarının eğitime erişiminde ciddi yapısal engellerin varlığını ortaya koymaktadır. Romanların yaşadığı mahallelere yakın bölgelerde okul bulunmaması, çocukların okula ulaşımında güçlük oluşturmakta; servis kullanımı gerektiğinde ise bu durum aileler için önemli bir maddi yük oluşturmaktadır. Destekleyici eğitim olanaklarına, örneğin dershane ve kurslara, maddi nedenlerle erişilememekte; çocuklar eksik materyallerle ve yetersiz koşullarda eğitim almaktadır. Roman ailelerin büyük çoğunluğu güvencesiz işlerde çalışmakta; bu durum, çocuklarının eğitimi için gerekli kaynaklara erişimlerini sınırlandırmaktadır.

Benzer biçimde, mülteci çocukların da okullaşma oranlarının düşük olduğu görülmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonunun (UNICEF) 2023–2024 Okula Dönüş Kampanyası Raporu'na göre, Haziran 2023 itibarıyla Türkiye'de 997.243 mülteci çocuk (513.604 erkek ve 483.639 kız) örgün eğitime kayıtlıdır ve brüt okullaşma oranı %64'tür. Bu oran bir yıl içinde %69'a çıkmış olsa da, 450.000'den fazla mülteci çocuğun halen eğitime erişimi bulunmamaktadır. Okul dışı kalan çocuk sayısında bir azalma yaşanmasına rağmen, bu sayı yaklaşık 390.000 düzeyinde kalmıştır.

Eğitime katılımda toplumsal eşitsizlikler yaşayan bir diğer grup engelli bireylerdir. Okulların fiziki yapılarının fiziksel engellilere uygun olmaması, okula erişimde servis ve ulaşım araçlarının erişilebilirliğinin kısıtlı olması, çevre düzenlemelerindeki yetersizlikler gibi nedenlerle engelli bireyler okula erişimde ciddi engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca özel gereksinimli çocukların eğitim süreçlerinde karşılaştıkları diğer zorluklar arasında özel eğitim materyallerine ve destek hizmetlerine erişimdeki eksiklikler ile öğretmenlerin özel gereksinimli çocuklara yönelik eğitim konusunda yeterli donanıma sahip olmamaları gibi faktörler de bulunmaktadır. Bu durum, engelli bireylerin okullaşma oranlarını olumsuz yönde etkileyerek eğitimde eşitlik ilkesinin sağlanmasında önemli bir engel teşkil etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan "Millî Eğitim İstatistikleri–Örgün Eğitim 2023/'24" verilerine göre; okul öncesi eğitim kademesinde 1.305 (828 erkek, 477 kız), ilkokulda 164.815 (102.888 erkek, 61.927 kız), ortaokulda 179.503 (112.377 erkek, 67.126 kız) ve ortaöğretimde 81.367 (49.172 erkek, 32.195 kız) olmak üzere toplam 426.990 özel gereksinimli öğrenci örgün eğitim sistemine kayıtlıdır. Bu veriler, eğitim sistemine dâhil olan engelli birey sayısının yalnızca bir bölümünü yansıtsa da cinsiyete göre dağılımı ve kademelere göre farklılaşmayı gözler önüne sermektedir.

Karar Alma Mekanizmalarına Katılım

Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında Türkiye'de kadınların siyasal katılımının güçlendirilmesine yönelik ilerlemenin sınırlı olduğu görülmektedir. Son genel seçim sonuçlarına göre, bir önceki yasama döneminde 100 olan kadın milletvekili sayısı 121'e yükselmiş; böylece kadınların parlamentodaki temsil oranı yalnızca %20,1'e ulaşmıştır. İstanbul özelinde değerlendirildiğinde, söz konusu 121 kadın milletvekilinden 21'inin İstanbul'u temsil ettiği görülmektedir; İstanbul'un toplam milletvekili sayısı ise 98'dir.

31 Mart yerel seçimleri sonucuna göre, 30 büyükşehir belediyesinin yalnızca 5'i kadın belediye başkanı tarafından yönetilmektedir.

İstanbul ölçeğinde belediye başkanları arasında kadınların temsil oranına bakıldığında, üç ilçede (Üsküdar, Maltepe ve Bakırköy) kadın belediye başkanının görev yaptığı tespit edilmiştir. İBB Meclisi'nde cinsiyet temsiline ilişkin verilere göre, 2019 yılında %17,39 olan kadın meclis üyesi oranı, 2024 seçimlerinde %19,62'ye yükselmiştir. İBB bünyesindeki 26 meclis çalışma komisyonunun 9'una kadın başkanlık etmektedir; bu komisyonların görev alanlarının daha çok sosyal hizmetler, aile, eğitim ve hukuk gibi sosyal alanlarda yoğunlaştığı dikkat çekmektedir.

İstanbul genelindeki 961 mahallede görev yapan muhtarlara ilişkin verilere göre, son seçimlerde 197 kadın muhtar seçilmiş ve her ne kadar bir önceki döneme göre %5'lik bir artış gösterse de, erkeklere oranla %20,5 seviyelerinde kalmıştır. Öte yandan, 2019 yılından bu yana İBB bünyesinde kadın yönetici sayısının üç kat arttığı ve belediye tarihinde ilk kez üç kadın Genel Sekreter Yardımcısı atanarak karar alma süreçlerinde kadınların temsiline yönelik önemli bir ilerleme kaydedildiği görülmektedir.

İstanbul'un 39 ilçe belediyesindeki üst düzey yöneticilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, toplam 228 başkan yardımcısından yalnızca 37'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir.[32] Yerel yönetişimde toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine yapılan tartışmaların, yönetişim kavramının şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılımcılık gibi temel ilkelerinden bağımsız ele alınamayacağı açıktır. Benzer şekilde, yerel yönetişim süreçlerinde karşılaşılan sorunların çözümü için atılacak adımların toplumsal cinsiyete duyarlı bir bakış açısıyla belirlenmesi zaruridir. Bu bağlamda çözüm bekleyen temel alanlardan biri, yerel yönetimlerde kadın temsilinin artırılmasıdır. Kadınların siyasal katılım oranlarının düşüklüğünün ardında yatan toplumsal faktörlerin belirlenmesi ve bu faktörlerin çok boyutlu bir yaklaşımla analiz edilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda nicel verilerin yanı sıra nitel veri ve analizlere de ihtiyaç duyulmaktadır. Kadınların hangi gerekçelerle siyasi süreçlere katılamadığı, cinsiyet temelli veya kesişimsel ayrımcılıklara maruz kalıp kalmadığı, karar alma süreçlerinde erkeklerle eşit etkide bulunma imkânlarına sahip olup olmadığı gibi soruların yanıtlanması, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden daha kapsayıcı ve etkili bir değerlendirme yapılmasını mümkün kılacaktır.

Göç

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kent bağlamında çok boyutlu olarak incelenebilmesi, yalnızca genel kadın nüfusunun değil, aynı zamanda göç ve yoksulluk gibi çoklu dezavantajlara maruz kalan grupların da dikkate alınmasını gerektirir. Bu kapsamda, İstanbul'da ikamet eden geçici koruma statüsündeki mülteci kadınların yaşam koşulları, kentsel eşitsizliklerin görünür hâle geldiği önemli bir alanı temsil etmektedir. Göç İdaresi Başkanlığı'nın 2025 yılı verilerine göre İstanbul'da geçici koruma kapsamında yaşayan 488.739 kişi bulunmaktadır ve bu rakam kentin toplam nüfusunun yaklaşık %3,2'sine tekabül etmektedir. Ayrıca, ikamet izniyle şehirde bulunan göçmen sayısı 535.100'dür.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından 2019 yılında yürütülen saha çalışmasının sonuçları, İstanbul'daki toplam göçmen ve mülteci nüfusunun 1.624.676 olduğunu ve bu nüfusun en yoğun olarak Esenyurt, Fatih, Başakşehir ve Bağcılar ilçelerinde yaşadığını ortaya koymaktadır. Aynı çalışmada, göçmen kadınların büyük ölçüde ev temizliği, yaşlı ve çocuk bakımı, tekstil ve hizmet sektörlerinde düşük ücretli ve güvencesiz işlerde istihdam edildiği vurgulanmaktadır. 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş sonrası Türkiye'ye sığınan mültecilerin %92'sinin kentlerde yaşadığı bilgisi ise, bu kitlenin kentsel yaşamla bütünleşme süreçlerinde karşılaştıkları çok yönlü zorluklara işaret etmektedir. Mülteci kadınlar açısından bu zorluklar, yalnızca ekonomik ve sosyal dışlanma ile sınırlı kalmamakta; aynı zamanda kentsel hizmetlere erişim, toplumsal ve mekânsal hareketlilik, cinsiyete dayalı şiddet ve savaş travması gibi çok katmanlı sorunlarla da derinleşmektedir.

Göç Araştırmaları Derneği tarafından 2024 yılında İstanbul'un Kadıköy, Esenyurt, Zeytinburnu ve Beyoğlu ilçelerinde gerçekleştirilen saha araş-

tırmasının bulguları, 2019 yılında elde edilen verileri güncellemekte ve detaylandırmaktadır. Derneğin çalışması, özellikle eğitim alanında göçmen çocukların yaşadığı yapısal eşitsizlikleri gözler önüne sermektedir. Esenyurt, Zeytinburnu ve Beyoğlu gibi göçmen yoğunluğu yüksek ilçelerde okullarda karşılaşılan en büyük sorunlardan biri, öğrencilerin Türkçe dil yetersizliğidir. Bu durum, yalnızca bireysel öğrenme süreçlerini değil, sınıf içi genel eğitim kalitesini de olumsuz etkilemektedir. Ayrıca göçmen çocuklar ile yerli öğrenciler arasındaki akran ilişkilerinde dışlanma ve gruplaşma eğilimleri gözlemlenmiş; velilerin dil bariyeri nedeniyle çocuklarının eğitim sürecine aktif katılamamaları başka bir yapısal sorun olarak belirlenmiştir.

Her iki araştırmanın bulguları birlikte değerlendirildiğinde, göçmen kadınların ve kız çocuklarının; eğitime erişimi, ekonomik hayata katılımı ve kentsel hizmetlerden faydalanma hakkı gibi alanlarda ciddi eşitsizlik yaşadığı görülmektedir. Bu nedenle yerel yönetimlerin, göçmen nüfusun özellikle kadın ve çocuk bileşenlerinin ihtiyaçlarını önceleyen kapsayıcı sosyal politikalar geliştirmesi, mevcut eşitsizliklerin giderilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Sağlık

Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında çözüm üretilmesi gereken temel alanlardan biri de anne-çocuk sağlığı, erken yaşta evlilikler, ergen ve kadın sağlığı konularıdır. Türkiye genelinde bebek ölüm hızı binde 9,6 olarak kaydedilirken, İstanbul'da bu oranın binde 7,1 düzeyinde olduğu görülmektedir. Anne ölüm oranı ise 100.000 canlı doğumda 13,5 olarak belirlenmiştir. Öte yandan, doğumların %98'inin sağlık kuruluşlarında gerçekleşmesi, hizmete erişimin genel olarak yüksek olduğunu göstermektedir. Ancak bu göstergeler, erken yaşta evlilikler ve toplumsal cinsiyet temelli sağlık eşitsizliklerinin etkilerini tümüyle ortadan kaldırmamaktadır.

İstanbul'da çocuk yaşta, erken ve zorla evlilik oranları incelendiğinde, 2020 yılından 2024 yılına kadar geçen sürede bu oranlarda bir düşüş eğilimi gözlemlenmektedir. Ancak her yıl için ayrı ayrı bakıldığında, erken yaşta evlendirilen kız çocuğu sayısının erkek çocuklara kıyasla yaklaşık on kat daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Erken yaşta evliliklerin önlenmesi, yalnızca çocuk hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından değil, aynı zamanda erken ve riskli doğumların engellenmesi bakımından da kritik öneme sahiptir. TÜİK verilerine göre, 2023 yılı itibarıyla İstanbul'da 15 yaş altı doğum sayısı 18, 15–17 yaş arası doğum sayısı ise 494 olarak kaydedilmiştir. Bu veriler, erken yaşta evlilik ve doğumların toplumsal bir sorun olmayı sürdürdüğünü ortaya koymaktadır.

Erken ve çocuk yaşta evliliklerin ardında yoksulluk, toplumsal normlar, kız ve erkek çocuklarına atfedilen toplumsal roller gibi birbiriyle bağlantılı ve karşılıklı olarak pekişen çok sayıda faktör bulunmaktadır. Bu faktörler, bireysel düzeydeki kararları aşarak, yapısal ve kültürel bir çerçevede değerlendirilmesi gereken dinamiklere işaret etmektedir. Dolayısıyla erken yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik politikaların yalnızca bireysel tercihlere değil, bu çok katmanlı sosyal süreçlere müdahale eden kapsayıcı ve bütüncül yaklaşımlar içermesi gerekmektedir.

Sağlık alanında önemli bir sorun alanı da kadınlara özgü hastalıklardır. Kadınlara özgü sağlık sorunlarının başında, en yaygın görülen kanser türleri olan meme ve rahim ağzı kanserleri gelmektedir. Meme kanseri, kadınlarda en sık görülen kanser türü olup tanı konulan her dört kadından birinde görülmektedir. Genellikle orta ve ileri yaş grubundaki kadınlarda daha yaygın olarak görüldüğü tespit edilmiştir. Sağlık Bakanlığı 2020 yılı Kanser İstatistikleri Raporu'na göre erkeklerde en yaygın kanser türleri trakea, bronş ve akciğer kanserleri olmuştur.

Diğer yandan, uterus serviksi (rahim ağzı) kanseri, kadınlarda en sık görülen ilk on kanser türü arasında yer almaktadır. Serviks kanserinin en önemli etkeni, insan papilloma virüsü (HPV) enfeksiyonudur. Türkiye Kanser İstatistikleri 2020 verilerine göre serviks kanserinin görülme sıklığı yüz binde 4,7'dir ve bir yıl içinde 2.464 kadına serviks kanseri teşhisi konulmuştur. Kadınlarda sık görülen bu kanser türlerinde erken teşhis hayati derecede önemlidir.

Bu bağlamda, kadınların sağlık hizmetlerine erişimini artırmak, sağlık okuryazarlığı düzeylerini yükseltmek, HPV aşısına erişimlerini kolaylaştırmak ve kadın sağlığına ilişkin eğitimleri erken yaşlardan itibaren yaygınlaştırmak, yerel yönetimlerin kadın sağlığı alanındaki öncelikli sorumlulukları arasında sayılabilir.

Meme kanserinin erken teşhisinde kritik bir öneme sahip olan kendi kendine meme muayenesi, kadınların erken tanı sürecinde aktif rol almasına olanak tanımakta; devamında ise sağlık kuruluşlarında gerçekleştirilen taramalarla tanı kesinleştirilmektedir. 2023 Sağlık İstatistikleri'ne göre, 15 yaş ve üzeri kadınların yalnızca %20,9'u ayda bir kez kendi kendine meme muayenesi yapmakta; buna karşılık %52,4'ü hiç muayene yapmamaktadır. Benzer şekilde, mamografi ve smear testi yaptırmayan kadın oranları sırasıyla %65,6 ve %64,4 gibi yüksek oranlarda seyretmektedir.

Kadınların temel sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamamasını etkileyen bir diğer önemli unsur ise bu alandaki uzman hekim sayısının yetersizliğidir. "100.000 Kişiye Düşen Kadın Doğum ve Jinekoloji Uzmanı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2022" başlıklı tabloda Türkiye, 40 ülke ve 2 ülkeler grubu (Avrupa Birliği (AB) üyesi 26 ülkenin ortalaması ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) üyesi 36 ülkenin ortalaması) arasında 33. sırada yer almaktadır. Sıralamada hem AB ortalaması hem de OECD ortalamasının Türkiye'nin üzerinde yer aldığı görülmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet ve Ayrımcılık

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadınların toplumsal ve ekonomik yaşama katılımını kısıtlamanın ötesinde doğrudan yaşam haklarını tehdit eden ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Kadına yönelik şiddet, bu eşitsizliğin en yıkıcı tezahürlerinden biridir ve bu alandaki veri eksikliği, yerel yönetimlerin etkili politika ve hizmet üretmesini zorlaştırmaktadır. Türkiye'de kadına yönelik şiddete ilişkin en kapsamlı araştırma olan Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, en son 2014 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu tarihten sonra elde edilen veriler ise çoğunlukla STK'lar, akademik çalışmalar ve yerel yönetimlerin sunduğu hizmetler üzerinden derlenmektedir. Nitekim, Çalışkan'ın 2019 yılında yürüttüğü çalışmada İstanbul Emniyet Müdürlüğü Asayiş Şube Müdürlüğü'nün 2017–2018 yılı verileri incelenerek kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerine dair bazı istatistiksel bulgulara ulaşılmıştır. Ancak, bu tür çalışmaların sınırlı sayıda olması veri temelli politika üretiminin önünde önemli bir engel teşkil etmektedir.

Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu tarafından yürütülen "Ev İçi Şiddet Acil Yardım Hattı"na (2007–2021) gelen 28 binden fazla çağrıya ilişkin veriler, kadına yönelik şiddetin boyutlarını daha somut bir şekilde ortaya koymaktadır. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu (TKDF) Ev İçi Şiddet Acil Yardım Hattı'na gelen çağrıların analizine göre temel bulgular aşağıdaki gibidir:

- Acil yardım hattına gelen çağrıların %80'inde şiddete maruz bırakılanlar kadınlardır. Kadın ve çocukların birlikte şiddete maruz kaldığı durumlar ise toplamın %10'unu oluşturmaktadır.
- Şiddete maruz bırakılan kişilerin %73'ü evli, %12'si bekar, %7'si ise boşanmış bireylerdir.
- Yaş dağılımına bakıldığında, şiddete maruz kalanların %42'si 31–55 yaş, %37'si ise 19–30 yaş grubundadır. En az çağrı, 55 yaş üzeri gruptan gelmiştir. [34]
- Çağrıların coğrafi dağılımına göre ilk sırada İstanbul yer almakta (14.325 vaka). İstanbul'u Ankara (1.376 vaka) ve İzmir (1.017 vaka) izlemektedir. Bu dağılım, en yüksek şiddet oranlarının bu illerde olduğu anlamına gelmemekte, daha çok bu illerde hattın daha fazla bilindiğine ve erişildiğine işaret etmektedir.
- Çocukların şiddete maruz kalma oranı 2012 yılında %7 seviyesindeyken, zamanla artarak pandemi sürecinde %18'e kadar çıkmıştır.[35] Bu veriler, kadına yönelik şiddetin çok boyutlu bir sorun olduğunu ve yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda duygusal, sosyal, ekonomik ve cinsel boyutlarıyla da ele alınması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Şiddetle mücadele konusunda bütünsel bir yaklaşımla 2020 yılında hayata geçirilen İBB'nin 7/24 aktif ve dört dilde hizmet sunan Kadın Destek Hattı'ndan, 25 Kasım 2020–28 Şubat 2025 tarihleri arasında 8.525 tekil kişi faydalanmıştır. Bu veri, kadınların destek arayışlarının kapsamını ortaya koyarken; Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2024 Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nda yer alan "kadınların %26,6'sının yaşadığı çevrede gece yalnız yürürken kendini güvende hissetmediği" bulgusu, söz konusu destek ihtiyacının yalnızca bireysel deneyimlerle sınırlı kalmadığını, yapısal bir sorunun işaretçisi olduğunu göstermektedir. Nitekim bu oran 2023 yılında %22,1 düzeyindeyken, 2024 yılında artış göstererek %26,6'ya ulaşmıştır. Bu artış, toplumsal cinsiyete dayalı güvensizlik algısının zaman içinde daha da belirginleştiğini ortaya koymaktadır.[36]

Şiddet olgusunun toplumsal cinsiyet temelli boyutu kadar, kent güvenliği ile de doğrudan ilişkili olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle, kadınların günün her saatinde güvenli biçimde kamusal alanda bulunabilmesini sağlamak amacıyla kent tasarımı, aydınlatma sistemleri, güvenlik önlemleri ve şiddetle mücadele mekanizmalarının bu perspektifle gözden geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun yayımladığı 2024 yılı verilerine göre Türkiye genelinde en az 394 kadın cinayeti işlenmiş ve 259 kadın şüpheli şekilde ölü bulunmuştur. Öldürülen 394 kadından 111'i kendi hayatına dair kararlar almak istemesi (örneğin boşanmak, evlenmeyi veya barışmayı reddetmek) nedeniyle; 21'i ekonomik nedenlerle, 2'si nefret saikiyle, 27'si ise çeşitli diğer gerekçelerle öldürülmüştür. 233 kadının ölüm nedeni ise tespit edilememiştir.[37]

Kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir hizmet olan kadın konukevlerine ilişkin ise kamusal erişime açık kapsamlı bir veri bulunmamaktadır. Oysa kadın konukevleri, şiddet ortamından uzaklaştırma, güvenli barınma sağlama ve kadınların çocuklarıyla birlikte sosyal ve ekonomik olarak güçlendirilmesi açısından kritik bir rol oynamaktadır. 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinin (a) fıkrası gereğince, "büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır." İstanbul özelinde değerlendirildiğinde, 36 ilçenin nüfusu bu sınırın üzerindedir. Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği'nin 2023 yılı izleme verilerine göre Türkiye genelinde yalnızca 298 kadın konukevi bulunmaktadır. Mevcut açıklamalar ve kamuoyuna yansıyan haberler doğrultusunda, birçok belediyede konukevinin bulunmadığı ve mevcutların yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede İBB tarafından şiddete maruz bırakılan ya da bırakılma riski altındaki kadınlara yönelik güçlendirici ve bütüncül sosyal hizmetler sunmak amacıyla 2020 yılında bir adet Kadın Konukevi hizmete açılmış olup ikincisinin çalışmaları devam etmektedir.

Ç. Paydaş Analizleri

Strateji Belgeleri ve Çalıştayların Taranması

2026–2029 YEEP kapsamında paydaş görüşmelerine başlamadan önce, İBB Çözüm Merkezi'ne 2024 yılı içinde ulaşan tüm çağrıların cinsiyet, yaş ve engel durumu bazlı talepleri ile İBB tarafından hazırlanmış olan İBB Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı, İBB Çocuk Strateji Belgesi, İBB Engelli Strateji Belgesi ve İBB Gençlik Strateji Belgesi'ndeki hedef ve eylemler incelenmiştir.

Buna ek olarak, İBB birimleri, MBB ve İstanbul Kent Konseyi tarafından 2019–2024 yılları arasında gerçekleştirilen çalıştay ve toplantı raporları taranmıştır. İncelenen raporlar şunlardır:

- Kent Yoksulluğu
- Derinleşen Yoksulluğun Toplum Ruh Sağlığına Etkileri
- Depremin Sağlık ve Sosyal Etkileri
- Roman Kadınlar Konuşuyor
- İstanbul'da Kadınlar
- Afet ve Kadın Çalıştayı Raporu

- Toplumsal Cinsiyet ve İstanbul'da Güvenlik Algısı Atölye Raporu
- Çocuk Politika Belgesi
- Ebeveynin El Kitabı: Oyunla Güçlenen Çocuk Rehberi
- Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezi Odağında İlçe Belediyeleri ile Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı
- Çocuk Adalet Çalıştayı
- İstanbul Çocuklara Soruyor
- Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve İBB İş Birliğiyle "Benim İstanbul'um – Yol Haritamızı Tasarlıyoruz" Gençlik Çalıştayı
- Gençlik Çalıştayı Raporu
- İstanbul'a Erişmek
- Erişilebilirlik Çalıştayı
- Sağlıklı Sokaklar Çalıştayı – 1 "Pelinli Sokak Tasarım Çalıştayı"
- İstanbul Taksi Çalıştayı
- RESLOG–Yerel Yönetişimde Rezilyans Projesi: Suriyeli STK'lar ile Tanışma ve Paylaşım Toplantısı
- İstanbul Kent Konseyi Katılım Kafe Raporları (12 farklı ilçe)
- MBB Yaşlılar İçin Nasıl Bir Kent
- MBB Gençler İçin Nasıl Bir Kent

olmak üzere 33 farklı çalıştay ve toplantı raporu okunmuş; YEEP'e girdi sağlayacak olanlar belirlenmiştir.

İlçe Belediyeleri Anketi

Plan kapsamında, ilçeler özelinde dezavantajlı gruplara yönelik uygulama önerilerinin önceliklendirilmesi amacıyla "2026–2029 YEEP Paydaş Anketi (İlçe Belediyeler)" hazırlanmış, ilgili belediyelere resmi yazı ile iletilmiş ve öneriler online form üzerinden alınmıştır.

Hayal Bu Ya Festivali

19–20 Haziran 2025 tarihlerinde, Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen "Enstitü İstanbul İSMEK: Hayal Bu Ya" festivalinde, fuar alanını gezen katılımcılardan oluşturulan "Eşit Bir İstanbul İçin Hayaliniz Nedir?" panosuna hayallerini ve isteklerini yazmaları istenmiştir. Ayrıca, festival kapsamında hazırlanan 2026–2029 YEEP Anketi uygulanarak katılımcıların görüş ve önerileri toplanmıştır.

Eşitlik Panosu

Hedef Kitle Odaklı Çalıştaylar

Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda ve iş birliğinde, üç gün süren tematik çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Çalıştaylara alanında uzman sivil toplum örgütleri, akademisyenler, uzmanlar, meclis üyeleri, muhtarlar ve meslek odaları davet edilmiştir. Belirtilen grupları temsilen toplam 223 kişi katılım sağlamıştır. YEEP'in önceki dönem çıktıları ile eşitlik alanında yürütülen çalışmalar tüm katılımcılara sunularak tartışmalara zemin hazırlanmıştır. Bu tartışmaların çıktıları raporlaştırılmış ve öneriler aksiyona dönüştürülerek plana katkı sağlamıştır.

Erişilebilir ve Eşit İstanbul için Engellilik Politika ve Uygulamaları Çalıştayı

Yerel Eşitlik Eylem Planı Kapsamında Çocuk Çalıştayı

Eşitlik Yolunda Ortak Adımlar: Kadın Odaklı Yerel Politika ve Uygulamaları Çalıştayı

DURUM ANALİZİ

Muhtar Görüş Formu

Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda, muhtarların plana dair önerilerini almak amacıyla "2026–2029 Yerel Eşitlik Eylem Planı Muhtar Öneri Formu" hazırlanmış; İstanbul'un farklı ilçelerinde görev yapan 208 muhtara uygulanarak, mahallelerindeki sorun alanlarına ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır. Muhtarlara yöneltilen "Adaylık sürecinizde hangi zorluklarla karşılaştınız?" sorusuna verilen yanıtlar, cinsiyete dayalı ayrımcılığın somut göstergelerini ortaya koymaktadır.

İBB Beklenti ve Memnuniyet Anketi

Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü tarafından Ocak–Ekim 2025 döneminde gerçekleştirilen İBB Beklenti ve Memnuniyet Anketi, belediye hizmetlerinin bilinirliğini ölçmek ve vatandaş memnuniyetini değerlendirmek amacıyla uygulanmıştır. Anket sürecinde, YEEP Koordinasyon Birimi'nin önerisi doğrultusunda anket formuna eklenen bir soru aracılığıyla, katılımcılardan İBB'nin çocuklar, gençler, kadınlar, yaşlılar ve engelliler başta olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik hizmetlerine ilişkin beklentileri alınmıştır. Ankete toplam 16.947 kişi katılmış olup, katılımcıların %73,42'si erkek, %26,58'i kadındır. Anket sonuçlarına göre kadınlara yönelik talepler, istihdam desteği (özellikle çocuğu olan kadınlar için), kadın girişimcilere destek ve sosyal alanlar/aktivite olarak sıralanmıştır.

Kurumsal Gelişim Sorumluları ve Daire Başkanlığı Sorumluları Anketi

2026–2029 YEEP hazırlık süreci kapsamında, İBB birimlerinde görev yapan DBS ve KGS personeline, YEEP sürecine dair üç yıllık deneyimlerini ve algılarını değerlendiren bir anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre katılımcılar, eşitlik kavramını en çok adalet, hak, hukuk, toplumsal cinsiyet eşitliği ve fırsat eşitliği ile ilişkilendirmiştir.

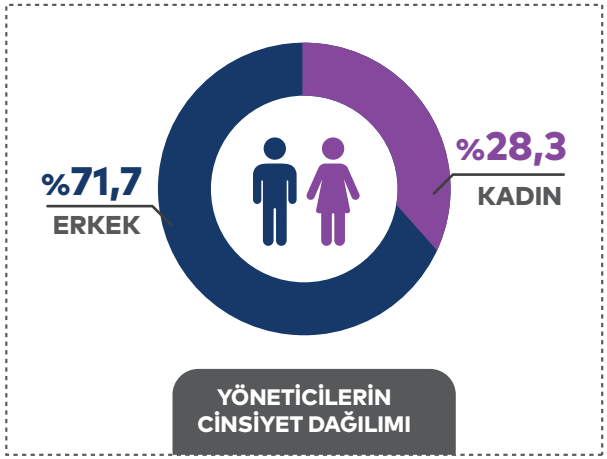
Anket sonuçlarına göre, YEEP süreci çalışanlara aşağıdaki katkıları sağlamıştır:

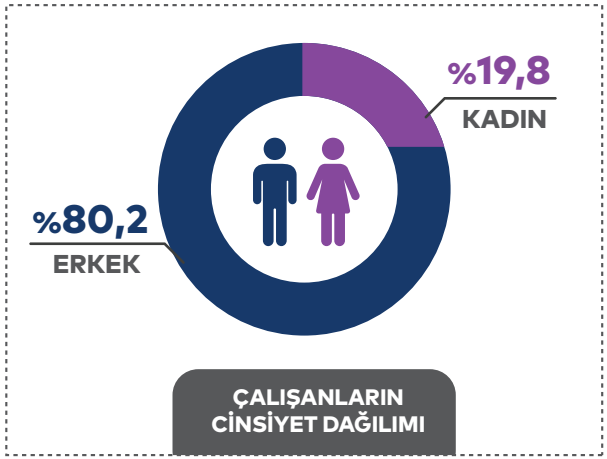
- Yeni kavramlar ve farkındalıklar kazanma,
- Kadın erkek eşitliği bakış açısını geliştirme,
- Hak temelli düşünme ve talep etme becerisi edinme.

Katılımcılar, süreç kapsamında aşağıdaki zorlukları dile getirmiştir:

- Uygulama sürecinde ek iş yükü,
- Bilgilendirme ve danışmanlık eksiklikleri,
- Koordinasyon ve zaman yönetimi problemleri.

Ayrıca, katılımcılardan hazırlanacak YEEP'e mutlaka dâhil edilmesi gereken eylem ve tema alanları da talep edilmiş; bu bilgiler hedef belirleme çalışmalarında değerlendirilmiştir.

* 35.013 personel, hizmet alımı kapsamında ise 3.215 personel çalışmaktadır. 2024 yılı verilerine göre belediyede toplam 50.761 personel görev yapmaktadır. (Kaynak: 2025–2029 İBB Stratejik Plan)

D. Kurum İçi Analiz

Kurum içi analiz, yerel eşitlik politikalarının sürdürülebilirliği açısından kritik bir başlangıç noktasıdır. İBB'de çalışanların ve yöneticilerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, üst yönetim kademelerinde kadın temsiline yönelik olumlu bir tablo dikkat çekmektedir. Özellikle iki genel sekreter yardımcısının kadın olması, karar alma mekanizmalarında kadınların varlığını güçlendiren önemli bir gösterge niteliğindedir. Belediyenin bu yaklaşımı kurum içinden başlayarak tüm hizmet alanlarına ve kentin geneline yayması, yerel eşitlik politikalarının etkinliği ve kalıcılığı açısından kritik bir eşik oluşturmaktadır.

İBB Eşitlik Çalışmalarında Mevcut Durum

İBB, yerel eşitlik politikalarını hak temelli ve kapsayıcı bir yerel yönetim anlayışı çerçevesinde ele almakta; bu yaklaşımı stratejik planlama, kurumsal yapılanma ve yaygın hizmet ağı üzerinden uygulamaya geçirmektedir. 2025–2029 İBB Stratejik Planı'nda yer alan "Eşit Haklara Ulaşamayan Toplumsal Gruplara Yönelik Hizmetleri Geliştirmek" hedefi, toplumsal cinsiyet eşitliği, çocuk hakları, engellilik ve erişilebilirlik, yaşlılar ve bakım hizmetleri ile sosyal destek ihtiyacı bulunan gruplara yönelik hizmetlerin geliştirilmesi için temel bir çerçeve sunmaktadır. Bu hedef doğrultusunda eşitlik yaklaşımı, yalnızca belirli hizmet alanlarıyla sınırlı kalmayıp, belediyenin sosyal hizmet, bakım, barınma, eğitim ve katılım odaklı çalışmalarına bütüncül biçimde yansıtılmaktadır.

İBB bünyesinde, toplumsal cinsiyet eşitliği alanında doğrudan çalışan kurumsal yapılar bulunmaktadır. Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı altında faaliyet gösteren Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü, toplumsal cinsiyet eşitliğinin güçlendirilmesine yönelik politika ve hizmetlerin geliştirilmesi ve uygulanmasında temel sorumlu birimlerden biridir. Bu kapsamda yürütülen Kadın Danışma Hattı, Kadın Dayanışma Birimi ve Kadın Konukevi hizmetleri, kadınların haklara erişimi, şiddetle mücadele ve sosyal destek mekanizmalarına yönlendirilmesi açısından önemli başvuru ve danışmanlık araçları olarak öne çıkmaktadır.

Ayrıca, 2022 yılında hayata geçirilen İBB Kadın Vizyonu ile sağlıktan eğitime, kariyer planlamasından hukuki danışmanlığa, kültür sanattan spora, beslenme danışmanlığından toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarına dek çok çeşitli hizmetler sunulmakta; yaşamın her alanında kadınların desteklenmesi ve psikososyal güçlenmelerine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

İstanbul Kent Konseyi bünyesinde yer alan Kadın Meclisi, katılımcı yerel yönetişim anlayışı doğrultusunda kadınların ve kadın örgütlerinin karar alma süreçlerine katılımını destekleyerek eşitlik politikalarının geliştirilmesine katkı sunmaktadır.

İBB Meclisi bünyesinde faaliyet gösteren Kadın, Aile ve Çocuk Komisyonu, yerel karar alma süreçlerine kadın ve çocuk odaklı bir perspektif kazandıran kurumsal bir mekanizma olarak işlev görmektedir.

İBB'nin eşitlik politikaları, farklı ihtiyaç gruplarına yönelik hizmet sunan uzmanlaşmış birimler ve merkezler aracılığıyla sahada karşılık bulmaktadır. Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü, Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü ve Engelli Hizmetleri Şube Müdürlüğü; çocuklar, engelli bireyler ve sosyal destek ihtiyacı bulunan gruplara yönelik hak temelli hizmetlerin planlanması ve uygulanmasında aktif rol üstlenmektedir. Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı bünyesindeki İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü, yaşlı bireyler ve uzun süreli bakım ihtiyacı olan kişiler için koruyucu ve destekleyici hizmetler sunmaktadır.

Stratejik Plan hedefi doğrultusunda hayata geçirilen hizmet merkezleri, eşitliğin günlük yaşamda uygulanmasını sağlamaktadır. İBB Öğrenci Yurtları, eğitimine devam eden öğrencilerin barınma ihtiyacını güvenli ve erişilebilir koşullarda karşılayarak fırsat eşitliğini desteklemektedir. İBB Kadın Merkezleri, kadınlara yönelik danışmanlık, güçlendirme ve sosyal destek hizmetleri sunarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin yerelde uygulanmasına katkı sağlamaktadır. Geçici Barınma Merkezleri, kriz ve afet durumlarında barınma ihtiyacı ortaya çıkan bireyler için koruyucu ve geçici çözümler üretmektedir. Mahalle Evleri, özellikle kadınların ve çocukların sosyal hayata katılımını artıran, mahalle ölçeğinde erişilebilir hizmet noktaları olarak işlev görmektedir.

Kısa Mola Merkezleri, engelli ve çocuk hizmetleri kapsamında sunulan hizmetlerle bakım verenlere geçici sürelerle destek sağlayarak bakım yükünün paylaşılmasına katkı sunmaktadır. Bu merkezler, özellikle kadınların üstlendiği bakım sorumluluklarını hafifletmek ve kadınların sosyal hayata ve istihdama katılımını desteklemek açısından önemli bir eşitlik aracı olarak değerlendirilmektedir.

Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezleri, erken çocukluk döneminde nitelikli, erişilebilir ve kapsayıcı eğitim hizmetleri sunarak çocuk hakları temelli bir yaklaşımı güçlendirmekte ve bakım sorumluluğunun paylaşılmasına katkı sağlamaktadır.

YEEP, Stratejik Planda tanımlanan hedef, kurumsal yapı ve hizmet ağı üzerine inşa edilerek, İBB'nin eşitlik alanındaki çalışmalarını daha bütüncül, izlenebilir ve sürdürülebilir bir çerçevede geliştirmeyi amaçlamaktadır.

2021–2024 YEEP'in Uygulama ve İzleme Değerlendirmesi

2021–2024 Yerel Eşitlik Eylem Planı kapsamında yürütülen izleme ve değerlendirme çalışmaları iki ayrı dönem üzerinden gerçekleştirilmiştir. 2021–2022 yıllarında planda yer alan eylemler esas alınmış; 2023–2024 yıllarında ise plan revizyonu sonrasında tanımlanan göstergeler üzerinden izleme yapılmıştır. Bu yöntemsel farklılık nedeniyle dört yıllık bütüncül bir değerlendirme yapılması mümkün olmamış; analizler iki dönem halinde raporlanmıştır.

2022 yılı sonunda eylem planında yer alan 365 eylemden 15'i tamamlanmış, 305'i rutin olarak devam etmiştir. 2023–2024 yıllarında revize edilen eylem planı kapsamında toplam 317 gösterge izlemeye alınmıştır. Bu göstergelerin 26'sı 2021–2022 yıllarında tamamlanmıştır.

DURUM ANALİZİ

2023 yılında 12, 2024 yılında ise 4 gösterge tamamlanmış; böylece tamamlanan toplam gösterge sayısı 42'ye ulaşmıştır.

2023 yılında 260 gösterge rutin olarak izlenmiş, 29 göstergeye ilişkin çalışmalar izleme sürecinde gerçekleştirilememiştir. İzlenen göstergelerin durumu ise şu şekilde gerçekleşmiştir: %85'i Çok İyi, %2'si İyi, %7'si Orta, %3'ü Zayıf, %3'ü Çok Zayıf.

2024 yılında 257 gösterge rutin olarak izlenmiş, 15 göstergeye ilişkin çalışmalar izleme sürecinde gerçekleştirilememiştir. İzlenen göstergelerin durumu ise şu şekilde gerçekleşmiştir: %83'ü Çok İyi, %5'i İyi, %4'ü Orta, %3'ü Zayıf, %4'ü Çok Zayıf.

YEEP kapsamında yürütülen izleme ve değerlendirme çalışmaları sonucunda planın hedeflediği birçok gösterge başarıyla tamamlanmıştır. Tamamlanan göstergeler, planın farklı temalarında somut ilerlemeler sağlandığını ve uygulamaların etkin bir şekilde hayata geçirildiğini göstermektedir. Bu göstergeler, planın kurumsal yapılanma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal hizmet ile destek alanlarında belirlenen hedeflere ulaşıldığını doğrulamaktadır.

Tamamlanan Gösterge Örnekleri:

- YEEP Koordinasyon Birimi'nin kurulması
- Sağlıkta Eşitlik Etik Komisyonu'nun kurulma oranı
- Kurulan 7/24 çalışan şiddet, taciz, tecavüz kriz masası sayısı
- Kadın sağlığı hattının kurulma oranı
- Kadına Yönelik Şiddet Haritası'nın çıkarılma oranı
- Kadınlara yönelik artan şiddet ile ilgili yapılması gerekenleri içeren Acil Eylem Planı'nın tamamlanma oranı
- Kadın yoksulluğu ve yoksullukla mücadele çalışma programının hazırlanma oranı
- Kadınların sosyoekonomik durumlarına ilişkin yapılan araştırma sayısı
- Tersine göç desteğinden yararlanan 65+ kadın sayısı
- Saha araştırmalarında görüşülen engelli bakımını sağlayan kadın oranı
- İhtiyaç sahibi çocuklara dağıtılan tablet sayısı
- Açılan gezici kütüphane sayısı
- Afetlere hazırlık için kırılgan gruplar odağında yapılan risk haritalaması çalışmasının tamamlanma oranı
- İmar ve planlama konusunda oluşturulan çözüm merkezi sayısı
- Tarımsal ürün envanteri çıkarılan köy sayısı
- Pandemi döneminde ev alışverişi yapılan hane sayısı
- Hedef kitle odaklı 'Toplumsal Cinsiyet Eşitlikçi İletişim Rehberi' çalışmasının tamamlanma oranı

YEREL EŞİTLİK
EYLEM PLANI | 2026-2029

4 TEMALAR

A. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve YEEP İlişkisi

YEEP, İBB'nin sürdürülebilir ve kapsayıcı kent vizyonunu somutlaştıran stratejik bir araç olarak, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile doğrudan ilişkilendirilmektedir. YEEP, eşitlik ve sosyal kapsayıcılık temelli politika ve uygulamaları, SKA'nın cinsiyet eşitliği, yoksulluğun azaltılması, kaliteli eğitim, sağlık ve yaşanabilir kentler hedefleriyle uyumlu şekilde tasarlamaktadır. Bu yaklaşım, belediyenin tüm hizmet ve programlarında hem uluslararası standartlara uyumu hem de yerel toplumsal ihtiyaçlara duyarlılığı güçlendirmektedir. Böylece YEEP'in uygulanması, yalnızca yerel düzeyde eşitlik ve katılımı artırmakla kalmayıp, küresel sürdürülebilirlik hedeflerine de katkı sağlayan bütüncül bir planlama çerçevesi sunmaktadır.

KOD	YEEP AMAÇ	SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMACI
A1	Kapsayıcı ve eşitliğe duyarlı eğitim ve yaşam boyu öğrenme fırsatlarını güçlendirmek	4 NİTELİKLİ EĞİTİM, 5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ, 12 SORUMLU TÜKETİM VE ÜRETİM
A2	Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık temelinde ekonomik güçlenme ve istihdam olanaklarını artırmak	1 YOKSULLUĞA SON, 4 NİTELİKLİ EĞİTİM, 5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ, 8 İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME
A3	Kent tasarımı ve kentsel hizmetlerde erişilebilir, güvenli ve kapsayıcı hizmet yaklaşımıyla bir kent inşa etmek	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR VE YAŞAM ALANLARI
A4	Yerel düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının uygulanmasında katılımcı ve iş birlikçi modelleri yaygınlaştırmak	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ, 11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR VE YAŞAM ALANLARI, 16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR
A5	Kültür ve sanat faaliyetlerini herkes için erişilebilir kılmak	10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI, 11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR VE YAŞAM ALANLARI
A6	Erişilebilir, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri aracılığıyla sağlıklı bir toplum oluşturmak	3 SAĞLIKLI BİREYLER
A7	Sosyoekonomik destek ve bakım hizmetlerini bütüncül ve hak temelli bir yaklaşımla güçlendirmek	1 YOKSULLUĞA SON
A8	Spor ve yeşil alan hizmetlerinde aktif katılımı ve sağlıklı yaşam olanaklarını güçlendirmek	3 SAĞLIKLI BİREYLER, 10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI, 11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİR VE YAŞAM ALANLARI
A9	Şiddet ve ayrımcılığın her türüne karşı hak temelli ve eşitlikçi yaklaşımı sağlamak	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ, 10 EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI, 16 BARIŞ, ADALET VE GÜÇLÜ KURUMLAR

YEEP

TEMALAR

EĞİTİM VE YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Eğitim ve yaşam boyu öğrenme, toplumsal eşitliğin sağlanmasında temel bir politika alanıdır. Bireylerin ekonomik, sosyal ve kültürel yaşama tam ve etkin katılımını destekleyen stratejik bir araç olarak görülmektedir. Yerel eşitlik eylem planları kapsamında eğitim; yalnızca bilgi ve beceri kazandırmayı hedefleyen bir hizmet alanı olarak değil, toplumsal cinsiyet eşitsizliği başta olmak üzere yapısal eşitsizliklerin azaltılmasına katkı sunan bütüncül bir kamusal müdahale alanı olarak ele alınmaktadır.

Bu çerçevede, eğitim ve yaşam boyu öğrenme politikalarının; kadınlar ve kız çocukları başta olmak üzere çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler, göçmenler ve diğer dezavantajlı grupların eğitime eşit erişimini güvence altına alacak şekilde planlanması ve uygulanması, temel bir öncelik olarak tanımlanmaktadır. Yaşam boyu öğrenme yaklaşımı, bireylerin yaşamın farklı evrelerinde değişen ihtiyaçlarına yanıt verebilen, esnek, erişilebilir ve kapsayıcı öğrenme ortamlarının güçlendirilmesini esas alır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, yetişkin eğitimi alanında kadınların eğitime katılımını sınırlayan temel yapısal sorunlardan biridir. Kadınların bakım sorumlulukları, ekonomik kırılganlıkları, dijital araçlara erişimde yaşanan eşitsizlikler ve mekânsal-zamansal kısıtlar, eğitim süreçlerine katılımı doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle eğitim politikalarının toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle ele alınması, kadınların eğitime erişimini artırmanın ötesinde; eğitim yoluyla güçlenmelerini, ekonomik üretime katılımlarını ve toplumsal hayatta özneleşmelerini destekleyen bütüncül bir yaklaşımı gerekli kılmaktadır.

Yaşam boyu öğrenme hizmetleri; mesleki gelişim, girişimcilik, kariyer ve teknoloji okuryazarlığı eğitimleriyle kadınların istihdama katılımını artırmakta, üretim süreçlerinde nitelikli roller üstlenmelerini sağlamaktadır. Ayrıca okuma yazma bilmeyen kadınlara yönelik, erişimi kolay ve yerel ihtiyaçlara duyarlı güvenli öğrenme ortamlarının yaygınlaştırılması, eğitim hakkının evrenselliği ve eşitliği açısından kritik bir politika alanıdır.

Eğitim ve yaşam boyu öğrenme temasında yer alan faaliyetler Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın temel politika eksenlerinden birini oluşturmakta olup ekonomik güçlenmenin ötesinde; toplumsal farkındalık, hak temelli bilgiye erişim ve şiddetle mücadele alanlarında da katkı sağlamaktadır. Engelli bireyler için erişilebilir eğitim ortamlarının güçlendirilmesi, farklı dil ve kültürel geçmişlere sahip bireylerin öğrenme süreçlerine dâhil edilmesi ve yerel öğrenme olanaklarının yaygınlaştırılması kapsayıcı yaklaşımın temelini oluşturur.

Bu kapsamda, bilişim teknolojilerinden gastronomiye, medya ve iletişimden moda tasarımına, çevre bilincinden iklim değişikliğine kadar geniş bir alanda eğitim hizmetleri sunulmakta; kadınların bilgi, beceri ve yetkinliklerini artıracak faaliyetler sürdürülmektedir. Üniversite eğitimi için İstanbul'a gelen kız öğrencilere güvenli barınma hizmeti sağlanmakta; çocuklar ve gençler için ders atölyeleri, okula yardımcı etkinlikler ve destekleyici eğitim programları yürütülmekte, akademik başarı ve kişisel gelişimleri güçlendirilmektedir.

Tüm bu çalışmalar, yaşam boyu öğrenme perspektifiyle ele alınmakta; kadınlar ve diğer eşitsizlikten etkilenen grupların sosyal, fiziksel ve kişisel gelişimlerini bütüncül bir yaklaşımla destekleyen hizmetler olarak sunulmaktadır. Yerel Eşitlik Eylem Planı kapsamında toplumsal grupların ihtiyaçlarına göre şekillenen eğitim ve yaşam boyu öğrenme hizmetlerimiz katılım oranları artırılarak sürdürülmeye devam edecektir.

Dr. Barış YILDIZ | **Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanı**

TEMA EĞİTİM VE YAŞAM BOYU ÖĞRENME

AMAÇ KAPSAYICI VE EŞİTLİĞE DUYARLI EĞİTİM VE YAŞAM BOYU ÖĞRENME FIRSATLARINI GÜÇLENDİRMEK

HEDEF 1 : Çevre bilincine yönelik kapsayıcı ve eşitlik temelli farkındalık çalışmalarını artırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A1H1E1 Atık Yönetimi Tesislerinde gençlere ve çocuklara yönelik teknik gezi ve eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi	Atık Yönetimi Tesislerinde ve okullarda teknik gezi/eğitimlere katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	8.200 8.400 8.600 8.800	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü Üniversiteler
A1H1E2 Çocuklara yönelik deniz temizliğinin önemi ve çevre bilinci farkındalığı geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması	Çevre bilinci eğitim ve bilgilendirme çalışmaları ile ulaşılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5.000 5.000 5.000 5.000	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü
	Deniz temizliği ve çevre bilinci farkındalığı oluşturmaya yönelik ulaşılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	14.000 14.000 14.000 14.000	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü
A1H1E3 Dönüşüm Atölyelerinde kadınlara, çocuklara ve gençlere yönelik atık yönetimi ve sıfır atık eğitimleri ile etkinliklerin düzenlenmesi	Dönüşüm Atölyelerinde atık yönetimi ve sıfır atık eğitim/etkinliklerine katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	7.900 8.200 8.350 8.500	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı		
A1H1E4 İklim değişikliği ve etkileri konusunda kadınlara ve çocuklara yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılması	İklim değişikliği ve etkileri konusunda kadınlara ve çocuklara yönelik yapılan bilgilendirme çalışmalarında ulaşılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5.000 5.000 5.000 5.000	Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü

HEDEF 2 : Çocuk ve gençlerin eğitime erişim ve devamlılığını, güvenli gelişimlerini ve eşit fırsatlara katılımını destekleyen bütüncül sosyal politikalar geliştirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A1H2E1 Çocuklara kırtasiye seti desteğinin sağlanması	Kırtasiye seti desteğinden yararlanan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	50.000 50.000 50.000 50.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü

HEDEF 2 : Çocuk ve gençlerin eğitime erişim ve devamlılığını, güvenli gelişimlerini ve eşit fırsatlara katılımını destekleyen bütüncül sosyal politikalar geliştirmek (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A1H2E2 Çocukların ve gençlerin ders çalışabileceği alanların oluşturulması ve ders desteği sağlanması	Mahalle Evlerinde açılan ders destek atölyesi sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	4.000 4.100 4.200 4.300	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		
	İBB Ders Atölyesi sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	18 19 20 20	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	
	İBB Ders Atölyesi'nden eğitim alan çocuk/genç sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.430 3.710 3.990 4.270	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		
A1H2E3 Dijital platformların çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri ile mücadele konusunda, çocuklara ve ailelere yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin artırılması	Dijital güvenlik temalı gerçekleştirilen eğitimlere katılım sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	1.500 1.750 2.000 2.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	
A1H2E4 Ebeveynler ve çocukların düzenli katılımını teşvik edecek okula yardımcı etkinliklerin düzenlenmesi	Düzenlenen okula yardımcı etkinlik hizmeti sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	550 600 650 700	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		
	Düzenlenen okula yardımcı etkinliklerden yararlanan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	6.700 6.800 6.900 7.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		
A1H2E5 Okula kaydı olmayan çocukların sosyal inceleme ve hane ziyaretleri ile tespit edilerek bildirilmesi	Sosyal inceleme ve hane ziyaretleri ile okula kaydı olmadığı tespit edilerek bildirilen çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Aile ve Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlükleri İl Milli Eğitim Müdürlüğü
A1H2E6 Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında, çocuklara toplu taşıma farkındalık eğitimleri verilmesi	Toplu taşıma kültürü farkındalık eğitimine katılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	500 500 500 500	Ulaşım Dairesi Başkanlığı		İETT

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

HEDEF 2 : Çocuk ve gençlerin eğitime erişim ve devamlılığını, güvenli gelişimlerini ve eşit fırsatlara katılımını destekleyen bütüncül sosyal politikalar geliştirmek (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A1H2E7 Staj imkânlarının kadın oranının %50 eşitlik korunacak şekilde sağlanması	Staj imkânı sağlanan kadın oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	50 50 50 50	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Üniversiteler
A1H2E8 Toplumsal cinsiyet duyarlılığı perspektifiyle öğrenci yurtlarının açılması	Hizmete açılan kız öğrenci yurdu sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	11 12 14 16	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 3 : Eğitim ve yaşam boyu öğrenme olanaklarını eşitlik, kapsayıcılık ve erişilebilirlik temelinde toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A1H3E1 "Yabancılar için Türkçe" dil eğitimlerinin verilmesi	"Yabancılar için Türkçe" dil eğitimine katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	215 215 215 215	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Göç İdaresi Müdürlüğü
A1H3E2 Dil bariyerinin azaltılmasına yönelik Türkçe konuşma kulübü atölyesi, tercüman destekli ve çok dilli faaliyetlerin düzenlenmesi	Dil bariyerinin azaltılmasına yönelik düzenlenen faaliyet sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	400 450 500 550	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İl Göç İdaresi Müdürlüğü İlçe Belediyeleri STK'lar
A1H3E3 Engelli bireylere yönelik meslek, üniversite hazırlık ve E-KPSS alanlarında kurs hizmeti sunulması	Engelli bireylere yönelik mesleki ve kişisel gelişim eğitimlerine katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	250 270 300 330	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A1H3E4 Engelli bireylerin yasal hakları konusunda bilgilendirilmesi	Yasal hakları konusunda bilgilendirilen engelli sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.000 3.200 3.400 3.600	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İstanbul Barosu STK'lar
A1H3E5 Enstitü İstanbul İSMEK programlarının yaygınlaştırılması	Eğitim programlarına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	650.000 700.000 750.000 800.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		
A1H3E6 Yaşlı bireylerin yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik eğitimlerin düzenlenmesi	Yaşlı bireylerin yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik düzenlenen eğitim sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	170 175 180 185	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar

HEDEF 4 : Toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle kadınların bilgi, beceri ve niteliklerini geliştiren eğitim ve farkındalık programlarını güçlendirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A1H4E1 Enstitü İstanbul İSMEK'lerde toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık odaklı seminer düzenlenmesi	Toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki seminerlere katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5.000 5.000 5.000 5.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A1H4E2 Kadın başarı öykülerinin kurgulanması; öykülerin söyleşi, atölye, panel, dijital içerik ve yayınlar aracılığıyla çeşitli kadın gruplarıyla paylaşılması	Kadın başarı öykülerinin paylaşıldığı söyleşi, atölye, panel ve benzeri etkinliklere katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	15.000 15.100 15.200 15.300	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kent Tarihi, Tanıtım ve Turizm Dairesi Başkanlığı Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Vakfı
A1H4E3 Kadın ve çocuklara yönelik, kişisel gelişim ve beceri kazandırmaya odaklı, gönüllülük esasına dayalı atölyelerin düzenlenmesi	Düzenlenen atölyelerle ulaşılan kişi sayısı	Kişi	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	1.500 3.000 5.000 7.000	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
A1H4E4 Kadınlara teknoloji okuryazarlığı eğitimlerinin verilmesi	Teknoloji okuryazarlığı eğitim programına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	30.000 35.000 40.000 45.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		
A1H4E5 Kadınlara yönelik güvenli gıda tüketimi konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılması	Gıda okuryazarlığı eğitimi verilen kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.350 2.400 2.450 2.500	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		
A1H4E6 Ulaşımı kolay noktalarda kadınlara yönelik okuma yazma eğitimlerinin artırılması	Okuma yazma kurslarına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	625 650 675 700	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Milli Eğitim Müdürlüğü

EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı olarak ekonomik güçlenme ve istihdam konusundaki temel yaklaşımımız; yalnızca kurumun personel ihtiyacının karşılanması ile sınırlı olmayıp, kent genelinde kapsayıcı ve sürdürülebilir bir ekonomik yapının desteklenmesini esas almaktadır. Bu çerçevede yürütülen çalışmalar; liyakat temelli istihdam ve fırsat eşitliği başlıkları altında bütüncül bir politika olarak ele alınmaktadır. İnsan kaynakları yönetiminde önceliğimiz, şeffaflık ve liyakat ilkelerine tam uyumun sağlanmasıdır. İşe alım süreçleri, adayların yetkinliklerine göre objektif kriterlerle yürütülmekte; eşitlik, hesap verebilirlik ve kurumsal güven ilkeleri doğrultusunda yönetilmektedir.

İstihdam politikalarımızın en önemli unsurlarından biri, kadınların iş gücüne katılım oranlarının artırılmasıdır. İBB bünyesinde, sahada ve idari kadrolarda kadın çalışan sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar titizlikle uygulanmaktadır. Sadece çalışan düzeyinde değil, yönetici pozisyonlarında da kadın temsilinin artırılmasına önem verilmektedir. Ayrıca, çalışan annelerin iş hayatında kalıcılığını desteklemek amacıyla kreş hizmetlerinin yaygınlaştırılması gibi sosyal politikalar da bu sürecin bir parçası olarak yürütülmektedir.

Sonuç olarak, ekonomik güçlenmenin sadece istihdamla değil; kurum içi iletişim, kurum içi gelişim ve kurumsal aidiyetle mümkün olduğu bilinciyle hareket edilmektedir. Bu anlayış doğrultusunda, çalışanların mesleki gelişimlerini destekleyen, kurumsal bağlılığı güçlendiren ve kapsayıcı bir çalışma kültürünü teşvik eden uygulamalar kararlılıkla sürdürülecektir.

Kurtuluş GEMİCİOĞLU | **İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanı**

TEMA EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM

AMAÇ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE KAPSAYICILIK TEMELİNDE EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM OLANAKLARINI ARTIRMAK

HEDEF 1: Belediyenin istihdam politikalarında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık perspektifini güçlendirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A2H1E1 Bölgesel İstihdam Ofisleri personelinin, farklı engel türlerine sahip bireyleri uygun istihdam alanlarına yönlendirme konusunda eğitim alması	Engelli bireylerin uygun istihdam alanlarına yönlendirilmesi amacıyla personele verilen eğitim sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	1 2 3 4	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	
A2H1E2 Çalışanlar içinde kadın personel ve yönetici oranının %50 eşitlik sağlanıncaya kadar her yıl belirli oranda artırılması	Kadın memur/işçi personel oranı	%	Kümülatif	İzleme Göstergesi*		İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
	Kadın yönetici personel oranı	%	Kümülatif	İzleme Göstergesi*		İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı		
A2H1E3 Engelli personelin istihdama katılımının artırılması ve engellilik bilgilerinin güncel tutulması	Engelli memur/işçi personel oranı	%	Kümülatif	İzleme Göstergesi*		İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
	Engellilik bilgileri güncel olan engelli personel oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
A2H1E4 İETT hizmet binalarında bebek bakım ve emzirme odalarının oluşturulması	İETT hizmet binalarında var olan bebek bakım ve emzirme odası sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	1 2 3 4	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	İETT

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

HEDEF 2: Kadınların girişimcilik ve üretim alanlarında güçlenmesini sağlamak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A2H2E1 Gıda alanında kadınların üreticilik kapasitelerinin güçlendirilmesi ve istihdama katılımlarının artırılmasına yönelik eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi	Gastronomi ve mutfak sanatları alanında verilen eğitim programı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	118 120 122 124	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		

HEDEF 2 : Kadınların girişimcilik ve üretim alanlarında güçlenmesini sağlamak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A2H2E2 Kadın Emeği Üretim Atölyelerinin artırılması	Kadın Emeği Üretim Atölyelerinden yararlanan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	19.500 20.000 20.500 21.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri Kadın Kooperatifleri Özel Sektör
A2H2E3 Kadınların ekonomik güçlenmesini desteklemek amacıyla mesleki gelişim, girişimcilik ve kariyer programlarının uygulanması	Girişimcilik eğitim programına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 110 120 130	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	
	İstihdam hedefli mesleki eğitim programına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	18.000 20.000 22.000 24.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		
	Kariyer destek eğitim ve seminerlerine katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	45.000 45.500 46.000 46.500	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		Üniversiteler
A2H2E4 Kadınların ekonomik üretime katılımını güçlendirmek amacıyla, talep ve ihtiyaçlarına uygun tarım ve hayvancılık alanında eğitim programlarının uygulanması	Tarım ve hayvancılık alanında eğitim programlarına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	14.000 14.500 15.000 15.500	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
A2H2E5 TechİstanbuI kapsamında kadın girişimciliğinin desteklenmesi	Desteklenen girişimlerden kadın girişimcilerin yer aldığı girişim sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	110 120 130 140	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Özel Sektör
	Girişimcilik Okulundan faydalanan kadın girişimci sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	50 100 100 100	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Özel Sektör
A2H2E6 Kadın üreticilere iklim dostu tarım teknikleri, tohum, ekipman ve finansman desteği sağlanarak tarımsal dayanıklılığın artırılması	Tarımsal desteklerden yararlanan kadın üretici sayısı	Kişi	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İlçe Belediyeleri Kadın Kooperatifleri STK'lar

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

HEDEF 3 : Kadınların istihdam ve ekonomik hayata güvenceli katılımını desteklemek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A2H3E1 Bölgesel İstihdam Ofisleri aracılığıyla kadınların istihdamının teşvik edilmesi ve desteklenmesi	İş bulmaya aracılık edilen kadın oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	40 41 42 43	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı		Muhtarlar Özel Sektör
A2H3E2 Genç sanatçı ve müzisyenlerin, kültür ve sanat üretim süreçlerine katılımlarının desteklenmesi	Kültür ve sanat üretim süreçlerinde desteklenen genç sanatçı/müzisyen sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	419 431 443 454	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Meslek Odaları Sanatçılar Sendikalar
A2H3E3 İş arayanların istihdama erişimini kolaylaştırmak amacıyla ücretsiz toplu ulaşım desteği sunulması	BİO QR aracılığıyla iş arayanlar için ulaşım desteği sağlananlar içerisinde kadın oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	47 48 49 50	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İŞKUR Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü
A2H3E4 Kadın konukevlerinde kalan kadınların iş gücüne katılımlarının desteklenmesi amacıyla istihdama yönlendirilmelerinin sağlanması	Kadın konukevinde kalan ve istihdama yönlendirilen kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	110 135 135 135	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İŞKUR
	Kadın konukevinde kalan kadınların Bölgesel İstihdam Ofisleri aracılığıyla istihdam edilme sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5 6 7 8	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Özel Sektör
A2H3E5 Sanatın çeşitli alanlarında kadın sanatçıların teşvik edilmesi ve desteklenmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilmesi	Sanat alanında destek sağlanan kadın sanatçı sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	300 350 400 450	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Meslek Odaları
A2H3E6 Üretici pazarlarına kadın üreticilerin katılımının sağlanması	Üretici pazarlarına katılım sağlayan kadın üretici sayısı	Kişi	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Sanatçılar		

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

GÜVENLİ VE ERİŞİLEBİLİR KENT

İstanbul'u daha adil, güvenli ve erişilebilir kılmak için kent politikaları; toplumsal cinsiyet eşitliği, erişilebilirlik ve hak temelli planlama ilkelerini merkezine almalıdır. Bu yaklaşım; kadınların, çocukların, gençlerin, yaşlıların, engellilerin ve toplumdaki tüm bireylerin günlük yaşamda birlikte var olabildiği, kamusal hizmetlere eşit koşullarda erişebildiği adil kamusal mekânlar yaratmayı hedefler.

Kentsel tasarım kapsamında ele alınan her türlü kamusal alan, aynı zamanda bir karşılaşma, sosyalleşme ve dayanışma mekânıdır. Bu alanların tüm kullanıcılar için eşit biçimde erişilebilir ve kullanılabilir olması, kentsel yaşamın niteliğini doğrudan artırır. Bir kentte her bireyin, başkasının yardımına ihtiyaç duymadan istediği yere ulaşabilmesi ve kamusal alanları günün her saatinde güvenle kullanabilmesi esastır. Bu hedef, uygun kaldırım genişlikleri ve kotları, standartlara uygun rampa eğimleri, yeterli ve doğru konumlandırılmış aydınlatma sistemleri, kaymayı önleyen zemin malzemeleri ve tüm engel türlerini gözeten bilgi panoları gibi temel tasarım kararlarıyla mümkündür.

Erişilebilirlik çalışmaları, sistematik ve veri temelli bir yaklaşımla yürütülmelidir. Tüm kamusal alanlar için kapsamlı bir fiziksel erişilebilirlik envanteri hazırlanmalı; elde edilen veriler doğrultusunda öncelikli iyileştirmeler planlanarak uygulamaya alınmalıdır. Bu kapsamda kaldırımlar, rampalar, durak ve yaya geçidi düzenlemeleri, trafik ışıklarının işitsel ve görsel destekleri, hissedilebilir yüzey uygulamaları ve Braille alfabesi gibi unsurlar bütüncül biçimde planlanmalı ve uygulanmalıdır. Bu düzenlemeler yalnızca engelli bireyler için değil; bebek arabası kullanan ebeveynler, yaşlılar, çocuklar ve hareket kısıtı yaşayan herkes için kritik öneme sahiptir.

Güvenli ve erişilebilir bir kent hedefi, katılımcı bir planlama anlayışıyla desteklenmelidir. Toplumun farklı kesimlerinden kullanıcı gruplarının görüş ve önerileri alınarak süreçler şekillendirilmelidir. Bu hedef, katılımcı süreçler ve toplumsal cinsiyet duyarlı politikalarla mümkündür. Veriye dayalı planlama, yerel aktörlerin sürece dâhil edilmesi ve evrensel tasarım uygulamalarının birlikte hayata geçirilmesiyle İstanbul, daha adil, güvenli ve yaşanabilir bir kent kimliğine kavuşacaktır.

Serap ÖBEKCİ | **Etüt ve Projeler Dairesi Başkanı**

TEMA **GÜVENLİ VE ERİŞİLEBİLİR KENT**

AMAÇ **KENT TASARIMI VE KENTSEL HİZMETLERDE ERİŞİLEBİLİR, GÜVENLİ VE KAPSAYICI HİZMET YAKLAŞIMIYLA BİR KENT İNŞA ETMEK**

HEDEF 1 : Afetlere hazırlık kapasitesini ve farkındalığını güçlendirerek eşitsizlikten etkilenen grupların güvenliğini artırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H1E1 Afet halleri gibi kritik süreçlerde artan şiddet riski dikkate alınarak, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar vb. eşitsizlikten etkilenen gruplara yönelik oluşturulan risk haritasının düzenli olarak güncellenmesi	Eşitsizlikten etkilenen gruplar odağında yürütülen risk haritalaması çalışmalarının güncellenme oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü
A3H1E2 Afet ve acil durumlar kapsamında bebekler, çocuklar, gebeler, engelliler, yaşlılar vb. grupların beslenme, sağlık, psikososyal destek, medikal malzemelere erişim ve dağıtım süreçlerinin planlanarak İBB Acil Durum ve Afet Müdahale Planı'na entegre edilmesi	İBB Acil Durum ve Afet Müdahale Planı'nın güncellenme oranı	%	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	40 60 90 100	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar
A3H1E3 Afete yönelik eğitim materyallerinin geliştirilmesi	Çocuklara yönelik geliştirilen afet eğitim materyalleri dağıtım sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	6.000 6.250 6.500 6.750	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD İl Milli Eğitim Müdürlüğü STK'lar
	Engelli bireylere yönelik geliştirilen afet eğitim materyalleri dağıtım sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	500 500 500 500	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü
A3H1E4 Çocuklara yönelik, travma duyarlı yaklaşımlar benimsenerek oyun temelli afet eğitimlerinin verilmesi	Oyun temelli afet eğitimi verilen çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	6.000 6.250 6.500 6.750	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD İl Milli Eğitim Müdürlüğü STK'lar
A3H1E5 Engelli bireyler ve ailelerinin afet anında bağımsız ve birlikte hareket edebilmelerini destekleyecek eğitimlerin verilmesi	Afet anında engelli bireyler ve ailelerinin bağımsız ve birlikte hareket edebilmelerini destekleyecek eğitimlere katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 150 200 250	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü İl Sağlık Müdürlüğü
A3H1E6 Mahallelerde kadınlara yönelik afet farkındalık eğitimlerinin düzenlenmesi	Afet farkındalık eğitimlerine katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	17.000 18.000 19.000 20.000	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD STK'lar

HEDEF 1 : Afetlere hazırlık kapasitesini ve farkındalığını güçlendirerek eşitsizlikten etkilenen grupların güvenliğini artırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H1E7 Olağanüstü hâl, afet ve kriz durumlarında destek sağlanabilecek engelli bireylerin belirlenmesine yönelik oluşturulan Engelli Haritası'nın güncel tutulması	Olağanüstü hâl, afet ve kriz durumlarında destek sağlanabilecek engelli bireylerin belirlenmesine yönelik oluşturulan Engelli Haritası'nın güncellenme oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	AFAD İl Sağlık Müdürlüğü
A3H1E8 Engelli bireylere hizmet sunan belediye personeline afet eğitimlerinin verilmesi	Afet eğitimlerine katılan personel sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	300 300 300 300	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD STK'lar
A3H1E9 İBB Yükseköğrenim Öğrenci Yurtları ve Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezlerinde afet eğitimlerinin verilmesi	Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezlerinde verilen afet eğitimlerine katılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	4.000 4.000 4.000 4.000	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	AFAD
	İBB Yükseköğrenim Öğrenci Yurtları'nda verilen afet eğitimlerine katılan öğrenci sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.000 3.000 3.000 3.000	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	AFAD

HEDEF 2 : Kamusal hizmetlere ve bilgi kaynaklarına erişimi kapsayıcı ve erişilebilir kılarak eşit katılımı güçlendirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H2E1 Eşitsizlikten etkilenen grupların dijital hizmetlere, iletişime ve bilgiye eşit erişimini sağlamak amacıyla ücretsiz Wi-Fi noktalarının yaygınlaştırılması	İBB Wi-Fi nokta sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	6.100 6.300 6.500 6.700	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	
A3H2E2 İBB'nin dijital hizmetlerinde ekran okuyucu, yazı büyütme, sesli yönlendirme ve sesli yanıtlama gibi sistemlerin tüm engel türlerine uygun biçimde kullanılabilir hâle getirilmesi	WCAG 2.2 A düzeyi erişilebilirlik kriterlerine uygun hâle getirilen uygulama sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	80 160 240 320	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A3H2E3 İşitme engelli bireylerin belediye hizmetlerine erişimini artırmak amacıyla görüntülü çağrı merkezi altyapısı ile hizmet verilmesi	İşaret dili ile görüntülü destek verilen çağrı sayısı	Adet	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

HEDEF 2 : Kamusal hizmetlere ve bilgi kaynaklarına erişimi kapsayıcı ve erişilebilir kılarak eşit katılımı güçlendirmek (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H2E4 Mor Haritam'ın güncelliğini koruyarak yaygınlaştırılmasıı	Mor Haritam verilerinin güncellenme oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri STK'lar
	Mor Haritam'ın bilinirliğini artırmaya yönelik yapılan çalışma sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	1 1 1 1	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	
A3H2E5 Personele işaret dili eğitimi verilmesi	İşaret dili eğitimi verilen personel oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	25 30 35 40	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
A3H2E6 ALO 153 Çözüm Merkezi hizmetlerinde çoklu dil kullanımının sürdürülmesi	ALO 153 Çözüm Merkezi üzerinden verilen hizmetlerde kullanılan dil sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	10 10 10 10	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	STK'lar
A3H2E7 İstanbulkart mobil uygulamasının herkes için erişilebilir hâle getirilmesi	İstanbulkart mobil uygulamasının erişilebilir hâle getirilme oranı	%	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü		

HEDEF 3 : Kamusal mekân ve kentsel altyapıda erişilebilir ve güvenli tasarımı yaygınlaştırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H3E1 Ana arterlerdeki yaya alanlarında gerekli yerlere engelli ikaz taşı koyulması	Ana arterlerde yaya alanlarına yerleştirilen engelli ikaz taşı	m^2	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.000 2.000 2.000 2.000	Yol Yapım, Bakım ve Onarım Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	
A3H3E2 Bağımsız yaşam eğitimlerinin günlük yaşam senaryolarına ve gerçek mekân deneyimlerine dayalı olarak geliştirilmesi	Bağımsız yaşam eğitimlerine katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.800 2.900 3.000 3.100	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	STK'lar

HEDEF 3 : Kamusal mekân ve kentsel altyapıda erişilebilir ve güvenli tasarımı yaygınlaştırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H3E3 Belediye binalarının engelli bireylere uygunluğunun denetlenmesi	Erişilebilirlik Kılavuzuna göre yapılan denetim sayısı	Adet	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
A3H3E4 Görme engelli bireylere yönelik tüm meydanlarda hissedilebilir yüzey alanlarının uygulanması	Görme engelli bireylere yönelik yerleştirilen hissedilebilir yüzey alanı sayısı	Adet	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A3H3E5 Kaldırımlarda ada başları ve sonlarında, yaya geçitlerinde erişilebilirlik standartlarına uygun genişlikte rampa yapılması	Yenilenen caddelerde erişilebilirlik standartlarına uygun olarak oluşturulan rampa sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	500 500 500 500	Yol Yapım, Bakım ve Onarım Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı STK'lar
A3H3E6 Kaldırımlardaki sınır elemanlarının erişilebilirlik standartlarına uygun olarak yerleştirilmesi	Yenilenen caddelerde erişilebilirliği artırmak amacıyla eklenen sınır elemanı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	8.000 6.000 7.000 7.000	Yol Yapım, Bakım ve Onarım Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A3H3E7 Mekânsal düzenleme süreçlerinde (park, meydan, geçit vb.) aydınlatma yeterliliği esas alınarak güvenli kent uygulamalarının hayata geçirilmesi	Aydınlatma tesislerinin yanar halde tutulma oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	AYEDAŞ BEDAŞ
A3H3E8 Mekânsal tasarım ve kent mobilyalarının engelliler, yaşlılar, çocuklu aileler vb. farklı kullanıcı gruplarının erişimine uygun şekilde tasarlanması ve uygulanması	Yeni yapılan ve revize edilen yeşil alanlarda herkes için (engelli, yaşlı, çocuklu vb.) erişilebilir uygun kent mobilyası konulan park sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	32 67 112 167	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		
A3H3E9 Park ve yeşil alanlarda erişilebilirliği artırmak amacıyla görsel ve dokunsal yönlendirme sistemlerinin uygulanması ve yaygınlaştırılması	Görsel ve dokunsal yönlendirme sistemi durum tespiti yapılan park sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	510 - - -	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		
	Görsel ve dokunsal yönlendirme sistemi tasarımı yapılan park sayısı	Adet	Kümülatif	İzleme Göstergesi*		Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
	Görsel ve dokunsal yönlendirme sistemi uygulanan park sayısı	Adet	Kümülatif	İzleme Göstergesi*		Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

HEDEF 3 : Kamusal mekân ve kentsel altyapıda erişilebilir ve güvenli tasarımı yaygınlaştırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H3E10 Ulusal Erişilebilirlik Standartlarına uygun engelli tuvaletlerinin yapılması	Engelli bireylerin kullanımına uygun tuvalet sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	14 30 48 70	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A3H311 Üst geçitlerin erişilebilir hâle getirilmesi	Erişilebilir üst geçit proje sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	13 13 13 13	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	İETT
	Denetimi gerçekleştirilen üst geçit sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	30 30 30 30	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	İETT
A3H3E12 Yeni ve mevcut kentsel dönüşüm, altyapı, ulaşım ve kamusal alan projelerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluğun sağlanması için düzenli kontroller yapılması	Erişilebilirlik kontrolü yapılan proje sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	45 55 70 70	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	

HEDEF 4 : Toplu ulaşımı erişilebilir hâle getirerek kent içinde güvenli ve bağımsız hareketliliği sağlamak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H4E1 Akıllı duraklar aracılığıyla engelli bireylere uygun durakların artırılması	Sesli bilgilendirme sistemi olan akıllı durak sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	300 400 500 600	Ulaşım Dairesi Başkanlığı		İETT
A3H4E2 Engelli ve yakınlarına yönelik ulaşım hizmetinin sağlanması	Ulaşım hizmeti sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	210.500 215.000 220.000 225.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	
A3H4E3 İskelelerde turnikelerin yanında tekerlekli sandalye geçiş alanlarının bulunması	Tekerlekli sandalye geçişine uygun turnike bulunan iskele sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	43 - - -	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 4 : Toplu ulaşımı erişilebilir hâle getirerek kent içinde güvenli ve bağımsız hareketliliği sağlamak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A3H4E4 Metrobüs istasyonlarının erişilebilirliğinin artırılması	Erişilebilir hâle getirilen metrobüs istasyonu sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	22 44 44 44	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	İETT
A3H4E5 Toplu taşıma araçlarında ses sistemi bulunmayan alanlara sesli anons sistemlerinin kurulması ve düzenli bakımının yapılması	Sesli anons sistemi bulunan vapur sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	28 29 29 29	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü		
A3H4E6 Ücretsiz ulaşım desteği uygulamalarının farklı yaş ve ihtiyaç gruplarını kapsayacak şekilde uygulanması	Ücretsiz ulaşım desteğinden yararlanan engelli birey sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	375.000 395.000 415.000 435.000	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü SYDV
	Ücretsiz ulaşım desteğinden yararlanan engelli yakını sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	90.000 95.000 100.000 105.000	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
	Ücretsiz ulaşım desteğinden yararlanan 65+ sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	1.900.000 2.100.000 2.300.000 2.500.000	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	SYDV
A3H4E7 Vapurlarda mevcut erişilebilirlik sorunlarının tespit edilmesi ve gerekli iyileştirmelerin yapılması	Erişilebilirlik standartlarına uygun hâle getirilen vapur sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	22 25 28 29	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	
A3H4E8 Toplu ulaşımda engelli yolculara yönelik olası senaryolarda çözüm odaklı eğitimlerin verilmesi	Engellilik bilinci ve farkındalık eğitimlerine katılan şoför sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5.800 5.800 5.800 5.800	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İETT

KATILIMCILIK

Yerel Eşitlik Eylem Planı, kentsel yaşamın tüm alanlarında fırsat eşitliğini güvence altına alarak kurumsal kapasite, politika araçları ve uygulama mekanizmalarıyla desteklemeyi amaçlayan bütüncül bir yol haritası ortaya koyar. Plan, yalnızca bir niyet beyanı değil, eşitlik ilkesinin yerel yönetişimde nasıl karşılık bulacağını tanımlayan bir çerçeve de oluşturur. Bu bakışla katılımcılığı, hak temelli bir yerel yönetişimin vazgeçilmez dayanağı olarak ele alır.

Katılımcılık, yalnızca temsiliyet oranlarını artırmakla yetinmeyi değil; farklı yaşam deneyimlerinin zenginliğinin politika üretim süreçlerine nitelikli ve sonuç doğuracak biçimde dâhil edilmesini amaçlar. Gerçek ve anlamlı katılım, kadınların, gençlerin, çocukların, yaşlıların, engelli bireylerin ve diğer eşitsizlikten etkilenen gruplarda yer alan yurttaşların yalnızca temsil edilmesiyle sınırlı kalmaz; ihtiyaçların belirlenmesi, karar alma, uygulama ve izleme süreçlerinin etkili ve hak temelli biçimde şekillenmesini esas alır. Bu çerçevede, toplumun farklı kesimlerinin ihtiyaç, deneyim ve önerilerinin yerel politika üretim süreçlerine düzenli biçimde yansıtılmasını sağlayacak çok paydaşlı istişare, ortak üretim ve geri bildirim mekanizmalarının güçlendirilmesi önceliklidir. Kadınların yerel hizmetlere erişim deneyimlerinin ve karşılaştıkları eşitsizliklerin veriye dayalı biçimde görünür kılınması; bu eşitsizliklerin giderilmesine yönelik adımların ortak sorumlulukla atılması; çocukların ve gençlerin kent yaşamına dair görüşlerini güvenli ve destekleyici katılım alanlarında ifade edebilmesi; yaşlı ve engelli yurttaşların ise erişilebilir ve sürdürülebilir kanallar aracılığıyla karar alma ve izleme süreçlerine dâhil edilmesi, temel yönelimler arasında yer almalıdır.

İstanbul Kent Konseyi'nin vizyonundaki İstanbul; tüm paydaşların eşit söz hakkına sahip olduğu, katılımcı demokrasinin kurumsallaştığı ve çoğulcu bir yönetişim kültürünün güçlendiği bir kenttir. Konsey, yerel yönetim ile sivil toplum arasında kalıcı ortaklıklar kurmayı; kentteki çeşitliliği temsil eden farklı toplulukları meclisler ve çalışma grupları aracılığıyla bir araya getirerek diyalog ve ortak üretim zeminleri oluşturmayı ve karar mekanizmalarında görünür kılmayı; katılım süreçlerini erişilebilir, şeffaf ve hesap verebilir hâle getirmeyi temel sorumluluk alanları arasında görmektedir.

Kadın, Çocuk ve Gençlik Meclisleri başta olmak üzere tematik meclis ve çalışma gruplarının kapsayıcı bir perspektifle güçlendirilmesi ve dezavantajlı grupların karar alma, uygulama ve izleme-değerlendirme süreçlerinde etkin biçimde yer almasının sağlanması, bu yaklaşımın temel dayanaklarını oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda, Yerel Eşitlik Eylem Planı'nı yalnızca bir "hedefler listesi" olarak değil; çok paydaşlı istişare mekanizmalarını güçlendiren, uygulamayı denetlenebilir kılan ve ilerlemeyi yalnızca ölçülebilir göstergelerle değil; düzenli izleme ve değerlendirme süreçleriyle geliştirmeyi amaçlayan dinamik bir politika belgesi olarak ele alıyoruz.

Eşitlik, tek bir kurumun vaadiyle değil, kentin tüm bileşenleri tarafından birlikte inşa edilen bir kültürle kalıcı hâle gelir. Bu Plan'ı, kentin tüm bileşenlerini bir araya getirerek, kentte eşitliği güçlendirecek ortak bir pusula; ayrımcılıkla mücadeleyi kurumsal güvence altına alacak bir zemin olarak değerlendiriyoruz. Temennimiz, bu politika belgesinin katılımcı anlayışı derinleştirerek eşitliğin kent yaşamında kalıcı biçimde yerleşmesine katkı sunmasıdır.

Tülin HADİ | **İstanbul Kent Konseyi Başkanı**

TEMA KATILIMCILIK

AMAÇ YEREL DÜZEYDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA KATILIMCI VE İŞ BİRLİKÇİ MODELLERİ YAYGINLAŞTIRMAK

HEDEF 1 : Sivil toplum ve kamu kurumlarıyla iş birliğini güçlendirerek eşitlik odaklı planlama ve karar alma süreçlerinin etkinliğini geliştirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A4H1E1 Göçmen ve mültecilerin sorunlarıyla ilgili tematik iş birliği toplantılarının yapılması	Göçmen ve mültecilerin sorunları konusunda ilçe belediyeleri, STK'lar ve diğer paydaşlarla yapılan toplantı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	17 18 19 20	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	İl Göç İdaresi Müdürlüğü İlçe Belediyeleri STK'lar İstanbul Valiliği
A4H1E2 Hedef kitle odaklı "Eşitlikçi İletişim Rehberi"nin STK'lar iş birliği ile güncellenmesi	Hedef kitle odaklı "Eşitlikçi İletişim Rehberi" çalışmasının güncellenme oranı	%	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	50 100 100 100	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi STK'lar
A4H1E3 Kadın, çocuk, yaşlı, engelli, göçmen, inanç vb. dezavantajlı topluluklarla çalışan STK'lara mekân, lojistik vb. hizmetlerin sağlanması	STK'lardan gelen taleplerin karşılanma oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	55 60 65 70	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A4H1E4 Stratejik Plan hazırlık çalışmalarında kadın örgütleri, meslek odaları ve üniversitelerin kadın birimleri ile iş birliği yapılması	Stratejik Plan hazırlık çalışmalarına katılan kadın örgütü/birimi sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	- - - 30	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi STK'lar
A4H1E5 Toplumsal eşitliği hedefleyen STK'larla iş birliğini güçlendirmek amacıyla, çalışma alanı ve hedef kitle verilerini içeren STK veri tabanının oluşturulması ve güncel tutulması	Toplumsal eşitliği hedefleyen STK'ların iletişim bilgilerinin güncellenme oranı	%	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	10 22 37 52	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A4H1E6 Toplumsal eşitlik konularıyla ilgili belediye meclis kararlarının kadın, çocuk, engelli ve yaşlı gruplarla çalışan STK'lara duyurulması	Toplumsal eşitlik konularında belediye meclis kararlarının STK'lara bildirilme oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı	STK'lar

HEDEF 2 : Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın bilinirliğini güçlendirerek eşitlik alanında belediyeler ve paydaşlar arası koordinasyonu geliştirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A4H2E1 Büyükşehir, il, ilçe belediyeleri ve İBB arasında eşitlik alanında deneyim paylaşımını güçlendirecek toplantıların düzenlenmesi	Eşitlik çalışmaları kapsamında deneyim paylaşım toplantısı sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	3 6 9 12	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Belediyeler Marmara Belediyeler Birliği STK'lar Türkiye Belediyeler Birliği
A4H2E2 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği konulu koordinasyon toplantıları yapılması	YEEP çeyreklik gerçekleşmelerinin raporlandığı koordinasyon toplantı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	4 4 4 4	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Genel Sekreterlik Tüm Daire Başkanlıkları	
A4H2E3 YEEP'in yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla bilgilendirici ve farkındalık artırıcı yayınların üretilmesi	YEEP'in yaygınlaştırılması amacıyla üretilen yayın sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	3 4 4 5	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Belediyeler STK'lar Uluslararası Kuruluşlar Üniversiteler
A4H2E4 YEEP'in yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla vatandaşlara yönelik tanıtım çalışmalarının düzenlenmesi	YEEP tanıtım çalışmaları kapsamında ulaşılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	1.000 2.000 2.000 2.000	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Belediyeler STK'lar Uluslararası Kuruluşlar Üniversiteler
A4H2E5 Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın başvuru şartı olarak talep edildiği hibe ve fon programı/projelerinin izlenmesi	Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın başvuru şartı olarak talep edildiği hibe ve fon programı/projesi sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	36 38 40 42	Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	Uluslararası Kuruluşlar
A4H2E6 Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın STK'lar ve ilgili kuruluşlar tarafından periyodik olarak izlenmesi için değerlendirme raporu hazırlanması	YEEP değerlendirme raporu sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	1 2 3 4	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	İstanbul Kent Konseyi STK'lar

HEDEF 3 : Yerel temsil mekanizmalarının kapasitesini güçlendirerek mahalle düzeyinde etkin katılımı desteklemek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A4H3E1 Dezavantajlı grupların sunulan hizmetlere erişim ve memnuniyetini ölçmeye yönelik anketlerin uygulanması	Belediye hizmet ve politikalarına yönelik anketlere katılan engelli birey/ yakını sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.362 2.500 2.750 3.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Daieresi Başkanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	
	Belediye hizmet ve politikalarına yönelik anketlere katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.000 3.500 4.000 4.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Daieresi Başkanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	
A4H3E2 İBB'nin kadınlara yönelik sunduğu hizmetleri aktarmak ve kadınların farklılaşan ihtiyaçlarını dinlemek amacıyla kadın buluşmaları ve forumlarının düzenlenmesi	Düzenlenen kadın buluşmaları/ forumlarına katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	9.700 9.800 9.900 10.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A4H3E3 İmar ve kentsel planlama süreçlerinde katılımcı çalışmaların yürütülmesi	Şehir planlaması alanında kadınlara yönelik düzenlenen toplantı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	1 1 1 1	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi STK'lar
	Şehir planlaması alanında engelliler, yaşlılar, kadınlar, çocuklar vb. gruplarla çalışan STK'ların katılımıyla gerçekleştirilen çalıştay sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2 2 1 1	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi STK'lar
A4H3E4 Kadın muhtarların, mahallede kadınların katılımını artıracak çalışmaları yürütmelerine yönelik eğitim programları, atölyeler ve düzenli destek toplantılarıyla kapasitelerinin güçlendirilmesi	Kadın muhtarlarla yapılan toplantı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5 - - -	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
A4H3E5 Katılımcı şehir planlama çalışmaları kapsamında çocuklar ve gençlerle etkinlikler yapılması	Katılımcı şehir planlama çalışmaları kapsamında çocuklar ve gençlerle yapılan etkinlik sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2 2 2 2	İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı		İstanbul Kent Konseyi STK'lar

HEDEF 3 : Yerel temsil mekanizmalarının kapasitesini güçlendirerek mahalle düzeyinde etkin katılımı desteklemek (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A4H3E6 Kentsel dönüşüm çalışmalarının kadınların katılımını içeren kapsayıcı ve toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde yürütülmesi	Kentsel dönüşüm çalışmaları kapsamında oluşturulan irtibat noktalarında bilgilendirme yapılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A4H3E7 Mahalle düzeyinde ebeveynlerin ve çocukların, çocuk katılımı konusunda bilinçlendirilmesi	Çocuk katılımı konusunda bilinçlendirme çalışmalarına katılım sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 115 130 150	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Mutarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi
A4H3E8 Park tasarım çalışmalarına çocukların katılımının sağlanması	Çocuk katılımıyla tasarım çalışması yapılan park proje sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	1 2 4 6	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Kent Konseyi
A4H3E9 Seçilmiş kadın muhtarlar ve meclis üyelerinin bilgi ve tecrübelerini paylaşacakları deneyim aktarım buluşmalarının düzenlenmesi	Kadın muhtarlar ve meclis üyelerinin deneyim paylaşımı amacıyla bir araya geldikleri buluşma sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	- 1 1 -	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Yazı İşleri ve Kararlar Dairesi Başkanlığı	Büyükşehir Belediye Meclisi İlçe Belediyesi Meclisleri

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

KÜLTÜR VE SANAT

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak, kentimizin hiçbir noktasını geride bırakmadan tüm İstanbullular için erişilebilir ve nitelikli kültür sanat hizmetleri sunmak üzere çalışmalarımızı yürütüyoruz. İstanbul'un turizm potansiyelini geliştirecek iş ve projeler geliştirmek, sivil toplum ilişkileri ile kurumumuz arasında bir köprü işlevi görmek ve dini kurum ya da toplulukların gereksinimlerine yönelik çalışmaları hayata geçirmek bu anlayışın önemli bileşenleri arasında yer alıyor.

Çalışmalarımızı yürütürken alanın temsilcileriyle birlikte hareket etmeyi, bağımsız sanatçı ya da sanat toplulukları ile iş birliği geliştirmeyi ve kentin her noktasında herkes için erişilebilir hizmetler sunmayı temel politika önceliğimiz olarak benimsiyoruz. Kültür sanata erişim, bizler için müzakere edilemez bir kent hakkıdır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nda belirlenen çerçeve, politika ve projelerimiz açısından rehber niteliği taşımaktadır. Plan kapsamında yürütülen çalışmalar; çocukların, kadınların, engellilerin, göçmenlerin ve diğer dezavantajlı grupların kültür sanat etkinliklerine, kentin turizm değeri taşıyan mekânlarına, sivil toplum iş birliklerine ve inanç hizmetlerine erişimini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, dezavantajlı grupların kültür sanat alanındaki temsiliyetini ve erişimini artırmaya yönelik somut uygulamalar hayata geçirilmektedir.

Bu kapsamda, kadınların sosyal deneyimlerini güçlendirmeyi ve matine kültürünü yeniden canlandırmayı hedefleyen "Kadınlar Matinesi" ile kentte yaşayan kadınları odağımıza alıyor, desteklenen kadın sanatçı ve kültürel gezilere katılan kadın sayısını yükseltmeyi de öncelikli hedeflerimiz arasında tutuyoruz. İstanbul'da yaşayan yaklaşık üç milyon çocuğa, kendilerinin ve ailelerinin talepleri doğrultusunda hazırladığımız gezici etkinlikler ile ulaşıyor, çocuklara yönelik kültürel geziler düzenliyoruz.

Özel gereksinimli yurttaşlarımızın kültür sanat hizmetlerine erişimini güçlendirmek amacıyla sahnelerimizde üst yazı, sesli betimleme ve fiziki iyileştirme çalışmaları yürütüyoruz. Ayrıca, kentimizde faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının Büyükşehir Belediye Başkanlığımıza iletmek istedikleri taleplerin karşılanması ve bu kuruluşlarla iletişimin güçlendirilmesi de plan kapsamındaki öncelikli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı doğrultusunda yürütülen çalışmalarımız, önümüzdeki dönemde de İBB Kültür'ün bağımsız kültürel üretimini önceleyen, her yaştan İstanbullunun ve tüm grupların kültür sanata erişimini merkeze alan kültür politikalarının tamamlayıcı unsurlarından birisi olmayı sürdürecektir.

Tolga Volkan ASLAN | **Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanı**

TEMA **KÜLTÜR VE SANAT**

AMAÇ **KÜLTÜR VE SANAT FAALİYETLERİNİ HERKES İÇİN ERİŞİLEBİLİR KILMAK**

HEDEF 1 : Kadınlar ve çocuklar öncelikli olmak üzere kültür ve sanat faaliyetlerini kent genelinde yaygınlaştırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A5H1E1 Çözüm noktalarında çocuklara yönelik etkinliklerin planlanması ve uygulanması	Çözüm noktalarında çocuklara yönelik yapılan etkinlik sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	8 8 9 10	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
A5H1E2 Kadın eserleri ve çalışmalarının dijitalleştirilmesi	Dijitale taşınan kadın eserleri/ çalışmaları sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	80.000 80.100 80.250 80.300	Kent Tarihi, Tanıtım ve Turizm Dairesi Başkanlığı		Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı
A5H1E3 Kadınların sosyalleşmesini, dayanışmasını ve birlikte güçlenmesini desteklemek amacıyla etkinliklerin düzenlenmesi	Kadın matinelerine katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.600 4.000 4.400 4.800	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sanatçılar
A5H1E4 Çocuklara yönelik faaliyetlerin, gelişim süreçleri, ilgi alanları ve talepleri göz önünde bulundurularak planlanması	Çocukların talepleri doğrultusunda organize edilen etkinliklere katılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	400.000 450.000 500.000 550.000	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı		İstanbul Kent Konseyi
	Dezavantajlı mahallelerde düzenlenen gezici etkinliklerden yararlanan çocuk sayısı	Kişi	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	100.000 150.000 200.000 250.000	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	
	Çocuklara yönelik düzenlenen gezi sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	150 155 160 165	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı		
A5H1E5 Kültür ve sanat etkinliklerinin açık alanlarda yaygınlaştırılması	Dezavantajlı bölgelerde düzenlenen ücretsiz açık alan etkinlik sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	100 150 200 250	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	
A5H1E6 Dezavantajlı mahallelerde yaşayan kadınlara yönelik gezilerin düzenlenmesi	Gezilere katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	10.500 10.800 11.100 11.400	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 1: Kadınlar ve çocuklar öncelikli olmak üzere kültür ve sanat faaliyetlerini kent genelinde yaygınlaştırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A5H1E7 Kadın baniler ve kadın emeğiyle şekillenmiş mekânlara yönelik kültür gezileri düzenlenerek, kadınların kent hafızası üzerinden şehri yeniden tanıması ve aidiyet duygusunun güçlendirilmesi	Düzenlenen gezilere katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.200 3.200 3.200 3.200	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kent Tarihi, Tanıtım ve Turizm Dairesi Başkanlığı Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Muhtarlıklar
A5H1E8 4–14 yaş aralığındaki özel gereksinimli bireylere yönelik resim, müzik ve el sanatları alanlarında atölye çalışmalarının düzenlenmesi	Özel gereksinimli bireylere yönelik düzenlenen atölye sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.000 2.100 2.200 2.300	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar

HEDEF 2: Kültür ve sanat hizmetlerinde fiziksel, dijital ve içerik erişilebilirliğini geliştirerek kapsayıcı hizmet sunumunu güçlendirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A5H2E1 Kütüphane içeriklerinin özel gereksinimli çocukların kullanımına yönelik geliştirilmesi	Braille alfabesiyle hazırlanan çocuk kitapları sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	450 460 470 480	Kent Tarihi, Tanıtım ve Turizm Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A5H2E2 Kütüphanelerde manuel ve dijital büyüteçlerin erişime sunulması	Manuel ve dijital büyüteçlere erişim sağlanan kütüphane sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	20 25 30 35	Kent Tarihi, Tanıtım ve Turizm Dairesi Başkanlığı		
A5H2E3 Sesli Kütüphane içeriklerinin artırılması	Sesli Kütüphanede yer alan içerik sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	5.750 5.800 5.850 6.000	Kent Tarihi, Tanıtım ve Turizm Dairesi Başkanlığı		İstanbul Kent Konseyi Üniversiteler
A5H2E4 Konser ve tiyatro sahnelerinde ortopedik engelli bireyler için erişilebilirliğin artırılması	Engelli rampası bulunan salon sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	2 5 8 11	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 2 : Kültür ve sanat hizmetlerinde fiziksel, dijital ve içerik erişilebilirliğini geliştirerek kapsayıcı hizmet sunumunu güçlendirmek (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A5H2E5 Kültür ve sanat mekânlarının, erişilebilirlik kılavuzuna uygun olarak fiziksel standartlarının sağlanması	Erişilebilirlik düzenlemesi yapılan kültür ve sanat mekân sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	2 4 6 8	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	
A5H2E6 Kültür ve sanat etkinliklerinde erişilebilirliği artırmak amacıyla farklı gruplara indirimli katılım imkânlarının sağlanması	İndirimli tiyatro bileti kullanım sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	170.000 180.000 200.000 210.000	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Özel Sektör
A5H2E7 Tiyatro etkinliklerinde erişilebilirliği artırmak amacıyla üst yazı uygulamalarının gerçekleştirilmesi	Üst yazı uygulaması yapılan tiyatro seansı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	8 16 16 16	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı		
A5H2E8 Tiyatrolarda erişilebilirliği sağlamak amacıyla oyunların sesli betimleme desteği ile sahnelenmesi	Sesli betimlemeli tiyatro seansı sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	8 16 16 16	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı		

SAĞLIK HİZMETLERİ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak toplumu oluşturan tüm bireylerin sağlık hizmetlerinden eşit şartlarda yararlanma hakkını gözeten, halk sağlığını önceleyen ve İstanbulluların kolaylıkla erişip faydalanabileceği bir hizmet anlayışını benimsiyoruz.

Kadınların; sağlık hizmetlerine erişimden eğitim ve sosyal hizmetlere, çalışma hayatına katılımdan sosyal yaşama kadar pek çok alanda hizmetlerden eşit biçimde yararlanmaları temel bir haktır. Bu kapsamda, kadın sağlığının güçlendirilmesi toplumsal sağlık politikalarının ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmekte ve sağlık hizmetlerine eşitlikçi, kapsayıcı ve hak temelli erişimin sağlanması öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Bütüncül sağlık politikası kapsamında koruyucu, önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici hizmetler kurumsal koordinasyon ve disiplinler arası iş birliği anlayışıyla sunulmaktadır. "Önce Sağlık, Önce Kadın" ilkesi doğrultusunda planlama, projelendirme ve uygulama süreçleri sistematik, ölçülebilir ve veri temelli bir yaklaşımla yürütülmektedir.

Kadınların, engelli bireylerin ve dezavantajlı grupların sağlık hizmetlerine hızlı ve güvenli biçimde erişimini sağlamak amacıyla İstanbul genelinde yaygın hizmet merkezleri oluşturulmuştur. ALO 153 Çözüm Merkezi desteği, çevrim içi başvuru kanalları, gezici sağlık ekipleri ile düzenli eğitim ve sosyal etkinlikler aracılığıyla hizmete erişim kanalları çeşitlendirilmiş ve güçlendirilmiştir.

Evinden çıkamayan veya yatağa bağımlı bireylere yönelik evde sağlık hizmetleri kapsamında; hekim değerlendirmesi, hemşirelik hizmetleri, fizyoterapi, psikolojik danışmanlık, diyetisyen desteği, hasta nakli, sosyal destek ile hane ve kişisel temizlik hizmetleri bütüncül bir model çerçevesinde sunulmaktadır. Toplum ruh sağlığını güçlendirmek amacıyla çocuklara, ergenlere ve yetişkinlere yönelik psikoterapi; çift ve aile terapisi, grup terapileri ile psikiyatrik danışmanlık hizmetleri sağlanmaktadır.

Ayakta teşhis ve tedavi hizmeti sunan halk sağlığı merkezlerinde, SGK güvencesi kapsamında ücret farkı alınmaksızın; kadın hastalıkları ve doğum başta olmak üzere çeşitli branşlarda uzman hekim muayenesi ile laboratuvar ve görüntüleme hizmetleri sunulmaktadır. Bununla birlikte sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam programları aracılığıyla kadınların yaşam kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Darülaceze bünyesinde beslenme, muayene ve tedavi hizmetleri, sosyal ihtiyaç desteği, aktif yaşlanma programları, kültür sanat etkinlikleri, sporla rehabilitasyon ve bakım hizmetleri sunularak kadınların ve dezavantajlı grupların sosyal güvenliği güçlendirilmektedir. İhtiyaç sahibi ve evsiz kadınlara yönelik barınma, yönlendirme ve bakım desteği sağlanmakta; özellikle olumsuz mevsim koşullarında risk altındaki kadınlara yönelik koruyucu ve destekleyici hizmetler öncelikli olarak planlanmakta ve uygulanmaktadır.

Bağımlılıkla mücadele kapsamında alkol, madde, tütün, kumar ve ekran bağımlılığına yönelik bilgilendirme çalışmaları yürütülmekte; bireysel ve grup danışmanlığı, aile çalışmaları, ergoterapi ve sporla rehabilitasyon programları ile destek sağlanmaktadır.

Çalışma hayatında kadınların karşılaşabileceği risklerin azaltılması amacıyla iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri sunulmakta; iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı bilinçlendirme ve rehberlik faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Kadınların ve dezavantajlı grupların ekonomik ve sosyal açıdan güçlenmesini sağlamak, katılımcı ve fırsat eşitliğine dayalı toplumsal yapıyı desteklemek amacıyla; psikososyal destek hizmetlerinden yaşlı bakım uygulamalarına, bağımlılıkla mücadele programlarından koruyucu sağlık hizmetlerine kadar geniş kapsamlı ve bütüncül projeler geliştirilmektedir. Bu çalışmalar, sürdürülebilir, izlenebilir ve ölçülebilir hedefler doğrultusunda kararlılıkla yürütülmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Önder Yüksel ERYİĞİT | **Sağlık İşleri Dairesi Başkanı**

TEMA SAĞLIK HİZMETLERİ

AMAÇ ERİŞİLEBİLİR, KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ SAĞLIK HİZMETLERİ ARACILIĞIYLA SAĞLIKLI BİR TOPLUM OLUŞTURMAK

HEDEF 1 : Anne, çocuk ve kadın sağlığı alanında erken tanı, tarama ve bilinçlendirme çalışmalarını geliştirerek sağlık risklerini azaltmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H1E1 0–6 yaş grubundaki bebek ve çocuklara hızlı gelişim tarama testlerinin yapılması	Hızlı gelişim tarama testi yapılan 0-6 yaş arası bebek/çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	9.000 9.100 9.200 9.300	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü
A6H1E2 Ailelere çocuk beslenmesi konusunda beslenme danışmanlığı hizmeti verilmesi	Beslenme danışmanlığı verilen kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	700 720 730 750	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü
A6H1E3 Anne ve yenidoğan sağlık hizmetlerinin verilmesi	Sağlık hizmeti verilen yenidoğan sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	220 230 240 250	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü İlçe Belediyeleri
A6H1E4 Ebeveynlere yönelik çocukların sağlıklı beslenmesi konusunda bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi"	Çocuklara yönelik oluşturulan sağlıklı beslenme rehberi dağıtım sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	12.693 12.693 12.693 12.693	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A6H1E5 İBB Tıp Merkezleri'nin çocuk dostu bakış açısı ile yeniden düzenlenmesi	Çocuk dostu İBB Tıp Merkezi sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	4 5 6 6	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	
A6H1E6 Kadın sağlığı ve ilk yardım eğitimlerinin düzenlenmesi	Kadın sağlığı eğitim/seminerlerinden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.500 3.600 3.700 3.800	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar
	İlk yardım eğitimlerinden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.500 2.600 2.700 2.800	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı İtfaiye Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 1 : Anne, çocuk ve kadın sağlığı alanında erken tanı, tarama ve bilinçlendirme çalışmalarını geliştirerek sağlık risklerini azaltmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H1E7 Kadınlar ve çocuklara yönelik ücretsiz psikolojik destek ve sağlık hizmetlerinin yürütülmesine yönelik çalışmaların sürdürülmesi	Ücretsiz psikolojik danışmanlık hizmetinden yararlanan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	45.000 45.000 45.000 45.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
	Ücretsiz psikolojik danışmanlık hizmetinden yararlanan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	51.000 51.000 51.000 51.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	
	Sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	43.000 43.000 43.000 43.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü
	Sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	17.000 17.000 17.000 17.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü
A6H1E8 Kadınların regl ve menopoz dönemleri hakkında bilgilendirilmesi	Regl danışmanlığı alan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	14.000 14.500 15.000 15.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	
	Menopoz danışmanlığı alan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	12.000 12.500 13.000 13.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	
A6H1E9 Kadınların temel ihtiyaçları arasında yer alan hijyenik pedlerin, kamusal alanlar ve belediyeye bağlı sosyal hizmet birimleri aracılığıyla ücretsiz olarak sağlanması	Kadınlara dağıtılan hijyenik ped sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	300.000 300.000 300.000 300.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Afet İşleri ve Risk Yönetimi Dairesi Başkanlığı Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	
A6H1E10 Meme kanseri ve taramaları konusunda bilgilendirme ve eğitim çalışmalarının yürütülmesi	Meme kanseri farkındalık eğitimi verilen kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	300 300 300 300	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		KETEM
	Meme kanseri ve taramaları konusunda yapılan eğitim/ bilgilendirme faaliyeti sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5 5 5 5	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		KETEM

HEDEF 1: Anne, çocuk ve kadın sağlığı alanında erken tanı, tarama ve bilinçlendirme çalışmalarını geliştirerek sağlık risklerini azaltmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H1E11 Nadir hastalıklarla ilgili bilinçlendirme çalışmalarının yapılması	Nadir hastalıklar ile ilgili yapılan eğitim/bilgilendirme faaliyeti sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2 2 2 2	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü Üniversiteler
A6H1E12 Roman kadınlar ve çocuklara yönelik çocuk yaşta erken evlilik ve kadın sağlığı eğitimi verilmesi	Çocuk yaşta erken evlilik ve kadın sağlığı konularında verilen eğitim sayısı	Adet	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar

*İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.

HEDEF 2: Bağımlılıkla mücadelede hizmet kapasitesini ve önleyici faaliyetleri geliştirerek risk azaltıcı çalışmaların etkinliğini artırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H2E1 Bağımlılıkla mücadele amacıyla ilçe bazlı merkezler açılması	Bağımlılıkla mücadele amacıyla açılan ilçe bazlı merkez sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	11 13 15 15	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	AMATEM ÇEMATEM İlçe Belediyeleri Üniversiteler
A6H2E2 Bağımlılıkla mücadele kapsamında İBB personeli ve vatandaşa yönelik bilgilendirici ve bilinçlendirici faaliyetler yürütülmesi	Bağımlılık farkındalık eğitiminden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	30.000 35.000 35.750 40.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	AMATEM ÇEMATEM İlçe Belediyeleri Üniversiteler

HEDEF 3: Sağlık hizmetlerinin kapasitesini artırarak düzenli, erişilebilir ve etkin hizmet sunumunu sağlamak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H3E1 Evde sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırmak ve hastaların düzenli takibini sağlamak amacıyla hizmet sunum sıklığının artırılması	Evde sağlık hizmetlerine iletilen taleplerin aynı gün içinde yanıtlanma oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	75 75 80 80	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	
A6H3E2 Evde sağlık hizmetlerinin verilmesi	Evde sağlık hizmeti verilen kişiler içinde kadın oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	57 57 58 58	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü İlçe Belediyeleri

HEDEF 3 : Sağlık hizmetlerinin kapasitesini artırarak düzenli, erişilebilir ve etkin hizmet sunumunu sağlamak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H3E3 İBB Tıp Merkezlerinde sunulan sağlık hizmetlerinde branş çeşitliliğinin sağlanması	İBB Tıp Merkezlerinde hizmet verilen branş sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	20 21 22 23	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü
A6H3E4 Toplumda yiyeceklerle ilgili yaygın olarak bilinen yanlış bilgileri düzeltmeye yönelik, bilimsel ve anlaşılır içeriklerden oluşan bir bilgilendirme rehberinin hazırlanması	Yiyeceklerle ilgili bilimsel ve anlaşılır içeriklere sahip rehberin hazırlanma oranı	%	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

HEDEF 4 : Üreme sağlığı ve bulaşıcı hastalıklar alanında bilgilendirme ve danışmanlık hizmetlerini geliştirerek koruyucu sağlık yaklaşımını yaygınlaştırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A6H4E1 Anonim test, tanı ve danışmanlık merkezlerinin oluşturulması	Anonim test, tanı ve danışmanlık merkezi tamamlanma oranı	%	Kümülatif	İzleme Göstergesi*		Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar
A6H4E2 Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (HIV, HPV, Bel soğukluğu vb.) konusunda bilgilendirme ve farkındalık çalışmalarının yapılması	Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konusunda yapılan eğitim/ bilgilendirme faaliyeti sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2 2 2 2	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar
A6H4E3 Üreme sağlığı hizmetlerinin yeniden yapılandırılarak yararlanıcı sayısının artırılması	İBB Tıp Merkezleri aracılığıyla üreme sağlığı hizmetlerinden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	13.000 13.250 13.500 14.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar
A6H4E4 Üreme sağlığı ve aile planlaması hizmetlerinin sunulması	Üreme sağlığı ve aile planlaması hizmetlerinden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	17.100 18.300 19.500 20.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü

*İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.

SOSYAL DESTEK VE BAKIM HİZMETLERİ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak sosyal destek ve bakım hizmetlerimizi Yerel Eşitlik Eylem Planı rehberliğinde şekillendiriyoruz. Kadın yoksulluğuyla mücadeleyi, desteklerimizi adil ve kapsayıcı bir modelle sunmayı, bakım hizmetlerini kadınların istihdama ve sosyal yaşama katılımını kolaylaştıracak birer kaldıraç olarak kullanmayı temel vizyonumuz kabul ediyoruz. Kadınların maruz bırakıldığı bakım emeği yükü ve gelir eşitsizliği gibi yapısal sorunlara bütüncül bir sosyal hizmet yaklaşımıyla yanıt veriyoruz.

Bu kapsamda sunduğumuz sosyal destekleri, nakdi yardımlardan eğitim desteklerine, bakım sorumluluğunu hafifleten uygulamalardan temel ihtiyaçlara erişime kadar geniş bir yelpazede güçlendirerek sürdürüyoruz. Kız çocuklarının eğitimde kalmasını teşvik eden desteklerimizi, üniversiteli genç kadınların eğitim ve sosyal yaşama eşit koşullarda katılımını sağlayan programlarımızı ve hane temelli düzenli nakdi desteklerimizi kararlılıkla uyguluyoruz. Amacımız, kadınların ekonomik kaynaklara doğrudan erişimini sağlamak ve yoksulluğun kuşaklar arası aktarımını durdurmaktır.

Bakım hizmetlerini, kadınların üzerindeki ağır bakım yükünü hafifleten stratejik bir politika aracı olarak görüyoruz. Yuvamız İstanbul Çocuk Etkinlik Merkezlerimizle 3-6 yaş aralığındaki çocuklara fırsat eşitliği sunarken, annelerin iş ve sosyal yaşamda daha aktif yer almalarını sağlıyoruz. Bakım hizmetlerine erişimi sınırlı olan ailelerimiz için Kısa Mola Merkezlerimizi devreye alıyor; özellikle bakım yükünü üstlenen kadınların kendilerine vakit ayırabilmelerine olanak tanıyoruz.

Özel gereksinimli bireyler ve aileleri için İstanbul genelinde merkezlerimizin sayısını artırıyoruz. Özel Gereksinimli Bireyler Eğitim Merkezlerimiz ve Kısa Mola Merkezlerimiz aracılığıyla bilgilendirme, eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerimizi adil bir anlayışla sunuyoruz. Bu merkezlerle hem özel gereksinimli bireylerin gelişimini destekliyor hem de bakım sorumluluğunu üstlenen kadınların günlük yaşama ve çalışma hayatına katılımını kolaylaştırıyoruz.

Kadınların yaşam döngüsündeki her aşamada yanındayız. Gebelik, doğum ve çocuk bakımı süreçlerindeki ekonomik yükleri azaltıyor; engelli çocuğu olan anneleri özel programlarla destekliyor ve regl yoksulluğu gibi görünmez yoksulluk alanlarıyla aktif mücadele ediyoruz. Ayrıca, şiddet sonrası hayatını yeniden kurmaya çalışan kadınlara sunduğumuz sosyal desteklerle onların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarına ve sosyal hayata güçlü bir şekilde dönmelerine öncülük ediyoruz.

Yeni dönem Yerel Eşitlik Eylem Planı kapsamında hizmetlerimize erişimdeki mekânsal ve sosyoekonomik eşitsizlikleri tamamen ortadan kaldırmayı ve sürdürülebilir politikalarla kadınların yaşamın her alanında eşit temsil edildiği bir İstanbul'u inşa etmeyi hedefliyoruz.

Nazlı Enif DİPŞAR | **Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı**

TEMA **SOSYAL DESTEK VE BAKIM HİZMETLERİ**

AMAÇ **SOSYOEKONOMİK DESTEK VE BAKIM HİZMETLERİNİ BÜTÜNCÜL VE HAK TEMELLİ BİR YAKLAŞIMLA GÜÇLENDİRMEK**

HEDEF 1 : Bütüncül sosyal hizmet modellerini güçlendirerek destek mekanizmalarının etkinliğini ve erişilebilirliğini artırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A7H1E1 Misafirhane ve Geçici Barınma Merkezi hizmetlerinin, öncelikle evsizler olmak üzere tüm ihtiyaç sahiplerine sağlanması	Evsizler Misafirhanesi ve Geçici Barınma Merkezi sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	5 5 5 5	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı Zabıta Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri STK'lar
A7H1E2 İhtiyaç sahibi çocuklara ve bebeklere gıda takviyesi, Halk Süt, beslenme desteği ve çeşitli sosyal destek uygulamalarının sunulması	Halk Süt dağıtılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	120.000 120.000 120.000 120.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Kooperatifler
	Okul beslenme sosyal destek kartı verilen hane sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	20.000 20.000 20.000 20.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü
	Bebe bisküvisi dağıtılan hane sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	10.500 10.500 10.500 10.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İlçe Nüfus Müdürlükleri
A7H1E3 Sosyoekonomik durumu öncelikli olan haneler göz önünde bulundurularak öğrencilere eğitim yardımlarının sürdürülmesi	"Sen Oku Diye" eğitim desteğinden yararlanan kız çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	35.000 35.000 35.000 35.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü STK'lar
	"Genç Üniversiteli" desteği almaya hak kazanan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	55.000 55.000 55.000 55.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Üniversiteler
A7H1E4 Kız çocuklarının zorunlu eğitimi tamamlamalarına yönelik destek sağlanması	"Kızlar Okusun Diye" desteği sağlanan kız çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	30.000 30.000 30.000 30.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İl Milli Eğitim Müdürlüğü
A7H1E5 İBB bünyesindeki Oyuncak Kütüphanelerinin sayısının artırılması ve içeriğinin zenginleştirilmesi	Dokunsal eğitim kartları, sesli kitaplar ve basit yönergeli dijital oyuncaklar eklenen oyuncak kütüphanesi sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	44 45 46 47	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar

HEDEF 1 : Bütüncül sosyal hizmet modellerini güçlendirerek destek mekanizmalarının etkinliğini ve erişilebilirliğini artırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A7H1E6 Mahalle Evlerinin yaygınlaştırılması	Mahalle Evi sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	9 9 9 9	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 2 : Yaşlıların sağlıklı, güvenli ve aktif yaşamını destekleyen sürdürülebilir politikalar geliştirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A7H2E1 Yaşlılara hizmet veren merkezlerin kapasite ve niteliklerinin geliştirilerek merkezlerden yararlanan yaşlı sayısının artırılması	Merkezlerden hizmet alan yaşlı birey sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	860 900 950 1.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı		
A7H2E2 İBB'nin bakım merkezlerinde kuşaklararası dayanışmanın güçlendirilmesi	İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü'nün gönüllü çalışmalarına katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	205 230 250 280	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Milli Eğitim Müdürlüğü İstanbul Kent Konseyi Muhtarlar Üniversiteler
A7H2E3 Alzheimer ve demans hastalarına yönelik Gündüz Bakımevlerinin açılması	Alzheimer ve demans hastalarına yönelik açılan Gündüz Bakımevi sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	2 2 2 2	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A7H2E4 Gerontoloji alanındaki bilgi birikiminin güçlendirilmesiyle, İBB Tıp Merkezlerinde yaşlı bakımı ve yaşlı haklarına yönelik danışmanlık ve eğitim hizmetlerinin sunulması	Yaşlı bakımı ve yaşlı haklarına yönelik danışmanlık ve eğitim hizmetlerinden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	4.000 5.000 5.000 5.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar Üniversiteler
A7H2E5 Yaşlıların sosyalleşme ihtiyaçlarını destekleyecek faaliyetler gerçekleştirilmesi	Yaşlıların sosyalleşmesini destekleyen faaliyetlerden yararlanan 65+ kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	95 100 105 110	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	

HEDEF 3 : Bakım verenleri güçlendirecek ve destekleyecek hizmetler sunmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A7H3E1 Etkinliklere gelen ebeveynlerin sosyalleşme, eğitim veya katılım süreçleri boyunca çocuklarının güvenli ve nitelikli vakit geçirebilmesi amacıyla çocuk dostu oyun ve etkinlik alanlarının oluşturulması	Çocuk dostu oyun/etkinlik alanı olan proje sayısı	Adet	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
A7H3E2 Demans ve Alzheimer hasta yakınlarına, bakıma yönelik eğitim, psikolojik destek ve rehabilitasyon hizmeti verilmesi	Psikolojik destek ve rehabilitasyon hizmeti verilen Demans ve Alzheimer hasta yakını sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	200 225 250 275	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü STK'lar
A7H3E3 Bakım veren kadınların güçlenmesini destekleyecek hizmetlerin sağlanması (eğitim, danışmanlık, psikolojik destek, ulaşım desteği vb.)	Bakım veren kadınlara yönelik hizmetlerden yararlanan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.250 2.500 2.750 3.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A7H3E4 Sosyoekonomik durumu öncelikli olarak göz önünde bulundurulacak şekilde bakım sorumluluğu üstlenen kadınların desteklenmesi	Nakdi destek sağlanan engellisine bakım sağlayan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	15.000 15.000 15.000 15.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü STK'lar
A7H3E5 Büyük ebeveynlere (anneanne, babaanne, dede) yönelik çocuk bakımı konusunda bilgilendirme çalışmalarının yapılması	Büyük ebeveynlere yönelik çocuk bakımı konusunda verilen eğitim sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2 2 2 2	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar
A7H3E6 Yeni doğan ve gebelik konusunda danışmanlık hizmeti verilmesi	İstanbul Bebek hizmetinden yararlanan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	23.000 23.500 24.000 24.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İl Sağlık Müdürlüğü
A7H3E7 Kadınlar ve kız çocuklarının aile içindeki bakım yükümlülüklerinin azaltılması amacıyla engelli bireylere yönelik destek hizmetlerinin yaygınlaştırılması	Kuaför hizmetinden yararlanan engelli birey sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	9.385 9.575 9.765 9.960	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Muhtarlıklar
A7H3E8 Engelli bakımına yönelik bilgi ve becerileri güçlendirmeyi amaçlayan eğitim programlarının düzenlenmesi	Engelli bireylere yönelik aile eğitim seminerlerine katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	650 700 750 800	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar

***İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.**

SPOR VE YEŞİL ALAN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlıkları sürdürülen 2026–2029 Yerel Eşitlik Eylem Planı kapsamında "Spor ve Yeşil Alan" teması; kamusal alanların herkes için eşit, güvenli, erişilebilir ve kapsayıcı biçimde kullanılmasını esas alan bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Tema, İstanbul Oyun Master Planı (2025–2030)'un "oynanabilir kent" vizyonu doğrultusunda spor alanlarını, parklar ve yeşil alanları yalnızca fiziksel aktivite mekânları olarak değil; toplumsal etkileşimi güçlendiren ve kent yaşam kalitesini artıran temel kamusal altyapılar olarak değerlendirmektedir. Bu çerçevede; spor ve yeşil alanların planlanması, tasarlanması ve kullanıma sunulması süreçlerinde toplumsal eşitlik perspektifinin gözetilmesi hedeflenmektedir. Başta kadınlar olmak üzere çocuklar, yaşlılar, engelliler ve diğer dezavantajlı grupların kamusal alanlara ve spor imkânlarına erişimini sınırlayan fiziksel, sosyal ve algısal engellerin azaltılması temel öncelik olarak ele alınmaktadır.

Kadınların kamusal alan kullanımını etkileyen güvenlik algısı, bakım sorumluluklarının spor ve rekreasyon faaliyetlerine katılım üzerindeki etkisi ile kamusal alanların günün farklı saatlerinde güvenli kullanımına ilişkin ihtiyaçlar bu tema kapsamında bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmektedir. Spor ve yeşil alanların; aydınlatma, yönlendirme, görünürlük ve donatı unsurları aracılığıyla kadınlar ve çocuklar için güven hissini artıran mekânlar olarak kurgulanması amaçlanmaktadır.

Engelli bireyler açısından spor ve yeşil alanların erişilebilirliği; fiziksel erişimin ötesinde yön bulma, kullanım kolaylığı ve bağımsız hareket imkânlarını kapsayan bütüncül bir anlayışla ele alınmaktadır. Aynı zamanda park ve spor alanlarının yaş ve cinsiyet duyarlı tasarım ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi; farklı kullanıcı profillerine hitap eden esnek ve kapsayıcı mekânların oluşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Farklılaşan ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak geliştirilen Yeşil Alan Yönetim Sistemi (YAYSİS); yeşil alan erişimi, donatı yeterliliği, güvenlik bileşenleri ve kullanıcı profillerinin mekânsal ve sosyo-demografik boyutlarıyla analiz edilmesine olanak sağlayarak eşitlik temelli planlama ve önceliklendirme süreçlerine veri temelli katkı sunmaktadır. İstanbul Oyun Master Planı kapsamında geliştirilen oyun temelli ve esnek kamusal alan uygulamaları ise özellikle erişimi sınırlı mahallelerde çocukların, kadınların ve ailelerin kamusal alanlarla güvenli ve kapsayıcı biçimde buluşmasını desteklemektedir.

"Spor ve Yeşil Alan" teması kapsamında oluşturulan bu çerçeve ile İstanbul'da kamusal alanların planlanması ve yönetiminde eşitlik, kapsayıcılık ve güvenlik ilkeleri güçlendirilecek; spor ve yeşil alanlara erişimde adil yaklaşımın yaygınlaştırılması sürdürülecektir.

Prof. Dr. Tuğba ÖLMEZ HANCI | **Park ve Bahçeler Dairesi Başkanı**

TEMA **SPOR VE YEŞİL ALAN**

AMAÇ **SPOR VE YEŞİL ALAN HİZMETLERİNDE AKTİF KATILIMI VE SAĞLIKLI YAŞAM OLANAKLARINI GÜÇLENDİRMEK**

HEDEF 1: "Kadın Sporla Güçleniyor" vizyonuyla kadınların ve kız çocuklarının spor hizmetlerine erişimini ve aktif katılımını artırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A8H1E1 Kız çocuklarının spora erişimini güçlendirmek amacıyla okul spor salonlarında spor okullarına ve İBB Spor Okulları'na katılımlarının desteklenmesi	İBB Spor Okulları'ndan yararlanan kız çocuğu oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	47 47 47.5 48	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
	Okul spor salonları spor okullarından yararlanan çocuklar içindeki kız çocuk oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	51.5 52 52.5 53	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koodinasyon Şube Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
A8H1E2 Kadınların spor etkinliklerine katılımının artırılması amacıyla açık hava spor etkinliklerinin düzenlenmesi	Açık hava spor etkinliklerine katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	12.000 12.500 12.500 13.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri
A8H1E3 Kadınların spor programlarına katılımının artırılması	İBB spor tesislerinden hizmet alan kadın oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	41 42 43 43	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A8H1E4 Kadınların spor hizmetlerine erişim ve katılımlarını artırmak amacıyla, indirim kriterlerine uygun kadınlara, spor tesislerinden düşük ücretli yararlanım imkanlarının sağlanması	Spor tesislerinden indirimli yararlanan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü Ulaşım Dairesi Başkanlığı	
A8H1E5 Kız çocuklarının İBB Yıldız Tarama Projesi ile sporda aktif rol almasının desteklenmesi	İBB Yıldız Tarama Projesi'nden yararlanan kız çocuk sayısı	Kişi	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	500 550 580 610	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü
A8H1E6 Uluslararası takvimde yer alan İstanbul Maratonu ve İstanbul Yarı Maratonu kapsamında kadın sporcuların etkinliklere katılım oranlarının artırılması	İstanbul Maratonu ve İstanbul Yarı Maratonu katılımcıları içindeki kadın sporcuların oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	33 34 35 36	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Özel Sektör

*İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.

HEDEF 2 : Spor hizmetlerine erişimi artırarak sağlıklı yaşam alanları oluşturmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A8H2E1 Engelli bireylere yönelik spor alanlarının artırılması	Engelli bireylere yönelik hizmet veren spor salonu sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	44 46 48 50	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A8H2E2 Emekli ve/veya 65 yaş üzeri bireylerin spor hizmetlerine erişim ve katılımlarını artırmak amacıyla spor tesislerinden düşük ücretli yararlanım imkanlarının sağlanması	Spor tesislerinden indirimli yararlanan emekli ve/veya 65 yaş üzeri kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	15.000 16.000 16.500 17.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A8H2E3 Yaşlılar, engelliler, hamileler ve bebek arabası kullanan ebeveynler için dinlenme alanlarının oluşturulması	Gölgelikli bank, pergola, kameriye konulan park sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	80 230 400 590	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	
A8H2E4 Engelli bireylere yönelik spor alanlarının planlanması	Engelli bireylerin kullanımına uygun spor aleti yerleştirilen park sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	3 10 20 34	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		
A8H2E5 Kent tasarımı ve park uygulamalarında kullanılan materyallerin halk sağlığına uygun hâle getirilmesi	Doğal malzemeler kullanılarak dönüştürülen oyun alanı sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	41 86 131 186	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		

HEDEF 3 : Park ve yeşil alanlarda farklı yaş gruplarına uygun ve etkileşimli oyun alanlarını yaygınlaştırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A8H3E1 Dezavantajlı bölgeler başta olmak üzere kent genelinde oyun imkanlarını genişletmeye ve geliştirmeye yönelik uygulamalar yapılması	Hayal Gücü Oyun Parkı (HOP) etkinliğinin gerçekleştirildiği ilçe sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	19 20 21 22	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri
	Hayal Gücü Oyun Parkı (HOP) etkinliğine katılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.000 3.100 3.200 3.300	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İlçe Belediyeleri

HEDEF 3 : Park ve yeşil alanlarda farklı yaş gruplarına uygun ve etkileşimli oyun alanlarını yaygınlaştırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A8H3E2 Parklardaki çocuk oyun alanlarına geleneksel ekipmanlar dışında oyun ögelerinin eklenmesi	Parklardaki çocuk oyun alanlarında geleneksel ekipmanların dışında oyun ögelerine yer verilen park sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	15 30 50 75	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		
A8H3E3 Parklardaki oyun alanlarında her yaş grubunu kapsayacak nitelikte oyun alanı uygulamalarının yaygınlaştırılması	Yeni yapılan ve revize edilen alanlarda farklı yaş gruplarını kapsayan oyun alanı sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	40 80 130 180	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı		
A8H3E4 Park, bahçe ve yeşil alanlarda baba-çocuk etkinliklerinin yapılması	Baba-çocuk etkinliklerine katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	350 400 450 500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı	STK'lar

ŞİDDET VE AYRIMCILIK

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak şiddet ve ayrımcılıkla mücadeleyi yalnızca kriz anlarına verilen bir tepki olarak değil, bütüncül, önleyici ve güçlendirici bir yerel yönetim politikası olarak inşa ediyoruz. Temel yaklaşımımızda kadınların yaşam hakkını, güvenliğini ve eşit yurttaşlık talebini merkezimize alıyor; eşitlik ilkesini belediyemizin tüm hizmet süreçlerine eksiksiz entegre ediyoruz.

Şiddetle mücadele, yerel yönetim olarak insan hakları temelli ve eşitlik odaklı sorumluluk alanlarımızın en başında gelmektedir. Bu bilinçle şiddetin önlenmesine yönelik stratejik politikalar geliştiriyor ve 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı'mızı güncel hedeflerimiz doğrultusunda titizlikle uyguluyoruz. Bu plan kapsamında kurumsal kapasitemizi her geçen gün güçlendiriyor, toplumsal farkındalığı artırıyor ve özellikle kadına ve çocuğa yönelik destek hizmetlerimizi İstanbul genelinde yaygınlaştırıyoruz.

İBB Kadın çatısı altında yürüttüğümüz çalışmalarla; şiddete maruz bırakılan ya da risk altında olan kadınlara 7 gün 24 saat kesintisiz, çok dilli (Türkçe, Kürtçe, İngilizce, Arapça) sosyal, psikolojik ve hukuki rehberlik sunuyoruz. Kadın Destek Hattımız, Kadın Danışma Birimlerimiz ve Kadın Konukevlerimizle kadınların yalnız olmadığını hissettiren güçlü bir destek sistemi işletiyoruz. Sadece sığınak sürecinde değil, sonrasında da destek mekanizmalarımızla kadınların ekonomik ve sosyal hayata yeniden katılımlarını sağlıyor, bu süreçleri artırmayı hedefliyoruz. İBB Kadın Hizmet Merkezlerimiz aracılığıyla sunduğumuz çok boyutlu desteklerle; kadınların fiziksel, ekonomik, sosyal ve dijital alanlarda güçlenmelerine katkı sunarak, ayrımcılığın yarattığı eşitsizlikleri ortadan kaldırıyoruz.

Yeni dönem Yerel Eşitlik Eylem Planı kapsamında koruyucu ve önleyici hizmetlerimizi güçlendirmeyi öncelikli hedeflerimiz olarak belirliyoruz. Bu çerçevede, Cinsel Şiddetle Mücadele Hattı ve Birimlerimizi daha etkin hâle getiriyor; sahada çalışan personelimize kadın örgütleriyle iş birliği içinde düzenli eğitim ve süpervizyon sağlıyor; Mor Haritam uygulamasını güncelleyerek kadınlar için kenti daha güvenli kılacak farkındalık çalışmalarımızı artırıyor ve eylem planımızın izleme ile değerlendirme süreçlerini şeffaf ve etkin bir biçimde yürütüyoruz.

Ayrımcılıkla mücadele vizyonumuz doğrultusunda kadınların farklılaşan ihtiyaçlarını doğrudan ifade edebilecekleri katılımcı mekanizmaları güçlendiriyoruz. Özellikle ev içi emek veren ve güvencesiz alanlarda çalışan kadınlara yönelik bilgilendirme faaliyetlerimizi yoğunlaştırıyor ve kadın istihdamını destekleyici yönlendirme ile danışmanlık hizmetlerimizi yaygınlaştırıyoruz. Cinsiyet rolleri kalıplarını dönüştürmeye yönelik meslek tanıtımları ve teknik beceri eğitim programlarımızla İstanbul'da kadınlar için güvenli, eşit ve kapsayıcı bir yaşamı kararlılıkla inşa etmeye devam ediyoruz.

Nazlı Enif DİPŞAR | **Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı**

ŞİDDET VE AYRIMCILIK

Planlar Arası Tamamlayıcılık Çerçevesinde Şiddet ve Ayrımcılıkla Mücadelede Stratejik Yaklaşım

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, şiddet ve ayrımcılıkla mücadeleyi insan hakları temelli, önleyici ve güçlendirici bir yerel yönetim sorumluluğu olarak ele almakta; bu alandaki politika ve uygulamalarını strateji belgeleri aracılığıyla kurumsal bir bütünlük içinde yürütmektedir. Bu doğrultuda hazırlanan planlar, birbirini tekrar eden değil, birbirini tamamlayan bir kurumsal mimari anlayışıyla kurgulanmıştır.

Bu çerçevede İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yürürlüğe konulan 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında kurumsal politika, hedef, faaliyet ve izleme mekanizmalarını tanımlayan temel uygulama belgesi niteliğindedir. Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu tarafından kamuoyuna duyurulan plan kapsamında, eylemlerin gerçekleşme durumu üçer aylık dönemler halinde birimler tarafından sistem üzerinden veri girişleri yoluyla izlenmekte ve kurumsal hesap verebilirlik güçlendirilmektedir. Çocuk güvenliğine ilişkin çalışmalar da bu planın kapsamı ile ilişkili biçimde yapılandırılmıştır.

Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlanırken kurumsal belgeler arasında veri ve faaliyet tekrarının önüne geçilmesi temel bir ilke olarak benimsenmiştir. Bu nedenle 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı'nda ayrıntılı biçimde tanımlanan eylem, performans göstergesi ve uygulama faaliyetleri Yerel Eşitlik Eylem Planı'na aynen taşınmamıştır. Böylece planlar arası görev dağılımı netleştirilmiş, izleme-değerlendirme süreçlerinde mükerrer veri üretiminin önüne geçilmiştir.

Yerel Eşitlik Eylem Planımızdaki "Şiddet ve Ayrımcılık" teması, kadına yönelik şiddetle mücadele zeminini terk etmeden, bu zemini kesişimsel bir perspektifle genişletmektedir. Bu yaklaşım; şiddet ve ayrımcılığın yalnızca toplumsal cinsiyet boyutuyla değil, yaş, engellilik, göç, sosyoekonomik durum ve diğer alanlarla ilişkili biçimde ele alınmasını sağlamaktadır. Böylelikle tematik eylem planları ile politika çerçevesi oluşturan üst ölçekli planlar arasında işlevsel bir tamamlayıcılık kurulmuştur.

Bu stratejik bütünleşme sayesinde İstanbul; kadınların yanı sıra çocuklar, yaşlılar, engelliler ve tüm dezavantajlı toplumsal kesimler için şiddetten arınmış, hak temelli ve tam kapsayıcı bir kent olma yolunda kararlı bir yol haritasına kavuşmuştur.

Bu kapsayıcı vizyonun ayrılmaz bir parçası olan ve belediyemizce uygulaması ve izlemesi titizlikle yürütülen 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı'na aşağıdaki erişim adresi üzerinden ulaşılabilmektedir:

TEMA **ŞİDDET VE AYRIMCILIK**

AMAÇ **ŞİDDET VE AYRIMCILIĞIN HER TÜRÜNE KARŞI HAK TEMELLİ VE EŞİTLİKÇİ YAKLAŞIMI SAĞLAMAK**

HEDEF 1 : Ayrımcılıkla mücadele ve hak temelli yaklaşım konusunda kurumsal ve toplumsal farkındalığı artırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H1E1 ALO 153 Çözüm Merkezi personeline engelli farkındalığı eğitimlerinin verilmesi	Engelli farkındalığı eğitimi alan ALO 153 Çözüm Merkezi personeli sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	484 484 484 484	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A9H1E2 Engellilik alanında mahalle muhtarlarına yönelik farkındalık eğitimlerinin düzenlenmesi	Engellilik alanında farkındalık eğitimlerine katılan muhtar sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	200 230 260 290	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Muhtarlık İşleri Dairesi Başkanlığı	Muhtarlar
A9H1E3 Ev ziyaretleri sırasında nüfus kaydı olmayan kadın ve kız çocuklarının tespit edilmesi halinde ilgili kurum ve kuruluşlara bildirim yapılması	Bildirim yapılan nüfus kaydı olmayan kadın/kız çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	İzleme Göstergesi*		Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Aile ve Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlükleri İlçe Belediyeleri İlçe Nüfus Müdürlükleri
A9H1E4 İETT şoförlerine yönelik eğitim ve farkındalık çalışmalarının yürütülmesi	Engelli bireylere yaklaşım ve iletişim eğitimine katılan şoför sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	300 300 300 300	Ulaşım Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	İETT
A9H1E5 İş yaşamında taciz, şiddet ve mobbinge karşı belediyenin mevcut mekanizmalarının bilinirliğini artırmak amacıyla eğitim ve farkındalık çalışmalarının yapılması	İş yaşamında taciz, şiddet ve mobbinge karşı farkındalık eğitimi alan personel sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	6.000 6.000 6.000 6.000	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A9H1E6 Sağlık personeline her türlü ayrımcılığa karşı farkındalık ve eğitim çalışmaları yapılması	Sağlık hizmeti personeline yönelik ayrımcılıkla mücadele konusunda düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı	Adet	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	20 22 24 26	Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A9H1E7 Sosyal inceleme personeline, sahada karşılaştıkları sorunları ilgili kurum ve İBB birimlerine yönlendirebilmeleri amacıyla hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi	Toplumsal cinsiyet ve ayrımcılık, çocuk yaşta ve/veya zorla evlilik konularında yasal düzenlemeler, mekanizmalar ve belediye hizmetleri hakkında bilgilendirme eğitimlerine katılan sosyal inceleme personeli sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	310 310 310 310	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	STK'lar

*İzleme göstergeleri için hedef belirlenmemiş olup her yıl gerçekleşme verileri ile izlemesi sağlanacaktır.

HEDEF 1 : Ayrımcılıkla mücadele ve hak temelli yaklaşım konusunda kurumsal ve toplumsal farkındalığı artırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H1E8 Yaş ayrımcılığını önlemek amacıyla kurum içi ve kurum dışı farkındalık çalışmalarının yürütülmesi	Kamuoyuna yönelik yaş ayrımcılığını önlemek amacıyla hazırlanan etkinlik sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	10 10 10 10	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar Üniversiteler

HEDEF 2 : Çocuğun üstün yararı ilkesini esas alarak şiddet, ihmal ve istismarın her türüne karşı koruyucu ve önleyici hizmet modellerini yaygınlaştırmak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H2E1 Akran zorbalığı konusunda ailelere yönelik farkındalık eğitimlerinin verilmesi	Akran zorbalığı konusunda eğitim verilen ebeveyn sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	200 250 300 350	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar
A9H2E2 Çocuk Hakları Birimi tarafından çocuklara ve bakım verenlere yönelik ihmal ve istismar konularında koruyucu ve önleyici mesleki çalışmaların yürütülmesi	İhmal ve İstismar konularında yürütülen bütüncül çalışmalara katılım sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	4.500 5.000 5.250 5.300	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Zabıta Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlükleri İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı İlçe Emniyet Müdürlükleri İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri
A9H2E3 Çocuk yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi konusunda bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması	Çocuk yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi konusunu içeren etkinlik/faaliyet/çalışma sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	12 20 30 50	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İl Milli Eğitim Müdürlüğü STK'lar
A9H2E4 Çocuklara ve ailelere yönelik mahremiyet ve bedensel söz hakkı eğitimlerinin verilmesi	Mahremiyet ve bedensel söz hakkı konularında gerçekleştirilen eğitimlere katılım sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	4.000 5.000 5.500 6.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar
A9H2E5 Ebeveynlere çocuk işçiliği konusunda eğitimlerin verilmesi	Çocuk işçiliğine karşı gerçekleştirilen eğitimlere katılım sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	100 150 175 200	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Zabıta Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü İlçe Belediyeleri İlçe Emniyet Müdürlükleri STK'lar

HEDEF 2 : Çocuğun üstün yararı ilkesini esas alarak şiddet, ihmal ve istismarın her türüne karşı koruyucu ve önleyici hizmet modellerini yaygınlaştırmak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H2E6 Personele yönelik çocuk hakları temelli eğitim programlarının düzenlenmesi	Çocuk hakları temelli eğitim verilen personel sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	500 500 500 500	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	
A9H2E7 SEDEP ile tespit edilen çocuk işçiliği riski bulunan aileler ve çocuklarla ilgili çalışmaların yürütülmesi	Çocuk işçiliği riski tespit edilen ve bildirimi yapılan aile sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	370 380 400 415	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Zabıta Dairesi Başkanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler İlçe Müdürlükleri İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı İlçe Emniyet Müdürlükleri İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri

HEDEF 3 : Farklı kültürel grupların kentsel hizmetlere eşit erişimini sağlamak

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H3E1 Çeşitli kültürel grupların (roman, göçmen vb.) sosyal uyumunu desteklemek amacıyla etkinlikler düzenlenmesi	Sosyal uyum etkinliklerine katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	1.000 1.200 1.400 1.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	İl Göç İdaresi Müdürlüğü İlçe Belediyeleri STK'lar
A9H3E2 Karar alıcılar, yöneticiler ve saha personeline yönelik göç alanında kapsayıcı iletişim ve farkındalık eğitimlerinin düzenlenmesi	Göç alanında düzenlenen iletişim/ farkındalık eğitimi sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	9 11 13 15	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	
A9H3E3 Mülteci ve göçmen çocuklarla uyum sorununu aşmak amacıyla sosyal uyum etkinliklerinin düzenlenmesi	Sosyal uyum etkinliklerine katılan çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	950 1.050 1.250 1.300	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Kültür, Sanat ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	İl Göç İdaresi Müdürlüğü İlçe Belediyeleri STK'lar
A9H3E4 Mültecilere yönelik danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi	Danışmanlık hizmeti alan mülteci sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	85 95 105 110	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		İl Göç İdaresi Müdürlüğü

HEDEF 3 : Farklı kültürel grupların kentsel hizmetlere eşit erişimini sağlamak (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H3E5 Sosyal inceleme sırasında hanelere ihtiyaç duyulan dillerde çeviri desteği sağlanması	Sosyal inceleme sırasında sunulan çeviri desteği hizmeti sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5.000 5.500 6.000 6.500	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		STK'lar

HEDEF 4 : Kadına yönelik şiddetle mücadelede bütüncül koruma, önleme ve destek mekanizmalarını güçlendirmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H4E1 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı'nın izlenmesi ve takibinin yapılması	Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı'nın takibinin yapılma oranı	%	Kümülatif	2026 2027 2028 2029	100 100 100 100	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Tüm Daire Başkanlıkları	Kadın STK'ları
A9H4E2 Cinsel Şiddetle Mücadele Hattı ve Cinsel Şiddetle Mücadele Birimleri aracılığıyla hizmetler sunulması	Cinsel Şiddetle Mücadele Hattı ve Cinsel Şiddetle Mücadele Birimlerinden hizmet alan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2.200 2.500 2.800 3.100	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü STK'lar
A9H4E3 Kadına yönelik şiddet alanında çalışan personele, kadın örgütleri iş birliği ile eğitim ve süpervizyon desteği sağlanması	Kadına yönelik şiddet alanında çalışan personele yönelik eğitim/süpervizyon desteğinden yararlanan personel sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	28 28 28 28	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A9H4E4 Kadınlara yönelik öz savunma atölyelerinin artırılması	Öz savunma atölyelerine katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	190 220 250 280	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	STK'lar
A9H4E5 Kadınların şiddet karşısındaki yasal hakları konusunda farkındalık artırmaya yönelik seminerler düzenlenmesi	Kadınların şiddet karşısındaki yasal hakları konusundaki seminerlere katılan kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	5.000 5.000 5.000 5.000	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İstanbul Barosu STK'lar

HEDEF 4 : Kadına yönelik şiddetle mücadelede bütüncül koruma, önleme ve destek mekanizmalarını güçlendirmek (devamı)

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H4E6 Uluslararası kabul edilen "Yardım İstiyorum" işaretinin bilinirliğinin artırılması amacıyla bilgilendirme yapılması	"Yardım İstiyorum" işaretini içeren kadına yönelik şiddetle mücadele eğitimleri kapsamında eğitim verilen kişi sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	3.500 4.000 4.500 5.000	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı		Kadın STK'ları
A9H4E7 Uzakdoğu ve savunma sporlarının düzenlenmesi	Uzakdoğu ve savunma sporu eğitimlerine katılan kadın/kız çocuğu oranı	%	Yıllık	2026 2027 2028 2029	40 41 42 43	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü	

HEDEF 5 : Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını dönüştürmeye yönelik çalışmalar yürütmek

EYLEM	GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	GÖSTERGE TÜRÜ	HEDEF YILI	HEDEF	SORUMLU BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK BİRİM	İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK PAYDAŞ
A9H5E1 İSADEM'lerde ve Mahalle Evleri gibi merkezlerde kadınlar ve kız çocuklarına, geleneksel olarak 'erkek mesleği' olarak nitelendirilen mesleklerin (kaptanlık, mühendislik, pilotluk vb.) tanıtılması	Toplumsal cinsiyet kalıplarıyla 'erkek mesleği' olarak tanımlanan mesleklerin tanıtımına yönelik çalışmalara katılan kız çocuk sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	600 650 700 750	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü İtfaiye Dairesi Başkanlığı Raylı Sistemler Dairesi Başkanlığı Zabıta Dairesi Başkanlığı	STK'lar Özel Sektör Üniversiteler
A9H5E2 Toplumda geleneksel olarak erkeklere atfedilen teknik ve pratik beceri alanlarında (araç bakımı, küçük tadilat ve onarım işleri vb.) kadınlara yönelik uygulamalı eğitim programlarının düzenlenmesi	Eşitlik odaklı atölyelere katılan kadın sayısı	Kişi	Yıllık	2026 2027 2028 2029	300 350 400 450	Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	
A9H5E3 Toplumda kadın ve erkek egemen olarak görülen mesleklerin cinsiyet fark etmeksizin herkes tarafından icra edilebileceğine yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla meslek temsilcilerinin katılımıyla ders atölyelerinde seminerler düzenlenmesi	Farkındalık amacıyla düzenlenen seminer sayısı	Adet	Yıllık	2026 2027 2028 2029	2 3 4 5	Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	İştirakler Koordinasyon Şube Müdürlüğü İtfaiye Dairesi Başkanlığı Raylı Sistemler Dairesi Başkanlığı Zabıta Dairesi Başkanlığı	İETT

5 İZLEME VE DEĞERLENDİRME

İZLEME
VE DEĞERLENDİRME

YEEP kapsamında 9 tema ve 31 hedef belirlenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda oluşturulan eylem ve göstergeler, toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarına belediyenin tüm birimlerinin ve ilgili paydaşların dâhil edilmesini ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme yaklaşımının kurumsal olarak benimsenmesini amaçlamaktadır.

YEEP'in izleme süreci, iki aşamalı bir yapı ile planlanmıştır: ilk aşamada kurum içi izleme, ikinci aşamada ise yıllık raporlama yoluyla kurum dışı izleme gerçekleştirilir. Bu kapsamda, her bir tema altında yer alan amaç ve hedeflere ilişkin eylemler ile bu eylemlerle ilişkilendirilen göstergeler, QPR üzerinden ilgili daire başkanlıkları ve müdürlüklere atanmıştır. Sistem üzerinden müdürlüklerin yıl içerisindeki planlamalarına ilişkin hedefler alınmış ve resmi yazı ile arşivlenmiştir.

Müdürlüklerde, Stratejik Plan ve Performans Programlarının raporlanmasından sorumlu KGS, verileri konsolide ederek onaya sunan DBS ile birlikte YEEP kapsamındaki hedef atamaları ve veri girişlerini gerçekleştirmektedir. Hedeflere ilişkin gerçekleşmeler, Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında üç aylık periyotlarla, yıl sonunda ise yıllık olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır. Müdürlükler, sistem üzerinden veri girişlerinin yanı sıra, yürüttükleri faaliyetlere ilişkin olarak işin nasıl, nerede ve hangi paydaşlarla gerçekleştirildiğine dair nitel açıklamalar da sunmaktadır.

Belirlenen periyotlarda elde edilen veriler ve hazırlanan raporlar, YEEP Koordinasyon Birimi tarafından üç ayda bir Yerel Eşitlik Komisyonu'na, komisyon tarafından ise altı ayda bir Yerel Eşitlik Kurulu'na sunulmakta; plana ilişkin gerçekleşmeler bu yapılar aracılığıyla düzenli olarak izlenmektedir.

Kurum dışı izleme süreci kapsamında ise yıl sonunda YEEP Değerlendirme Raporu hazırlanmaktadır. Bu doğrultuda birimlerden temin edilen veriler derlenmekte ve eksik olduğu değerlendirilen hususlara ilişkin detaylı açıklamalar ilgili birimlerden talep edilerek rapora nihai hâli verilmektedir. Hazırlanan rapor, belirlenen yöntem çerçevesinde kamuoyu, STK'lar, akademi ve ilçe belediyeleri başta olmak üzere ilgili paydaşlarla paylaşılmakta; paydaş görüş ve değerlendirmeleri alınarak YEEP'in izleme süreci şeffaf bir biçimde yürütülmektedir.

QPR Raporlama Ekranı

YEEP İZLEME VE RAPORLAMA EKİBİ

Yerel Eşitlik Kurulu
Yerel Eşitlik Komisyonu
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü
Yerel Eşitlik Eylem Planı Koordinasyon Birimi

Yayımlanan tüm raporlar için adresimizi ziyaret edebilirsiniz.

KAYNAKÇA

1 Rekreasyon: Kurallar olmaksızın, fiziksel etkinliğe dayalı bir eğlence biçimidir. Kazanç odaklı olmadan, devamlılık zorunluluğu olmadan, kişiyi tazeleyen ve çevresiyle etkileşimini sağlayan bir zaman kullanımıdır. İş ve kişisel zamandan arta kalan serbest zamanı kapsar –e.n.

2 UNWOMEN, BMOP, ''Kadın Dostu Yerleşimler''e Doğru Yerel Planlama ve Hizmet Sunum Modeli Uygulama Rehberi, Birleşmiş Milletler Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı, Ankara: 2009, s. 14.

3 Harvey, D., ''The Right to the City'', New Left Review, No. 53, 2008, s. 23.

4 Avrupa Kentsel Şartı, 1992. AB. Çevrim içi: http://www.mimarlarodasiankara.org/?id=964.

5 Birleşmiş Milletler, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1976. Çevrim içi: https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/MedeniVeSiyasiHaklaraIliskinSozlesme.pdf

6 Birleşmiş Milletler, Ekonomik, Toplumsal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 1976. Çevrim içi: https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2015/08/03/EkonomikSosyalKulturelHaklarSozlesmesi.pdf

7 Birleşmiş Milletler, Kadınlara Dair Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme, 1979. Çevrim içi: https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/cedaw.pdf

8 Birleşmiş Milletler, Pekin Deklerasyonu ve Eylem Platformu, 1995. Çevrim içi: https://www. tbmm.gov.tr/komisyon/kefe/docs/pekin.pdf

9 BM, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2015.

10 Avrupa Konseyi, Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, İstanbul, 2011. Çevrim içi: https://rm.coe.int/1680462545

11 İnsan Hakları Kenti için Gwangju Prensipleri (2014). Gwangju Metropolitan City (a co-chair of United Cities and Local Governments Committe on Social Inclusion, Participatory Democracy and Human Rights). Çevrim içi: https://rwistanbul.org/rapor/0.15957400%201619611232.pdf

12 Birleşmiş Milletler Kadın ve Kız Çocuklarının İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi Ortak Programı – BMOP Programı'nın ana paydaşı İçişleri Bakanlığı'dır ve Sabancı Vakfı başta olmak üzere, 10 ülke ve çok sayıda kadın örgütü de destek vermiştir. Programın ilk aşaması 2006-2010 yılları arasında uygulanmış ve İzmir, Kars, Nevşehir, Şanlıurfa ve Trabzon, Van illeri ile başlamış, ikinci etapta 2011-2013 yıllarında Adıyaman, Antalya, Bursa, Gaziantep, Malatya, Mardin ve Samsun illeri de eklenmiştir. Bu sayılan 13 program ilinden 11 tanesi yerel eşitlik eylem planı hazırlayarak uygulamaya koymayı başarmıştır. Ege Tekinbaş, Kadın Dostu Kent Uygulama Rehberi, BMOP, Ankara, 2015. Çevrim içi: www.kadindostukentler.org

13 CEİD İzler Projesi, 30 büyükşehir belediyesinin Eşitlik Karnesi, Çevrim içi: https://ceidizler.ceid.org.tr/dosya/bianetorg30buyuksehirbelediyesininesitlikkarnesipdf.pdf, Erişim Tarihi: 29 Mayıs 2025.

14 QPR sistemi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi süreçlerinin ve performans göstergelerinin izlenmesi, risk analizi, kıyaslama çalışmaları, stratejik plan, YEEP, iç kontrol ve farklı eylem planlarının çalışmalarında kullanılmak üzere alınmış olan bir paket programdır.

15 Ecevit, Y. (2021). Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Temel Kavramları. Çevrim içi: https://ceidizler.ceid.org.tr/dosya/toplumsal-cinsiyet-esitliginin-temel-kavramlaripdf.pdf, Erişim Tarihi: 30 Mayıs 2025.

16 Yeşim Arat, "Toplumsal Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Nedir, Ne Değildir?", Sarkaç, 2020. Çevrimiçi: https://sarkac.org/2020/02/toplumsal-cinsiyet-nedir-ne-degildir/

17 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı (2008-2013), Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008. Çevrim içi: https://aile.gov.tr/media/6314/toplumsal-cinsiyet-e%C5%9Fitli%C4%9Fi-ulusal-eylem-plan%C4%B1-2008-2013.pdf

18 Asmin Kavas, "Karşılaştırmalarla 81 İl için Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Karnesi - 2018", TEPAV, 2018. Çevrim içi: https://www.tepav.org.tr/upload/files/1520402632-7.Karsilastirmalarla_81_Il_Icin_Toplumsal_Cinsiyet_Esitligi_Karnesi_2018.pdf

19 Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus İstatistikleri Portalı. (2024). Çevrim içi: https://nip.tuik.gov.tr/

20 T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2023). Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü istatistik bülteni: Nisan 2023. Çevrim içi: https://aile.gov.tr/media/135432/eyhgm_istatistik_bulteni_nisan_23.pdf.

21 İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı Geçici Koruma İstatistikleri. (2025). Çevrim içi: https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638

KAYNAKÇA

22 Türkiye İstatistik Kurumu Nüfus İstatistikleri Portalı. (2024). Çevrim içi: https://nip.tuik.gov.tr/

23 Global Gender Gap Report 2024, World Economic Forum. (2024). Çevrim içi: https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2024/

24 Kadın Emeği Raporu. (2023). Çevrim içi: https://sendika.org/2023/03/kadin-emegi-raporu-12-milyon-kadin-ev-isleri-nedeniyle-calisma-hayatina-katilamiyor-4-milyonu-askin-kadin-issiz-679365.

25 TÜRK-İŞ Açlık ve Yoksulluk Sınırı Verileri. (2025). Erişim adresi: https://www.turkis.org.tr/category/aclik-yoksulluk/

26 BİSAM Faaliyetler. (2025). Erişim adresi: https://birlesikmetalis.org/faaliyetler/bisam/

27 İstanbul Planlama Ajansı Gelir Dağılımı İstatistikleri. (2024). Erişim Adresi: https://ipa.istanbul/yayinlarimiz/genel/gelir-dagilimi-istatistikleri-2024/

28 İstanbul'da Emekli Olmak Araştırması. (2024). Çevrim içi: https://ipa.istanbul/yayinlarimiz/arastirma/arastirma-istanbulda-emekli-olmak-2024/

29 Çocuk İşgücü Anketi Sonuçları. (2019). Çevrim içi: https://data.tuik.gov.tr/bulten/index?p=child-labour-force-survey-2019-33807#:~:text=ya%C5%9F%20grubundakiler%20olu%C5%9Fturdu-,%C3%87al%C4%B1%C5%9Fan%20%C3%A7ocuklar%C4%B1n%20%79%2C7'sini%2015%2D17%20ya%C5%9F,ise%20k%C4%B1z%20%C3%A7ocuklar%C4%B1n%20olu%C5%9Fturdu%C4%9Fu%20g%C3%B6r%C3%BCld%C3%BC.

30 Nüfus İstatistikleri Portalı Eğitim Durumu. (2025). Çevrim içi: https://nip.tuik.gov.tr/?value=EgitimDurumu

31 YÖK İstatistikleri, 2023-2024. (2025). Çevrim içi: https://istatistik.yok.gov.tr/

32 İstanbul belediyelerinin organizasyon şemaları taranarak elde edilmiştir, verilerin alındığı tarih 21 Nisan 2025'tir.

33 https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/degiskenlerUzerindenSorgula.do

34 Çalışkan, M. (2019). İstanbul'da "Kadına Şiddet" ve "Kadın Cinayeti" Vakalarına Yönelik, Nicel-Nitel Bir İnceleme, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/679010 s. 226.

35 TKDF Ev İçi Şiddet Acil Yardım Hattı 2007-2021 Yılları Arası Verilerinin İstatistiksel Analizi. Çevrim içi: https://www.tkdf.org.tr/uploads/default/blog/tkdf_ev_ici_siddet_acil_yardim_hatti_2023_raporu.pdf. Erişim tarihi: 05.05.2025

36 https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yasam-Memnuniyeti-Arastirmasi-2024-53785

37 https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/veriler/3129/2024-yilinda-erkekler-tarafindan-en-az-394-kadin-olduruldu-259-kadin-supheli-sekilde-olu-bulundu

38 https://veriportali.ceid.org.tr/

YEREL EŞİTLİK EYLEM PLANI
(2026–2029) GÖREV DAĞILIMI

PROJE YÖNETİM VE KOORDİNASYON

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı
Nihan YÜCEL

Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı
Nazlı Enif DİPŞAR

Strateji Geliştirme Şube Müdürü
Abdullah PAKSOY

Strateji Geliştirme Şube Müdür Yardımcısı
Nesibe ŞAHİN

STRATEJİ GELİŞTİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ PROJE KOORDİNASYON BİRİMİ

Gizem AYKANAT CEVİZ
Gizem POLAT
Sabri BAYAT

PROJE DESTEK EKİBİ

Kadın ve Aile Hizmetleri Şube Müdürlüğü
Doğucan ERDOĞAN
Gözde Eda ÖZ

Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü
Deniz SEVİM
Gamze SAYGILI
Kübra Özlem USLU AYDIN

Çocuk Hizmetleri Şube Müdürlüğü
Özgür BİLGİÇ

Engelli Hizmetleri Şube Müdürlüğü
Betül Asya AYTAŞ

İstanbul Darülaceze Şube Müdürlüğü
Tuba BAYRAM

Gençlik Hizmetleri Şube Müdürlüğü
Betül Amine İNCEKARA
Meriç MUSLU

Grafik Tasarım
Selma DEMİRHAN UZUNYAŞA

Editör
Gizem POLAT

*2026–2029 Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlık sürecinde yer alan; Kurum Yöneticilerimiz, Daire Başkanlığı Sorumlularımız, Kurumsal Gelişim Sorumlularımız, Çalışanlarımız ve tüm Paydaşlarımıza katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunarız.

PLANA KATKI SUNAN PAYDAŞLARIMIZ

Açıkalan Derneği
Akademisyenler
Altınokta Körler Derneği
Anne Çocuk Eğitim Vakfı
ATTA Festival
Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi
Ceviz Otizm Araştırmaları ve Toplumsal Savunma Derneği
Cinsiyet Eşitliğini İzleme Derneği
Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
Çok Engelli Görmeyen Çocuklar ve Aileleri Destekleme Derneği
Deniz Yıldızı Kadın Dayanışma Derneği
Disleksi Aileleri Derneği
DMD Aileleri Derneği
Eğitimde Görme Engelliler Derneği
Engelliler Platformu (İstanbul Zihinsel Engelliler Derneği)
Engelsiz Pedal Derneği
Epilepsi ve Yaşam Derneği
Eşitlik İçin Kadın Platformu
Filmmor
Görme Engelliler Spor Federasyonu
Görme Özürlüler Derneği (GÖZDER)
Göz Vakfı
Habitat
Hipofosfatazya Hastalığı ile Mücadele Derneği
İlçe Belediyeleri
İlçe Kent Konseyleri
İstanbul Barosu Çocuk Hakları Merkezi
İstanbul Barosu Engelli Hakları
İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi
İstanbul Kadın Kuruluşları Birliği
İstanbul Kent Konseyi
İstanbul Otizm Gönüllüleri Derneği
İstanbul Planlama Ajansı
İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ)
İstanbul Vakfı
İstinye Üniversitesi
İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği
İÜ ENUYGAR Merkezi
Kadın Adayları Destekleme Derneği
Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP)
Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı
Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı
Kadın Gemi Kaptanları, Mühendisleri ve Denizciler Derneği
Kadının İnsan Hakları Derneği
Kekemeler Derneği
Körler Eğitim ve Kalkındırma Derneği
Küresel Eşitlik ve Kapsayıcılık Ağı
Kırmızı Biber Derneği
Marmara İşitme Engelliler Derneği
Maya Vakfı
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
Otizm Destek Eğitim ve Dayanışma Derneği
Rami Kütüphanesi Bilgi Teknolojileri
Rehber Köpekler Derneği
Save The Children
Serebral Palsili Çocuklar Derneği (SERÇEV)
Şişli İşitme ve Konuşma Engelliler Derneği
Tam Bağımsız Engelliler Platformu
Tohum Otizm Vakfı
Tomurcuk Kooperatifi
Tomurcuk Vakfı
Toplumsal Eşitlik Derneği
Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği
Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı
Türkiye Alzheimer Derneği
Türkiye Down Sendromu Derneği
Türkiye Görme Engelliler Derneği
Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu
Türkiye Kadın Girişimciler Derneği
Türkiye Kas Hastalıkları Derneği
Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği
Türkiye Otistiklere Destek ve Eğitim Vakfı
Türkiye Sağırlar Tesanüt Derneği
Türkiye Soroptimist Kulüpleri Federasyonu
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı
UCİM Saadet Öğretmen Çocuk İstismarı ile Mücadele Derneği
UNFPA (Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu)
Yanındayız Derneği
Yeşilay

Katkı sunan tüm paydaşlara teşekkür ederiz.

NOT

Yayımlanan tüm raporlar için adresimizi ziyaret edebilirsiniz.

Umut BURADA

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ